TİP haberleri

SİYASÎ DERGİ
Her ayın 1'inde ve 16'sında yayımlanır.

●

Türkiye İşçi Partisi Propaganda ve Basın Bürosu adına Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Yahya KANBOLAT

●

Yayın Yönetmeni : Attilâ AŞUT

●

Adres : Mithatpaşa Cad. 63/1 Yenişehir — ANKARA

●

Dizgi ve Baskı : Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Şti. ANKARA

●

24 sayı için yıllığı : 15.— TL.
Dış ülkeler için : 50.— TL.

Sayı :
35 - 36
1 — 16 HAZİRAN
Yıl: 2. Fiatı: 150 Kr. Cilt: 2

Baskı Tarihi: 21 Ağustos 1969

AMBLEMİMİZ DEĞİŞTİ

(İL VE İLÇE BAŞKANLIKLARINA)

1 — Genel Yönetim Kurulumuzun 31 Mayıs - 1 Haziran 1969 günlü toplantısında alınan karara dayanılarak; Merkez Yürütme Kurulumuzun 21.6.1969 gün ve 23/1-2 sayılı kararıyla, Partimizin eski amblemi (işareti) değiştirilmiştir.

Partiyi tanıtmak için, ortasında başak bulunan çark şeklindeki eski amblem (işaret) iptal edilmiştir. Eski amblem bugünden itibaren geçerli değildir.

Yeni amblemimiz, işçiyi, köylüyü, tüm çalışanları temsil eden bir emekçi resmidir. Bu amblem üzerinde ayrıca «TİP» ve Partinin temel sloganı olan «KÖYLÜYE TOPRAK, HERKESE İŞ» ibaresi yeralmaktadır. Böylece Partimizin işareti emekçi halkımız tarafından kolayca tanınacaktır.

2 — Yeni amblemimiz Yüksek Seçim Kuruluna tescil ettirilmiştir. Önümüzdeki Milletvekili Genel Seçimlerinde, Yüksek Seçim Kurulu tarafından bastırılacak müşterek oy pusulalarında (2x2) ebadında olmak üzere bu yeni işaretimiz kullanılacaktır.

Seçim öncesi çalışmalarda il ve ilçe örgütlerimiz, işyeri, mahalle ve köy temsilcileri ile propaganda ekiplerinden yararlanarak yeni işaretimizi tanıtmak için, mümkün olan gayreti göstereceklerdir.

3 — Propaganda ve tanıtma çalışmalarında kullanılmak üzere, yeni işaretimizi bol miktarda bastırıp dağıtmak gerektiğinden, il başkanlıklarına bu işaretimizin yeteri sayıda klişesi yaptırılarak gönderilmiştir. İllerde bu klişelerden yararlanılarak, ihtiyaç nisbetinde parti işareti bastırılacak ve en uzak köylere kadar yayılmak suretiyle bütün vatandaşlara tanıtılacaktır.

Bilgi edinilmesi için, bastırılan yeni işaretimizden bir miktar gönderilmiştir. Bu işaretimizin tanıtılması çalışmalarına derhal başlanmasını önemle rica eder, başarılar dileğiyle içten sevgi ve saygılar sunarım.

Dr. TARIK ZİYA EKİNCİ
GENEL SEKRETER

AYBAR'IN GENEL YÖNETİM KURULUNU AÇIŞ KONUŞMASI:

«BOZUK DÜZENİN TEMELLERİ SARSILMAKTADIR»

YENİ DÜZENİN SANCILARI İÇiNDEYiZ

Partimizin 3. Olağan Genel Yönetim Kurulu Toplantısı, 31 Mayıs - 1 Haziran 1969 günleri arasında Genel Merkezde yapılmış ve toplantıda özellikle seçim stratejisi üzerinde durulmuştur. Merkez Yürütme Kurulumuzun son üç aylık çalışmalarının da gözden geçirildiği toplantıda, Genel Başkan Aybar, özetle şu konuşmayı yapmıştır:

«AP iktidarı ve temsil ettiği dışa bağlı sömürgen sınıf ve çevreler, çok ciddî bir buhrana düşmüşlerdir. Öylesine ciddî bir buhran ki, Meclislerdeki çoğunluğu ile herşeyi yapabilecek güçte görünen AP iktidarı, tam bir acze düşmüştür. Öylesine ciddî bir buhran ki, siyasî ve sosyal kademeler, müesseseler zincirinin en yüce mertebelerindeki kuruluşlar, hükûmete karşı cephe almışlardır. Yargıtay üyeleri sokağa çıkmıştır. Üniversite rektörleri, dekanlar ve profesörler toptan istifa etmektedirler. Bu durum, hükûmetin ve onun temsil ettiği sömürücü sınıfların tam bir çıkmazda olduklarının delilidir. Bugünkü bozuk düzenin temelleri sarsılmaktadır.

Halkımıza sonsuz vaadlerde bulunarak, tek başına iktidara gelmiş olan Adalet Partisi, içinden çıkamadığı, çözüm bulamadığı kabaran zorluklar arasında, son günlerini tamamlamaktadır. Biz, Adalet Partisinin Türkiye'nin ve fukara halkımızın hiçbir derdine deva getiremiyeceğini, daha hükûmet programlarını okudukları gün, Meclis Kürsüsünden belirtmiştik. Adalet Partisine çizdiğimiz başarısızlık tablosu, bugün noktası noktasına gerçekleşmiş bulunuyor. Adalet Partisi, Anayasa çizgisinin çok gerilerinde ve siyasi bakımdan olduğu kadar, ekonomik ve sosyal bakımlardan da tam bir acze düşmüş ve iflâs etmiş durumdadır. Şüphesiz seçim propagandasında Adalet Partililer, gene tutamıyacakları türlü vaadlerde bulunacaklar ve müreffeh Türkiye'yi yaratmak için dört yıllık zamanın yetmediğini söyleyeceklerdir. Ama bu sefer, tatlı vaadelerine ne kadar vatandaşın kanacağı, merakla beklenen bir husustur.

Adalet Partisi Mecliste öyle bir çoğunluğa sahipti ki, dilediği her kanunu tek başına Meclislerden çıkarabilirdi. Meclis Başkanının açıkladığına göre de, 4 yılda 432 tasarı Meclislerden geçerek kanunlaşmış bulunmaktadır. Ama bunlardan kaç tanesi fukara halkımızın dertlerine çözüm getirmiştir.

EYYAMCI POLİTİKA

Demirel hükûmeti kurulduğu günlerde, Türkiye'nin ve fukara halkımızın çözüm bekliyen belli-başlı dâvalarından hiçbiri çözümlenmemişti. Demirel hükûmeti tam anlamıyla eyyamcı bir politika izlemiş, günlük meseleleri, yarım tedbirlerle atlatmaya çalışmıştır. Bu politikadır ki, Demirel ve arkadaşlarını, bir yandan temel dâvalar muvacehesinde tam bir atalete sevkederken, bir yandan da dışardan beslenen irticaya taviz üstüne taviz vermek ve nihayet menfaatlerini temsil ettikleri ağa, ithalâtçı, ihracatçı, montajcı sınıf ve zümrelerinin memnuniyetsizliği ile karşı karşıya kalmış durumda bırakılmıştır. Gerçekten Türkiye Sanayi — Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Genel Kuruluna sunulmak üzere hazırlanan iktisadî rapor, sermaye çevrelerinin AP iktidarından hoşnutsuzluklarını ve şikâyetlerini dile getirmektedir. Bu raporda Türk ekonomisinin dar boğazlara yaklaştığı ifade edilmektedir.

Bütün bu olumsuz işler, aslında sadece Demirel hükûmetinin beceriksizliği olarak nitelendirilemez. Müşahade edilen bu acz, gerçekte hakim sınıflarımızın tarihî görev ve fonksiyonlarını tamamlamış olmalarının bir sonucudur. Türkiye bugün, yeni bir düzenin doğum sancılarını çekmektedir. Türkiye'nin dışa bağlı ve bir avuç sömürücü lehine çalışan bir düzenle kalkınamıyacağı; fukara halkın böyle bir düzen içinde dertlerine çare bulunamıyacağı, hele şu son 4 yıl içinde apaçık ortaya çıkmıştır.

Düzen değişikliği konusunda halkımızın dikkatli ve uyanık olması gerekiyor. Gerçekten toprak ağası, büyük tüccar, montajcı üçlüsünün ve bu üçlünün çıkarlarını temsil eden AP iktidarının acze düşmüş olmasından yararlanmayı düşünen Amerikancı bürokratlar takımı ve bunların siyasî temsilcisi olan CHP de, düzen değişikliğini diline dolamıştır. Köylülerimizin, işçilerimizin, zanaatkârlarımızın, küçük memurlarımızın, hülâsa emekçi halk sınıflarının CHP'ce hazırlanan bu yeni taarruz önünde uyanık olmaları zorunluluğu vardır. Zira CHP'nin tasarladığı düzen değişikliği, esasa taallûk etmemektedir. NATO içinde kalacaklar, kapitalizmi muhafaza edeceklerdir. Sadece bazı yarım reform denemeleriyle, bugünkü düzenin aksıyan yanlarını düzeltmeye çalışacaklardır. Gerçekten düzenin değişmesi için, bugünkü emperyalizmle içli- dışlı kapkaççı sermayedarlığa kesinlikle son vererek, kapitalist olmıyan bir kalkınma yolunun tutulması gerekir. Bu da, emekçi halkımızın ve onun temsilci-

si olan Partimizin, iktidara ağırlığını koyması ile gerçekleşir.

SON OLAYLARIN TAHLİLİ

CHP'nin rolünü daha iyi açıklıyabilmek için, son olayları bir kere daha hatırlatmakta yarar görüyoruz.

Siyasî hakların iadesi konusu, bilindiği gibi, derin bir burana yolaçtı. Bu teşebbüsün, Anayasamızın temel ilkeleriyle çatıştığı ve Anayasamızın dayanağını teşkil eden 27 Mayıs'ın meşruluğu esasını tahribe yöneldiği noktası üzerinde durmıyacağım. Bunu zamanında belirtmeye çalıştık. Şimdi de olayın bir başka yönü üzerinde durmak istiyoruz. Eski hükümlü demokratların siyaset alanına yeniden çıkmalarına izin verecek Anayasa değişikliğini, CHP'nin sayın Lideri, Adalet Partililerden çok daha büyük bir şevkle savunmuştur. Bunun sadece, Adalet Partisi takımının elinden bir seçim silâhı alınmak için yapıldığına inanmak güçtür. Şüphesiz Adalet Partisinin seçim şansı üzerine, bu yoldan ters etki yapmak, Sayın İnönü'nün hesaplarında yeralmıştır. Ama bize göre, böyle bir teşebbüsün sebep olacağı büyük sarsıntılar ve tepkileri göze almak için, Sayın CHP Liderinin daha başka amaçları da bulunmak icabeder. Hatırlanacağı gibi, Sayın İnönü «Ortanın Solu» politikasını, Türkiye İşçi Partisinin gelişmesini önlemek için ortaya attığını söylemiştir. Eski demokratların siyasî haklarına kavuşmaları için girişilen teşebbüslerde, bu nokta, yani Türkiye'de Amerikan emperyalizmine karşı yürütülen mücadele ile, sosyalizm için mücadelenin hızlı bir gelişme kaydettiği hususu, gözden uzak tutulmamalıdır. Bu gelişmenin, ortanın solu politikasıyle önlenemiyeceği de, son zamanlarda anlaşılmıştır. Filhakika Amerikan aleyhtarlığı ve sosyalizm yolu ile kurtuluş fikri, tâ en uzak köylere kadar yayılmıştır. Oysa Demirel hükûmeti bu yayılmayı önliyecek gücü gösterememiştir. Çünkü, Demirel hükûmeti bürokratik burjuvaziyi karşısına almak suretiyle, hâkim sınıfları parçalamış ve böylece, bu sınıfların güçlü bir hükûmet icraatının şartlarını kendi eliyle tahrip etmiştir. Beri yandan Demirel hükûmeti, irticaya, lâik cumhuriyet ilkelerini tehlikeye düşürecek ölçüde tavizler vermiştir. Bürokratlar açısından, Türkiye'nin son 25 yıllık dış politikasını ve emperyalizmle olan ilişkilerini sürdürebilmek için, bir yandan irticayı susturmak, bir yandan da sosyalizm akımını durdurmak gerekmektedir. CHP'nin Sayın Liderini, bir buhranı göze alarak son çıkışları yapmaya, yukarıda özetlediğimiz düşüncelerin itelemiş olması kuvvetli bir ihtimaldir. Zira Celâl Bayar ve öteki kalburüstü DP'liler siyasî hayata döndükleri takdirde, Demirel'i aşarak, bir Bayar-İnönü ittifakının gerçekleştirilmesi ve böylece Amerika'dan yana, emperyalizm ve kapitalizmden yana, fakat irticaya meydanı boş bırakmıyan güçlü bir iktidarın kurulabileceği düşünülmüş olabilir. Eski Demokratlarla CHP'lileri bir araya getirecek bir kombinezon, 1947-1960 yıllarının muhalefetsiz Amerikan dostluğu politikasını yeniden ihya edebilecek, geçerli bir tertip olarak görülebilir. Ve Amerika'nın plânlarında Orta - Doğu, son zamanlarda büsbütün önem kazandığı için, böyle bir tertibe, Amerikanın da iltifat etmesi ihtimal dışında değildir.

Ama ne var ki, Sayın İnönü'nün hesapları, memleket gerçeklerine oturmamıştır. Zira, 1961 Anayasasına ve onun tarihî, siyasî ve felsefî temelini teşkil eden 27 Mayıs hareketinin meşruluğunun korunması gereğine inananlar, CHP liderinin ve ortanın solu takımının karşısına çıkmışlardır.

Son buhran sırasında, Türkiye İşçi Partisi, prensiplere bağlı tutum ve davranışıyla, yalnız emekçi sınıflarının değil, Türkiye'de bütün Anayasadan yana, bağımsızlıktan yana olan güçlerin de biricik temsilcisi olduğunu, bir kere daha ispat etmiştir.

SEÇİM KAMPANYASI

Seçim kampanyası şimdiden başlamıştır. Seçim kampanyasında ağırlığın köylere verilmesi gerektiğine inanmaktayız. Şüphesiz bu sözlerimiz şehirlerdeki emekçilerin ihmal edilecekleri anlamını taşımamaktadır. İşçi vatandaşımıza, küçük esnaf, zanaatkâr vatandaşımıza, küçük memur vatandaşlarımıza, dertlerinin köylü vatandaşlarımızla ortaklaşa çözümleneceğini, somut örneklerle, bir kere daha anlatacağız. Partimizi çetin görevler beklemektedir. Bir yandan, halkın dilini konuşarak bilinçlenmesine ve örgütlenmesine hizmet edeceğiz; bir yandan da, bizim dışımızdaki aydın güçlerin memleket gerçeklerine daha iyi nüfuz etmeleri, daha yararlı olmaları için gerekeni yapmaya çalışacağız.

Önümüzdeki büyük seçimler, Türkiye'de bir devrin sona erişinin başlangıcı olacaktır. Hiç kimse, Türkiye'de pervasızca Amerikancı olmak, sermayedarlığı sınırsız şekilde desteklemek, dinî inançları siyasete alet etmek ve Anayasa çizgisinin açıkça gerisine düşmek imkânını, artık bulamıyacaktır. Önümüzdeki seçimler, halkımızın oylarına eskisine nazaran daha çok bilinçle sahip çıktığını ortaya koyacaktır. Ve ikinci millî kurtuluş mücadelemiz, önümüzdeki dönemde kesin zafere daha çok yaklaşacaktır. Köylümüz, işçimiz, bundan dört yıl önceki köylü ve işçi değildir. Kimin kimden yana olduğunu farketmeye başlamıştır. Kendilerinin emekçi sınıftan olduklarını kavramaya başlamıştır. Ve dertlerine çare bulmak için, bizzat suyun başına geçmekten başka çıkar yol olmadığını kavramaya başlamıştır. Yeni düzenin doğum sancılarını çekiyoruz. Güzel günler uzak değildir.»

P.T.T.

Yöneticilerinin Dikkatine !

Birçok okuyucumuz «TİP HABERLERİ» nin ellerine geçmemesinden yakınmaktadırlar.

Anayasa teminatı altındaki haberleşme özgürlüğünü ihlâl etmenin cezası son derece ağırdır.

P.T.T. sorumlularının dikkatini çekeriz.

«TİP HABERLERİ»

MERKEZ YÜRÜTME KURULU RAPORU

MERKEZ YÜRÜTME KURULU'NUN, 31 MAYIS-1 HAZİRAN 1969 GÜNLERİ YAPILAN GENEL YÖNETİM KURULU TOPLANTISINA SUNDUĞU RAPOR:

"PARTİMİZİN ÇİZDİĞİ YOL, YENİ ÇAĞ YOLUDUR,,

«Genel Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri,

Mart ayı başında yapılan geçen toplantıdan bu yana, iç politika olayları son derece hareketli geçmiştir. Zincirleme devam eden olaylar, Türkiye'de hakim sınıfların tam bir çıkmaza girdiğini, artık toplumu yönetme vasfını tamamen kaybettiğini açıkça göstermiştir.

Dışa bağlı komprador burjuvazi ve toprak ağalarının temsilcisi olan Adalet Partisi iktidarı, partimizin hızla gelişip güçlenmesi karşısında, baskı metodlarını işleterek, saldırıları ve tehditleri iyiden iyiye arttırmıştır. Öyle görülüyor ki, iktidar, seçimler süresince bu saldırıları ve kaba kuvvet gösterilerini sürdürecek, seçimlerde bu yolla sonuç almaya çalışacaktır.

Mart ve Nisan ayları içinde birçok illerde Partimizin düzenlediği toplantılar dağıtılmak istenmiş, Partimiz yöneticileri saldırılara uğramışlardır. Kezâ bu dönemde ilerici tiyatro oyuncularına, ressam ve yazarlara çeşitli baskılar yapılmış, gençlik hareketleri ne karşı, kanunlar çiğnenerek sert tedbirler uygulanmıştır.

SALDIRILAR ZİNCİRİ

Bu olaylardan en önemlilerini burada hatırlatmakta yarar görmekteyiz.

Mart ayı içinde Kars'ın Susuz ilçesine bağlı köylerde, kredi dağılımındaki adaletsizliğe karşı düzenlenen protesto yürüyüşü, idarenin ve emniyetin tehditleri, yalan vaadler ve baskılarla önlenmek istenmiş, keza birkaç gün sonra Ardahan'da aynı amaçlarla düzenlenen kanuni miting, partizan yöneticilerin himayesinde, Jandarma ve emniyet kuvvetlerinin desteği ile, AP militanlarının saldırısına uğramış, miting dağıtılmış ve Partili arkadaşlarımız ağır şekilde tartaklanmışlardır.

Daha sonra, Genel Başkanımızın Trakya gezisinde bulunduğu bir sırada, Tekirdağ iline bağlı Saray ilçesinde Parti binası saldırıya uğramış, tabelâsı parçalanmış, saldırganlar yakalanmamıştır.

Nisan ayı içinde, Erzincan'da parti örgütünü kurmakla görevlendirilen Kurul Üyesi Tunceli İl Başkanı Kemal Burkay, otobüsten inerken, 30-40 kişinin saldırısına uğrayarak, ağır şekilde yaralanmıştır. Bu olayda da saldırganlar tesbit edilmemiş ve yakalanmamışlardır.

23 Nisan günü Kastamonu İl Başkanlığının Atatürk Anıtına koyduğu çelenk parçalanmış ve gece Parti binası saldırıya uğrıyarak camları kırılmış, tabelâsı tahrip edilmek istenmiştir. Bu olayın da failleri meçhul kalmıştır.

Parti kademelerinde görevli olan arkadaşlarımız, bilinçli bir şekilde iktisadi ablukaya alınmış, kamu iktisadi devlet teşekküllerinde çalışanlar işlerinden atılmışlardır. Böylece geçim sıkıntısına ve işsizliğe maruz bırakılan arkadaşlarımız, iş bulmak için bulundukları illeri terketmek ve yönetimden uzak kalmak zorunluğuyla karşı karşıya bırakılmışlardır.

DEVRİMCİLERE BASKILAR

Partimizin yöneticilerine yapılan bu baskılar yanında, ilerici ve devrimci kuruluşlara da çeşitli baskılar yapılmıştır. Bu cümleden olmak üzere, devrimci tiyatrolara, resim sergilerine karşı yapılan saldırılar ve girişilen tertipleri zikredebiliriz. Öğrenci hareketlerine karşı da, bu dönemde, kanunsuz baskılar ve saldırılar yapılmıştır.

Orta-Doğu Teknik Üniversitesinde boykot halinde olan öğrenciler, üniversite kanununa aykırı olarak polis ve jandarmanın üniversiteye girmesiyle bir terör havası içinde, yakalanan kız ve erkek öğrencilere işkenceler yapılmıştır.

Devrimci bir gençlik örgütü olan Fikir Kulüpleri Federasyonu Genel Merkezi ve İstanbul Sekreterliği, kaçakçılara reva görülecek bir hava içinde basılmış ve aramaya tâbi tutulmuştur. İçişleri Bakanı, bu aramayı haklı gösterecek bir gayretkeşlikle, yalan ve iftiraya dayanan açıklamalar yapmış, fakat adalete hiçbir şey intikal ettirememiştir.

Erzurum Atatürk Üniversitesinde bir şiir gecesi düzenliyen devrimci gençlerin toplantısı, idarenin ve emniyetin himayesi altında, AP'nin saldırgan kuvvetleri tarafından basılmış ve büyük hasar yapılmıştır.

İtalyan İşçi Birliği Sosyalist Partisi Kongresine Partimiz adına gözlemci olarak katılan eski kurul üyesi Burhan Cahit Ünal'ın görevini yerine getirirken çekilen resimler ve uydurma haberlere dayanılarak, sağcı basın yoluyla Partimiz aleyhine bir iftira ve karalama kampanyası yürütülmüştür. Bu tertipleri bizzat İçişleri Bakanı Faruk Sükan tezgâhlamış ve uygulamıştır. Aylarca istismar edilen bu konu, hakim sınıfların ve onların baştemsilcisi AP iktidarının, ne gibi çirkin oyunlar oynamaya niyetli olduğunu göstermesi bakımından, son derece ilginçtir.

Şurası iyice bilinmelidir ki, Anayasaya sırt çevirenler ve kanunları çiğneyerek, zorba ekiplerini Partimize ve ilerici kuruluşlar üzerine saldırtanlar, bu

ağır suçlarının hesabını mutlaka birgün vereceklerdir. Halkımızın samimi dinî inançlarını istismar ederek, dışardan beslenen yeraltı teşkilâtları kurdurup, Türkiye'de emperyalizm yararına irticaı körükliyen ler, bu fiillerinin cezasını mutlaka göreceklerdir. Türkiye İşçi Partilileri, 8 yıldır bu kabil saldırılarla yıldırmak, sindirmek mümkün olmamıştır. Bundan sonra da olmayacaktır.

İRTİCA OLAYI

Bu dönemin önemli iç olaylarından biri de, Yargıtay Başkanı rahmetli İmran Öktem'in cenaze töreninde ortaya çıkan irtica olayıdır. Rejimimizi tehdit eden ve Anayasamızın lâiklik ilkesini tahribe yönelen bu olayın, yargı gücünün en yüce bir kuruluşu olarak Yargıtayı hedef alması ve onun saygı değer Başkanının şahsında ortaya çıkması, son derece anlamlıdır.

Adalet Partisi iktidara geldiği tarihten itibaren, inanç sömürücülüğüne dayanan irticaa büyük tavizler vermek suretiyle, Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki hakimiyetini sürdürmek ve kapkaççı kapitalist düzeni ayakta tutmak için, geniş halk kitlelerinin uyanmasını engellemeyi, politikasının temeli yapmıştır. İktidarın himayesinde iç ve dış sermaye çevrelerinin desteklediği bu akımlar hızla gelişmiş, kökü dışarda örgütlerin yürüttükleri yeraltı mücadeleleri yoğun bir hal alarak, Anayasa düzenini tehdit eden, açıktan mücadele şekline dönüşmüşlerdir. İç ve dış sermaye çevrelerinin beslediği basın organlarıyla da desteklenen irtica hareketleri, toplu namazlar, kelle isteyen cihad çağrılarıyla fanatikleştirilen kitlelerin kanlı ayaklanmalarına kadar götürülmüş ve şeriat esasına dayalı bir iktidar özlemi ortaya kon muştur. İstanbul «Kanlı Pazar» olaylarından sonra, Yargıtay Başkanı İmran Öktem'in cenaze töreninde, emniyet kuvvetlerinin ve hükümet yetkililerinin gözleri önünde meydana gelen olaylar, yıllardan beri irticaa verilen tavizlerin sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

İrticanın bu yeni ve pervasız çıkışı, Anayasayı savunan güçleri harekete geçirmiş, İmran Öktem'in cenaze töreninde meydana gelen olayları ve irticaa arka çıkan Adalet Partisi iktidarını protesto etmek amacıyla, Yüksek Yargı Organlarına mensup hakimlerin öncülüğünde bütün yargı organlarını, Baroları, üniversite öğretim üyelerini, devrimci gençliği ve benzeri Anayasacı kuruluşları kapsıyan bir protesto yürüyüşü yapılmıştır. Adalet Partisi iktidarı, tarihî akışa ters düşen icraatıyla, devletin en büyük yargı or ganlarını ve Anayasadan yana olan güçleri karşısına almıştır. Tarihimizde eşine rastlanmıyan bu büyük tepki, son derece etkili olmuş, Anayasadan yana güçlerin Anayasaya sahip çıkmada ne ölçüde kararlı olduklarını göstermiştir. Bu tepki, Türkiye'yi ortaçağ karanlıklarına götürmek için irtica hareketlerini kullanan hakim sınıflarla, Amerikan emperyalizmine indirilmiş sert bir şamar olmuştur. Ve emperyalizmin bazı Orta-Doğu ülkelerinde çevirdiği manevraların, Türkiye'de aynı biçimde tezgâhlanamıyacağını ispatlamıştır.

Bazı aydın çevrelerin, özellikle Cumhuriyet Halk Partisi çevresinin, irtica hareketlerini, sadece dinî duyguların siyasî amaçla istismarı şeklinde göstermeye çalışmalarının da, gerçek anlamda ve çok daha geniş bir kapsamı olan irticaın açık seçik şekilde anlaşılmasına engel olduğu muhakkaktır. Bu vesileyle hemen belirtelim ki, irtica, toplumların tarihî gelişme ve ilerleme seyrini engelliyen her türlü teşebbüsü ve davranışı kapsıyacak genişlikte bir kavramdır. Örneğin, Türkiye'mizi emperyalizme bağlı, kapkaççı kapitalist düzen içinde tutmak için başvurulan her türlü tertipler, irticai mahiyettedir. Anayasamızın öngördüğü reformların uygulanmaması, temel haklara saygısız davranışlar, hatta toplum polisinin AP'nin öncülük ettiği düzeni korumak için kullanılması da, irticai mahiyette hareketlerdir.

Kaldı ki, irtica sadece Türkiye'mizde başgöstermiş bir tehlike de değildir. Amerikan emperyalizmi, nüfuz ve etkisi altında tutmak istediği ülkelerde, özellikle Orta-Doğu'nun müslüman memleketlerinde bağımsızlık ve sosyalizm için yürütülen mücadeleleri, halkın dinî inançlarını istismar etmek suretiyle önlemeye çalışmaktadır. Gene bu konuda, Türkiye'mizde irticaa verilen ilk tavizlerin 1947-48 yıllarında başladığını, yani Amerikan nüfuz ve tesiri altına girdiğimiz ilk ikili anlaşmaların imzalandığı tarihlerde ortaya çıktığını hatırlatmakta fayda vardır.

Türkiye İşçi Partisi kurulduğu günden beri, irticaın, kapkaççı sömürü düzenini sürdürmek ve emperyalizmin Türkiye'deki hakimiyetini korumak için bir araç olduğunu, bütün gerici akımlar gibi, ancak emperyalizmin baskısından kurtulmak ve sömürü dü zenini tasfiye etmekle son bulacağını açıklamış ve toplumumuza maletmeye çalışmıştır. Bu son olaylar, TİP'in yaptığı değerlendirmeleri açık ve belirgin bir şekilde doğurulamış bulunmaktadır. Nitekim, bir yeraltı hareketi şeklinde yürütülen Nurculuk akımının Batı Almanya'da milletlerarası emperyalizmin kontrolü altındaki bir merkezden yönetildiği ve Dünya İslâm Birliği sahte ismi altındaki (Rabitatül Alem-ül İslâm) hareketin de, Suudi Arabistan'daki merkezinin, milletlerarası petrol tröstlerinin kurduğu ARAMCO şirketi tarafından finanse edildiği ortaya çıkmıştır. Türkiye'de irtica hareketini yayan birçok kuruluş ve derneklerle, bunları destekliyen çeşitli yayın organlarının, büyük sermaye çevreleri tarafından maddi destek gördükleri, bizzat kendi itiraflarıyla sabit olmuştur. Böylece irtica hareketlerinin iç ve dış sermaye çevrelerinin himaye ve desteği ile, bugünkü bozuk düzeni sürdürmek amacıyla yürütüldüğü, açık-seçik bir şekilde anlaşılmıştır. Bütün bunlardan ötürü, dinsel inançlara karşı çıkmanın devrimcilik olmadığı anlaşılmış, kapitalizmi ve emperyalizmi savunanların, devrimciliği lâiklikten ibaret saymalarının da yersizliği ortaya çıkmıştır.

→

ANAYASA DÜZENİNE KARŞI GİRİŞİMLER

Bu dönemin en önemli iç olayı, hiç şüphesiz, Anayasa düzenini koruyan 38 sayılı Tedbirler Kanununun kaldırılması ile, Anayasanın tarihî ve felsefi temellerini tahrip eden Anayasa değişikliği teşebbüsleri ve bunun doğurduğu yankılardır.

Hep bildiğimiz gibi, geçen Kasım ayında, Adalet Partisi büyük kongresinde 38 sayılı Tedbirler Kanununun kaldırılması ve devrik DP yöneticilerine siyasi haklarının iadesi için, Anayasada gerekli değişikliğin yapılması karar altına alınmıştı. Bu kararın bir gereği olarak, ilk önce 38 sayılı Tedbirler Kanunu kaldırılmıştır. Bu kanun, 27 Mayıs hareketinin meşruluğuna gölge düşüren davranışlarla, Yassıada Mahkemesi kararlarının tartışılmasını yasaklıyan ve çok partili demokratik hayatı koruyan bir kanundu. 38 Sayılı Tedbirler Kanununu kaldıran tasarı Meclislerde görüşülürken, Türkiye İşçi Partisi dışındaki bütün partiler, bu tasarının lehinde oy kullanmışlardır. Tedbirler Kanununun kaldırılmasına karşı, yalnız Türkiye İşçi Partisi direnmiş ve böylece Anayasa düzenine içtenlikle bağlılığını bir kere daha göstermiştir.

Anayasa düzenini tahripte atılan ikinci önemli adım, Anayasada değişiklik yapılarak, Yassıada mahkemelerinin mahkûm ettiği devrik DP yöneticilerine siyasi hakların geri verilmesi ve Parlâmentoya girmelerini sağlamak için yapılan teşebbüstür Bu teşebbüs te öncülüğü CHP ve onun Sayın Lideri İsmet İnönü yapmıştır. İsmet İnönü, 27 Mayıs devrimine yolaçan olayları, garip bir tarihî kadercilikle izah ederek, DP yöneticilerini suçsuz ve günahsız insanlar olarak göstermiş ve siyasi haklarının iadesini ısrarla istemiştir. CHP, Adalet Partisiyle tam bir işbirliği yaparak; Türkiye İşçi Partisiyle, Millet Partisi dışındaki bütün partilerin ittifakıyla, Yassıada mahkûmlarına siyasi haklarının geri verilmesini öngören Anayasa değişikliğini Millet Meclisinden geçirtmiştir.

Anayasanın başlangıç kısmında, 27 Mayıs devrimi, «Anayasa ve hukuk dışı davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş Demokrat Parti iktidarına karşı, Türk milletinin direnme hakkını kullanarak yaptığı meşrû bir devrim» diye tarif edilmekte ve bu tarif, Anayasanın metninden sayılmaktadır. Kendilerine karşı 27 Mayıs devriminin yapıldığı devrik DP iktidarının temsilcileri, siyasi hakların iadesi yoluyla Parlâmentoya girme olanağına kavuşunca; bu devrim, haksız, mesnetsiz, hattâ gayrimeşru bir hareket olacak ve Anayasa, meşruluk temelini kaybetmiş bir duruma düşürülecekti. Böylece, geriye dönüşün şartları hazırlanacak ve Anayasa düzeni temelinden tahrip edilerek, 27 Mayıs öncesi devrin restorasyonu imkân dahiline girecekti. Türkiye İşçi Partisi, tarihî gidişi tersine çeviren bu siyasi irtica hareketine cesaretle karşı koyarak, kendisinden beklenen tarihî ödevini yapmıştır. Partimizin bu mücadelesi, toplumumuzun bütün Anayasacı güçleri tarafından tasviple karşılanmış ve tam bir destek görmüştür. Teşebbüsün son safhasında, başta Partimiz olmak üzere bütün devrimci kuruluşlar, üniversite öğretim üyeleri, ilerici gençlik kuruluşları, devrimci sendikalar, hukuk adamları, asker-sivil bütün Anayasacı güçler, yani halkımızın uyanık kesimi, Anayasanın meşruluk temelini yıkan bu değişikliğe karşı çıkmışlardır. Bu tepkinin sertliği, ülkeyi tam bir siyasal buhranın eşiğine kadar götürmüştür. Adalet Partisi iktidarı, Anayasacı güçlerin kararlı tepkileri karşısında gerilemiş ve kanun teklifini, Senatodan Komisyona iade etmek zorunda kalmıştır. Yassıada mahkûmlarının siyasi haklarının iadesi konusunda CHP'nin AP ile tam bir işbirliği halinde hareket etmesi, Türkiye'de demokratik hayatın geleceği bakımından ciddi bir endişe yaratmıştır.

Tarihî akışı tersine çevirmek için, AP ve CHP'nin şahıslarında kurulan bürokrat-komprador-ağa ittifakı, Türkiye'deki sosyalist hareketi ezmek ve anti-emperyalist mücadeleyi durdurmak amacıyla tezgâhlanan bir siyasi irtica hareketi olarak değerlendirilmelidir.

CHP, Ortanın Solu sloganını, sosyalist hareketin gelişmesini engellemek, özellikle aydın kitleyi kanalize etmek ve anti-emperyalist mücadeleyi durdurmak için benimsediğini, en yetkili yöneticilerinin itiraflarıyla ortaya koymuştur. Fakat, gerek AP iktidarının cepheden bütün yolları deneyerek yaptığı saldırılar, gerekse CHP'nin endirekt bir yolla giriştiği manevralar, Türkiye'de sosyalist hareketin gittikçe güçlenmesine ve anti-emperyalist mücadelenin yoğunlaşarak, halk kitlelerine yayılmasına engel olmamıştır. Bu gelişmeden, hem komprador-ağa-bürokrat üçlüsü hakim sınıflar, hem de Amerikan emperyalizmi ziyadesiyle tedirgin olmaya başlamışlardır. İç ve dış sömürücülerin aleyhine olan bu gelişmeyi durdurmak ve mümkünse tasfiye etmek, Amerikan emperyalizminin ve onun iç müttefiklerinin baş kaygısı haline gelmiştir. Gerçekten Amerikan emperyalizminin dünya politikası doğrultusunda duruma bakılınca, Türkiye'de Amerika ile olan ilişkilerin, 1947-60 döneminde olduğu gibi, muhalefetsiz bir dostluk havası içinde yürütülmesinin, Amerika'nın yararına olduğu anlaşılmaktadır. Ne var ki, Türkiye'de devrimci ve demokratik akım güçlenmiştir. Tâ köylere kadar uzanan bir birikim vardır. Bundan dolyı da, Amerikan emperyalizmine karşı mücadeleyi, Anayasa yolundaki mücadeleyi ve giderek sosyalizm için mücadeleyi zorla bastırmak mümkün olmayacaktır. Nitekim demokratik gelişmeye karşı girişilen son teşebbüsler başarısız kalmış, tertipçileri hüsrana uğratmıştır.

EKONOMİK DURUM

Birbirini kovalıyan politik buhranlar ve toplumdaki huzursuzluklara paralel olarak, ekonomik durumumuz da her geçen gün bozulmakta, iç ve dış borç yekûnü kabarmakta, Türk parasının değeri düşmektedir. İthalâta nazaran ihracatın azalması, daha fazla dış yardım sağlama olanaklarının bulunmamasından dolayı bozulan ekonomik denge, iktidarı çaresiz bırakmıştır. Gerçekten, hayat pahalılığı durmadan artmaktadır. Toptan fiat indekslerindeki artış % 30, geçinme indekslerindeki artış ise % 46 dır.

Yapılan tetkiklere göre, yalnız AP iktidarı zamanında hayat pahalılığı % 24 civarında bir artış göstermiştir.

1968 de 11 aylık dış ödeme açığı 263 milyon dolardır. Dış ödeme hadlerinin aleyhimize işlemesi sebebiyle, ihraç ettiğimiz geleneksel hammaddelerin miktarı arttığı halde, ihracat gelirimiz yıldan yıla düşmektedir. 1968 yılı ihracatı 1967 ihracatına nazaran, % 5 oranında daha düşük olmuştur. Bu yılın ihracat gelirleri daha da düşeceğe benzemektedir. Nitekim 1969 yılının ilk 3 aylık ihracat geliri, geçen yılın aynı döneme rastlıyan ihracat gelirlerinden % 20 oranında bir azalma göstermektedir. Dış ödeme dengesinin gittikçe bozulmasına bağlı olarak, Türk parasının değeri de, durmadan düşmektedir. 1962 yılında 100.-TL.nın değeri, 1967 de 72 liraya düşmüş ve son iki yılda da Türk parasının dışarda serbest piyasa değeri % 10 oranında düşmüştür. Bu gidiş, zorunlu olarak Türk parasının yeniden ayarlanmasına, yani devalüasyona yolaçacaktır. Bugün emeğinin karşılığını alamıyan işçi ile, ürettiği malını gerçek değerinin altında aracıya kaptıran küçük üretici köylü ve esnaf, devalüasyondan sonra daha büyük iktisadi zorluklarla karşı karşıya gelecek; bir avuç sermayedar ise, küçük üreticinin ve işçinin aleyhine büyük servetler yapacaktır. Bu da, mevcut huzursuzluğu bir kat daha arttıracak ve toplumumuzu yeni buhranlara sürükliyecektir.

İthalâtımız da olumsuz bir yönde gelişmektedir. Gerçek yatırım mallarının ithalâtı gerilerken, montajcılık ve ambalâjcılıkta kullanılan yarı mamul tüketim mallarının ithalâtı artmaktadır. Bu da ekonomimizi büsbütün dışa bağlı hale getirmektedir. İthalâta dayanan tüketim mallarının imaline bağlı bir iktisadi gelişme, zorunlu olarak, iç pazarda tüketimi teşvik edici çabaları ön plâna çıkaracak; bu da, ülkemizde son derece kıt olan sermaye faktörünün birikmesini önleyecektir. Bütün bunlar, iktisadi hayatımızı bir kısır döngüye sokmakta ve giderek Türkiye yi ekonomik bir iflâsın eşiğine getirmektedir.

Böyle bir ekonomik politikanın büyük sıkıntısını, emekçi halk çekmektedir. Fakat gariptir ki, bu gidişten, sömürü düzeninin geleceği bakımından, kapkaççı sermaye çevreleri de şikâyete başlamışlardır. Nitekim Ticaret ve Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin Genel Kurulu için hazırlanan ekonomik raporda, Türkiye'nin dar boğazlara sürüklendiği ifade edilmektedir. Aslında bu durum, sadece AP iktidarının beceriksizliğinin bir sonucu değildir. Bu, aslında dışa bağlı kapkaççı kapitalist düzenin iflasıdır.

Ön plânda kapkaççı ticaret burjuvazisine dayanan Adalet Partisi iktidarının yönetimi devam ettiği takdirde, ekonomik hayat günden güne bir çıkmaza girecek ve Türkiye buhranlı bir devreye sürüklenecektir. Önümüzdeki aylar, bu başıboş gidişin yaratacağı sosyal ve politik buhranların daha da artacağı ve emekçi halkımızın zor günler geçireceği bir dönem olacaktır.

Bu durumda Türkiye İşçi Partisine düşen görev, emekçi halkı uyandırmak; bu ekonomik, sosyal ve politik buhranın sebeplerini açıklıyarak, bilinçlenmesine ve örgütlenmesine çaba sarfetmektedir.

TEŞKİLÂT DURUMU VE YURT İÇİ GEZİLER

Bu dönemde yapılan teşkilât çalışmaları ve yurt içi geziler, önümüzdeki milletvekili genel seçimleri esas alınmak suretiyle yürütülmüştür. Bir yandan, teşkilâtın bulunmadığı illerde yeni kuruluşlar yapılarak, Partimizin bütün illerden seçime girmesini sağlıyacak çalışmalar sürdürülürken; diğer yandan mümkün olduğu ölçüde, mevcut il kuruluşlarını tam teşkilâtlı örgütler haline getirmek için çaba sarfedilmiştir. Geçen dönemde tam kuruluşlu 20 il örgütümüz varken, bu dönemde Malatya, Kırşehir ve Eskişehir illerimizin ilâvesiyle, tam örgütlü il sayısı 23 e çıkmıştır. Teşkilâtımızın hiç bulunmadığı Sinop ve Erzincan illerinde örgüt kurularak, bu illerde de Partimizin seçime girme olanağı sağlanmıştır. Ön seçimlere kadar örgütsüz illerimiz tamamlanacak ve eksik kuruluşların da tamamlanmasına çalışılacaktır.

Önümüzdeki seçimlerde, çalışmalarımızı büyük oranda köylere yöneltmek zorundayız. Türkiye'de sosyalizmin kurulmasını sağlıyacak yol, büyük ölçüde köyden geçecektir. Bu amaçla, geçen üç aylık dönemde, teşkilâtlanma çalışmaları dışında yapılan yurt gezileri, köy kahvelerinde düzenlenen sohbet toplantıları şeklinde yürütülmüştür. Nisan ayı içinde Trakya bölgesinde, Genel Başkanımızın başkanlığında Merkez Yürütme Kurulu üyesi Nazife Cemgil, Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu ve İstanbul İl Örgütünden arkadaşların katıldığı Genel Merkez ekibi, önce bölgenin İl Başkanlarıyla bir toplantı yaparak, parti içi sorunlar ve seçim çalışmalarının esaslarını görüşmüş ve yapılacak köy gezilerinin programını saptamıştır. 10 gün süre ile devam eden bu gezide, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne ve Çanakkale illerinde, çevrelerini etkiliyecek köylerde sohbet toplantıları yapılmış, köylülerle karşılıklı konuşma havası için de, kendi somut meseleleri rakamlarla dile getirilmek suretiyle, çözüm yolları gösterilmiş; yurt ve dünya sorunları, programımızın açısından tartışılmıştır.

Bunu tâkip eden ikinci gezi, Mayıs ayı içinde, gene Genel Başkanımızın başkanlığındaki bir Genel Merkez ekibi tarafından Güney ve Güney-Doğu illerinde yapılmıştır. Adana İl Merkezinde, Antalya, İçel, Adana, Gaziantep, Maraş, Hatay il başkanları ve temsilcileriyle bir bölge toplantısı düzenlenmiş; bu toplantıda Partimizin önümüzdeki seçimlerde karşılaşacağı meseleler ele alınmıştır. Gaziantep, Adana, İçel il merkezlerinde Partililerle, Tarsus ilçesinde halka açık birer toplantı yapılmıştır. Bu toplantılar dışında, Güney'de de çalışmaların ağırlık merkezini köy gezileri teşkil etmiştir.

Yassıada mahkûmlarının siyasi haklarının iadesine ilişkin kanun teklifinin, ani olarak Millet Mecli-

→

sinde müzakeresine başlanması sebebiyle gezi yarıda kalmış; Maraş, Adıyaman, Malatya, Kayseri ve Kırşehir illerinde öngörülen çalışmaları yapmak mümkün olmamıştır.

Bu dönemde ayrıca, Genel Başkan Aybar, Genel Sekreterler Kuas, Ekinci; Genel Sekreter Yardımcıları İbrahim Çetkin ve Yahya Kanpolat; Merkez Yürütme Kurulu üyeleri Rauf Çapan, Samim Kocagöz, Abbas Uğurlu; Genel Yönetim Kurulu Üyeleri Naci Kutlay, Kemal Burkay; Konya Milletvekili Yunus Koçak, Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu; Bilim Kurulu Üyesi Mahide Oruç; İstanbul, Uşak, Samsun, İzmir, Diyarbakır, Anakara, Zonguldak, Aydın, Antalya, Malatya, Çankırı, Kütahya, Sivas, Erzincan, Çorum, Kars, Sinop illerinde parti içi meseleler ve teşkilât sorunları ile ilgili olarak verilen görevleri yapmış, düzenlenen mitinglerde ve sohbet toplantılarında hazır bulunmuş, köy gezilerine katılmışlardır. Bunun dışında bazı milletvekili arkadaşlarımız da, kendi seçim bölgelerinde çalışmışlardır. Genel Yönetim Kurulumuzun toplantısından sonra, yeniden başlatılacak olan bu geziler ve çalışmalar, seçimlere kadar sürdürülecektir.

Arkadaşlarımız bu gezilerden, olumlu izlenimlerle dönmüşlerdir. Köylü vatandaşlarımızın politika ile yakından ilgilendikleri, Türkiye İşçi Partisine karşı gittikçe artan bir ilgi duydukları anlaşılmıştır. Memnuniyet verici husus; köylülerin, ürettikleri malların maliyet hesaplarıyla, tüketiciye satış fiatlarını mukayese etmeleri, kredi dağılışındaki adaletsizlikten yakınmaları ve sömürü mekanizmasının içyüzünü açıklıyarak, kurtuluş yolları üzerinde tartışmaya başlamış olmalarıdır. Bu gözlemler, Partimizin önümüzdeki seçimlerde, bilhassa köylerden daha fazla oy alacağı ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Bundan ötürü, önümüzdeki milletvekili genel seçimlerinde çalışmalarımızın ağırlık merkezini köylere vermek ve köylülerin bilinçlenmelerine çalışmak gerektiğine inanmaktayız. Köylülerin toprak sorunu, ürünlerinin yok pahasına ellerinden alınması sorunu, kredi sorunu başta gelmek üzere; gizli işsizlik ve genel olarak eğitim sorunu, devlet kapılarında, hastahane kapılarında horlanıp terslenmeleri sorunu gibi sorunlar, somut örneklerle açıklanmak suretiyle, bugünkü bozuk düzenle ilişkileri ortaya konduğu takdirde, Partimizin büyük başarı sağlıyacağı muhakkaktır.

Şehirlerde de emekçi halkımızın uyanma temposu hızlanmıştır. Özellikle ekonomik kriz ve işçi haklarına karşı iktidar kanadından gelen tepkiler, işçilerimizin kurtuluş yolu olarak Türkiye İşçi Partisi etrafında toplanmaları gerektiği gerçeğini, gözler önüne sermiştir. Parti olarak görevimiz, emekçi halkımızın bu uyanışından yararlanarak, teşkilâtlanmalarına çalışmaktır.

İŞÇİ HAREKETLERİ

İşçi hareketleri, son geçen üç ay içinde de önemli gelişmeler kaydetmiştir. Çeşitli işkollarında çalışan işçiler, devrimci sendika örgütlerinin izlediği sosyalist ve anti-emperyalist politika doğrultusunda, her geçen gün biraz daha bilinçlenerek, ekonomik-sosyal hak arama ve haklarını koruma yolundaki mücadelelerini yoğunlaştırmaktadırlar.

Gerçekten de, işçilerin en başta gelen haklarından grev hakkını, geçen üç ay içinde yurdumuzun her tarafında, çeşitli işkolu ve hizmetlerdeki işyerlerinde kullandıkları görülmüştür. Devletin Anadolu Ajansında çalışan fikir işçileri, yurt çapında grev yapmış; maddi ve sosyal şartlarını düzeltmek için, tam bir dayanışma içinde grevlerini sürdürmüş ve başarıya götürmüşlerdir.

Nisan ayı içinde İstanbul'da, Belediye'ye bağlı Şehir Tiyatrolarında çalışan sanatçılar da greve gitmişlerdir. Bu grev olayına basında geniş yer verilmiştir.

Konya'da Sümerbank'a ait krom fabrikasında, İstanbul'da Kartal Mutlu Akü fabrikasında, Amerikan emperyalizminin Avrupa ortaklarından Federal Almanya'lı Hoechst İlâç firmasının İstanbul'daki fabrikasında, Samsun'da bir lâstik fabrikasındaki grevler devam ederken; Harp-İş Federasyonunun İzmir deki Amerikan askerî işyerleri ve ikmal merkezlerinde başlattığı grev, giderek Ankara ve Adana'daki ikmal merkezlerinde de başlatılmıştır.

Amerikan emperyalizmini temsil eden tesislerdeki grevler dolayısiyle çıkan çatışmalarda, AP iktidarının toplum polisi, Türk sendikacılarına ve işçilerine saldıran Amerikalılara arka çıkmış, emperyalizmin sillâhlı bekçilerini korumuştur. Bu grevi kırmak için Adana'da İncirlik Havaalanındaki hava kontrol kulesini çalıştırmıyan ve böylece T.H.Y. uçaklarının gece inişlerini önleyen Amerikalılar, bu üssün Amerika'ya ait olduğunun inkâr kabul etmez delilini vermişlerdir.

AP iktidarı, grev kanunuyla ilgili bir tasarıyı da Meclise vermiş ve toplu sözleşmeden doğan grev haklarını büsbütün sınırlamaya çalışmıştır. Bu arada Toplu sözleşme ve grev müesseseleri, işverenlerin çıkarına ve grevi fiilen yok edecek bir anlayışla, yeni kısıntılara uğratılmıştır. Çalışma Bakanı Turgut Toker, yalnız kendisine bağlı bir kurum derekesine düşen Türk-İş'i ve ona bağlı işçi örgütlerini muhatap almakta, DİSK ve DİSK'e bağlı örgütleri tanımak istememekte; onlarla ilişki kurmaktan kaçınmakta; Bakanlarla sendikacılar arası ortak toplantılara, bağımsız ve özgür sendikacıları davet etmemekte; uluslararası kurumlara gidecek temsilcilerini ve gözlemcilerini, yalnız Türk-İş'ten almaktadır. Bu partizanca tutumu bırakmıyan Bakan, önümüzdeki seçimlerde tarım işçilerini oyalamak için, Meclise yetersiz bir Tarım İş Kanunu tasarısı vermiş bulunmaktadır.

Sigortalı işçilerin emeklilik yaş sınırının, erkeklerde 55'e, kadınlarda 50'ye indirilmesini ve emekli işçilere aylıklarının % 70 i oranında maaş bağlanmasını öngören tasarı, Partimizin de ısrarlı isteğiyle, tatile girdiği son günde Millet Meclisinden geçmiş bulunmaktadır. Ancak kanunun Senatodan bu haliyle geçeceğinden ciddi endişelerimiz vardır. AP çoğunluğu, gerçekten işçiden yana olsaydı, bu tasarıyı sürüncemede bırakmaz, Meclisler tatile girmeden ka-

nunlaştırırdı. Buna karşılık işçi hakları üzerinde, avukatlara bir takım imtiyazlar tanıyan Avukatlık Kanunu, Meclislerden ivedilikle çıkartılmıştır.

Bu kanunun Anayasaya aykırılığı sebebiyle, iptali için Anayasa Mahkemesinde dava açılmasına, Merkez Yürütme Kurulumuzca karar verilmiştir.

PARTİ İÇİ EĞİTİM

Parti içi eğitim konusunda Yüksek Kurulun aldığı karar uyarınca, kurula sunulan raporların ve anket sorularına gelen cevapların birleştirilerek, nihai bir raporun hazırlanması için, Bilim Kuruluna görev verilmiştir. Kurulun yaptığı çalışmalar son safhaya ulaşmıştır. 2 Haziran'da yapılacak toplantıda, raporun kesin şeklini alacağı umudundayız.

«TİPLİ'NİN EL KİTABI» çalışmaları da, önümüzdeki günlerde sonuçlandırılacak ve seçimlerden önce hazırlanacak kitap, teşkilâtın istifadesine sunulacaktır.

PARLÂMENTO ÇALIŞMALARI

Bu dönemde Parlâmento çalışmaları çok yoğun olmuş ve Parlâmentodaki müdahalelerimiz başarılı olmuştur. Grup yönetim kurulunu temsil eden bir görevli, Meclis çalışmalarında daima hazır bulunmuş, her konuda Grubumuzun görüşlerini belirtme olanağı sağlanmıştır. Özellikle Anayasa düzenine yöneltilen hareketler konusunda ve Anayasaya karşı olan kanunların müzakeresi sırasında, Partimiz, çoğu kez tek başına Anayasayı savunmuş ve oynanan politik irtica oyunlarını bütün açıklığıyla ortaya koymak suretiyle görevini yapmıştır.

Affedilen Yassıada mahkûmlarının siyasi haklarının iadesi için girişilen Anayasa değişikliği teşebbüslerinden sonra, bozuk toplum düzeninin kurbanları olarak hapishanelerde sürünen ve aileleri sefalete mahkûm edilmiş âdi suçlularla, bütün basın ve fikir suçlarını kapsıyacak genel af kanununun çıkarılmasını zorunlu gören Merkez Yürütme Kurulumuzun tavsiyelerine uyularak, bir genel af kanunu teklifi hazırlanmış ve Meclis Başkanlığına sunulmuştur. Onbinlerce mahkûm ailelerinin arzularına tercüman olarak sunduğumuz bu teklif, toplumumuzun adalet duygularına cevap verecek nitelikte olduğu için, büyük ilgi ve tasvip gömüştür.

DIŞ POLİTİKA SORUNLARI

Yüce Kurulun Değerli Üyeleri,

Yıllardır devam eden, Türkiye'yi ve dünya barışını yakından ilgilendiren dış politika sorunları, hâlâ önemini ve ciddidiyetini muhafaza etmektedir.

Vietnam Savaşı: Vietnam millî kurtuluş savaşı Amerikan emperyalizmine ve onun müttefiklerine en ağır kayıplar verdirmek suretiyle devam etmektedir. Kahraman Vietnam halkı, dünyanın takdir nazarı önünde, son derece güçlü ve zengin bir devlete karşı kurtuluş savaşını yürütmekte ve adım adım başarıya gitmektedir. Vietnam halkının zaferi, bütün ezilen, sömürülen halkların zaferi olacaktır.

Bu savaş münasebetiyle, Amerika tam bir çıkmaza girmiş, ekonomik bakımdan büyük zorluklarla karşı karşıya gelmiştir. Devamlı insan kaybı; ekonomik ve malî güçlükler, iç bünyesinde gelişen direnme hareketleri, Amerika'yı bu savaştan bir an önce kurtulmaya zorlamaktadır. Fakat kayıtsız-şartsız çekilmenin, dünya hegemonyası politikasında açacağı gedikten ötürü Amerika, Vietnam'ı terketmek için, kendisine göre «şerefli» bir hal tarzı aramaktadır. Paris görüşmeleri olumlu bir sonuç vermemiştir Nixon, bütün yabancı kuvvetlerin Vietnam'dan kademeli bir şekilde çekilmesini isteyerek, sinsi bir barış havvarisi rolü ile ortaya çıkmıştır. Bu iki yüzlü oyun Vietnam halkı tarafından kabul edilmemiş; barışın kurulması için, Amerikan emperyalizminin ve onun saldırgan müttefiklerinin, kayıtsız şartsız çekilmeleri istenmiştir.

Amerika'yı kıskıvrak bağlıyan Vietnam Savaşı, onun dünya hegemonyası politikasında daha cesaretli adımlar atmasını önlemiştir. Uzak-Doğu'da, özellikle Kuzey Kore'ye karşı yürüttüğü casusluk faaliyetleriyle ortaya çıkan olaylar; Amerika'nın bu alanda düştüğü aczi göstermektedir. Kuzey Kore karasularında casusluk faaliyetlerinde bulunan elektronik haber alma aletleriyle donatılmış Pueblo gemisi, geçen Aralık ayında Kuzey Kore tarafından yakalanmış ve mürettebatı tevkif edilerek, Amerika'ya sert bir ihtarda bulunulmuştu. Bütün tehditlere rağmen, gemi ve mürettebatı uzun bir süre bırakılmamış; ancak Amerika'nın prestijinden taviz vermek suretiyle özür dilemesi üzerine, mürettebat iade edilmiştir.

Buna rağmen Amerika, casusluk faaliyetlerini, elektronik haber alma cihazlarını taşıyan uçaklarla sürdürmüştür. Bu gibi hareketlere müsamaha etmiyen Kuzey Kore hükümeti, Nisan ayı içinde, bu casus uçaklarından birini, kendi karasularında düşürmüş ve uçak mürettebatından hiçbirisi kurtulamamıştır. Pueblo olayında, Jhonson'u korkaklıkla itham eden ve Amerika'nın prestijini kurtarmada aktif bir politika izliyemediği için, ona karşı ateş püsküren başkan Nixon dá, casus uçağının düşürülmesine karşı hiçbir şey yapamamıştır.

Bu olaylar, Amerika'nın ikinci bir Vietnam yaratmaktan şimdilik kaçındığını apaçık ortaya koymaktadır.

Orta-Doğu Buhranı: Orta-Doğu buhranı, dünya barışı açısından hâlâ önemini muhafaza etmektedir. İsrail'in, işgal ettiği topraklardan çekilmeye yanaşmaması ve bu toprakların önemli bir kısmını ilhak etmesi, gerginliği arttırmış; Arap milliyetçiliğinin anti-emperyalist özünü daha belirgin bir hale getirmiş ve mücadele azmini bilemiştir.

Dört Büyüklerin Orta-Doğu buhranına barışçı bir çözüm bulmak için yaptıkları toplantılardan hiçbir sonuç alınmamıştır.

Emperyalizmin Orta-Doğu'da çıkarlarının bekçiliğini yapan İsrail'i savaşa kışkırtmış olan Amerika dır.

Bugün ise buhran öyle bir hal almıştır ki, Amerika için de ciddi bir endişe kaynağı olmaktadır. Nitekim bu endişeler Amerika'yı, Akdeniz'de, NATO'lu müttefiklerinden bazılarını, bir «Deniz Çağrı Kuvvetinde» toplamaya sevketmektedir. Ne var ki, son NA-

→

TO Bakanlar Konseyinde, kurulması kabul edilen bu «Çağrı Kuvveti», Türk Genel Kurmayınca bir takım talepler ileri sürülmesine yolaçmıştır. Basından öğrenildiğine göre, Genel Kurmay Başkanlığımız Türk donanmasının takviye edilmesini ve Çağrı Kuvvetindeki kumanda zincirinin bir Türk-Yunan sürtüşmesine meydan vermiyecek şekilde düzenlenmesini istemiştir.

Türkiye İşçi Partisi, yurdumuzu maceralara sürükliyebilecek nitelik taşıyan ve Türkiye'yi, Orta-Doğu buhranı dolayısiyle savaşa zorlayacak olan «Çağrı Kuvveti»ne katılmamıza kesinlikle karşı çıkmış, böyle bir katılışın tehlikelerini, demeçlerle ve Millet Meclisi kürsüsünden defalarca dile getirmiştir.

Türkiye İşçi Partisi kurulduğu günden beri, Amerikan emperyalizminin dümen suyundan kurtularak, bağımsız bir dış politika izleminin, Türkiye'nin menfaatlerine en uygun bir yol olduğunu savunmuş; Kıbrıs olayı başta gelmek üzere, olaylar da bunu doğrulamıştır.

Fakat dışa bağlı sermaye çevrelerinin temsilcisi siyasi partiler, özellikle AP iktidarı, dayandıkları sınıfların menfaatlerine uygun düştüğü için, millî menfaatlerimize aykırı düşen, Amerikan emperyalizminin dümen suyundaki dış politikalarını ısrarla devam ettirmektedirler.

Fransa'da Son Durum: 10 yılı aşkın bir süreden beri Fransa'da Cumhurbaşkanlığı makamını işgal eden ve izlediği kendine özgü, bağımsız dış politikası ile, dünya politikasında dikkatleri üzerine çeken De Gaulle'ün, birden bire görevinden ayrılmak zorunda kalması, hiç şüphesiz bu dönemin önemli dış olaylardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

De Gaulle, içte büyük sermayeye dayanmış, dışta bağımsız bir politikanın temsilcisi olmuştur. İzlediği çelişkili iç ve dış politikanın bir gereği olarak, işçi sınıfı ve emekçi halk kitlelerini memnun edememiş; ülkesinin, ekonomik ve malî dengesizliğin eşiğine gelmesine engel olamamıştır. De Gaulle iç politikada sol akımı bertaraf ederek, daha güçlü bir yönetim kurmak için, Senatonun yetkilerini kısmak ve yeni bölgeler sistemini ihdas etmek amacıyla getirdiği kanunların referandumunu kendi açısından bir prestij meselesi yapmış ve kanunların yeterli oyu sağlıyamaması nedeniyle görevinden çekilmiştir.

De Gaulle'ün düşmesinde, sol kanadın oylarıyla birlikte tekelci büyük sermayenin de önemli rolü olmuştur. Gerçekten De Gaulle, gerek dış politikasiyle, büyük ölçüde Amerikan sermayesine dayanan sanayi çevrelerinin çıkarlarına aykırı eylemleri, gerekse işçileri fabrikaların kârına iştirak ettirmek için tasarladığı plânlardan dolayı, malî çevrelerin husumetini çekmiştir.

De Gaulle'e milletlerarası kişilik sağlıyan hususlar, onun dış politikada attığı cesur ve ilerici adımlar olmuştur.

— NATO'dan askerî gücünü çekmiş ve Amerikan emperyalizminin bu kuruluş içindeki hegemonyasına karşı çıkmıştır.

— Vietnam savaşında Amerika'yı takbih etmiş ve barışçı yoldan Vietnam'ın bağımsızlığına kavuşması için çaba harcamıştır.

— Orta-Doğu buhranında İsrail'in saldırganlığını kabul etmiş ve bu bölgede barışın sağlanması için, İsrail'in işgal ettiği topraklardan çekilmesinin şart olduğunu ileri sürmüştür.

— İngiltere'nin bütün ısrarlı çabalarına rağmen, ortak pazara alınmasına karşı çıkmış ve vetosiyle, her seferinde bu isteği reddetmiştir.

De Gaulle sonrası Fransa'sında önemli olan, dış politika konusunda tâkip edilecek yoldur.

Yapılacak başkanlık seçimlerinde, sol partilerin dağınık olması ve daha önce yaptıkları gibi belli bir aday üzerinde anlaşamamaları sebebiyle, bir sol adayın kazanması ihtimali zayıf görünüyor. Sağcı bir aday kazanması halinde, Fransa'nın iç ve dış politikasında değişiklikler olması muhtemeldir.

Batı blokunun ve Atlantik camiasının durumu gözden geçirildikten sonra, kalın çizgilerle de olsa, Doğu blokunun da durumuna bir gözatmakta zaruret vardır. Arkada bıraktığımız 3 ayda, Çek olayları, Çin-Sovyet ihtilâfı ve önümüzdeki günlerde Moskova'da toplanacak olan Komünist Partileri Zirve Konferansının hazırlıkları dikkati çekmiştir. Çekoslovakya'nın işgalinden sonra da, olaylar yavaş yavaş hızını kaybetmekle beraber, devam etmiştir. Çek Komünist Partisi Genel Sekreterliğinde ve devletin bazı üst organlarında yapılan değişikliğe rağmen, Çekoslovakya'da sosyalist demokrasinin kurulması için başlatılmış olan hareketin durmadığı anlaşılmaktadır. Nitekim Ankara'ya gelen Çek Parlâmento heyetinin Başkanı Smorkovski, bu hareketin devam edeceğini ifade etmiştir. Dubçek'in yerine getirilen Husak, Sovyetlere karşı daha yumuşak bir politika izleyerek de olsa, demokratizasyon hareketini devam ettirmeye kararlı görülmektedir.

Çekoslovakya olaylarının bir başka yönden de önem taşıdığına işaret olunmalıdır. Gerçekten, Brejnev Doktrini adı ile anılan ve sosyalist devletlerin millî bağımsızlıklarını sınırlama teşebbüsü olarak nitelendirilen bu yeni görüş, Çek olaylarının meydana getirdiği durum üzerine ortaya atılmıştır. Bilindiği gibi, bu görüşe, Varşova Paktına dahil devletlerden Romanya kesinlikle karşı çıkmıştır. Keza bu görüş, Yugoslavya'da ve Batı dünyasındaki çoğu komünist partilerde de tepki yaratmıştır. Önümüzdeki günlerde Moskova'da toplanacak zirve konferansının en çetin problemlerinden biri olacağında şüphe bulunmıyan Brejnev Doktrini, son şekliyle şöyle ifadelendirilmektedir: Her komünist partisi, kendi işçi sınıfı ve halkına karşı sorumludur. Ancak, milletlerarası işçi sınıfı karşısında da sorumludur. Bu şekilde formüle edilen Brejnev Doktrini, ilk ortaya atıldığı günlerdeki kesinliğini biraz kaybetmişe benzemektedir. Gerçekten Çekoslovakya hadiseleri sırasında sınırlı bağımsızlık görüşü, sosyalist devletlerin emperyalist tehlike karşısında dayanışma halinde oldukları için, tam bağımsız hareket edemiyecekleri biçiminde ifade edilmiştir. Şimdi ise, yukarıda belirtildiği şekli almış- →

tır. Yani, işçi hareketinin milletlerarası niteliğine dayanılarak, komünist partilerinin sadece kendi işçi sınıfları ve kendi halklarına karşı sorumlu olmadıkları, aynı zamanda milletlerarası işçi hareketine karşı da sorumlu oldukları belirtilmektedir. Ne var ki, bazı komünist partilerinde, pratikte bu şekilde ifade edilen bir görüş, netice itibariyle Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin ve dolayısıyla devletinin öteki Komünist partiler ve sosyalist devletler üzerinde bir müdahale hakkını tanımaya yolaçabileceği endişesini doğurmuştur. Bundan dolayıdır ki, Romanya, İtalya, Belçika, Avusturalya, Finlândiya ve bazı Lâtin Amerika komünist partileri, bu görüşe derece derece karşı çıkmakta ve zirve konferansında böyle bir maddenin, teklif edildiği şekilde kabul edilmesini önlemek için çaba sarfedecekleri anlaşılmaktadır.

Beri yandan Çin-Sovyet ihtilâfı, Ousouri ve Damanski adasında Mart ayında vukua gelen silâhlı çatışmalardan sonra, herhangi bir yumuşama göstermemiştir. Gerçi Çin'in de Moskova'daki zirve konferansına davet edilmesi kararlaştırılmıştır. Ama Pekin, Moskova'yı Amerika ile işbirliği yapmak ve revizyoncu olmakla suçlamaya devam etmiştir. Bununla beraber, Moskova Zirve Konferansından önce, Pekin yöneticilerinin Çin komünizminin uzlaşmaz, inatçı ve gayrımâkul talepler peşinde olduğu kanısını vermemek için, sınır ihtilâfını Sovyetler ile barışçı yoldan çözmeye hazır olduklarını ifade eden notaları, oldukça yumuşak bir eda ile kaleme alınmıştır.

Moskova Konferansının, dünya komünist hareketindeki bütün ihtilâfları çözeceği düşünülemez. Çin-Sovyet ihtilâfı ve bu ihtilâfın dünya komünist hareketinde yarattığı dalgalanmalar, herhalde Moskova konferansından sonra da devam edecektir.

Gerek Batı dünyasındaki gelişmeler, gerekse Doğudaki gelişmeler, millî bağımsızlık kavramının çağımızdaki önemini, bir kere daha ortaya koymaktadır. Partimiz ilk kurulduğu günden beri, millî bağımsızlığımız üzerinde büyük bir hassasiyetle durulmuş ve Parti Tüzük ve Programında «kıskançlıkla istiklâlci» olduğumuz, altı çizilerek belirtilmiştir. Beri yandan, Türkiye sosyalizminin bağımsız bir hareket olduğu noktasında da, öteden beri israr etmişizdir.

İkinci Olağanüstü Kongrede, Partimizin demokratik ve bağımsız bir sosyalist parti olduğunun madde halinde tasrih edilmesi, Partimiz kurulduğu günden beri izlenen politikanın tabiî bir sonucu olmuştur.

Türkiye İşçi Partisi'nin çizdiği yol, yeni çağ yoludur. Yeni çağ, millî kurtuluş savaşları ve sosyalizme geçiş çağıdır. İnsanların ve milletlerin sömürülmesi esasına dayanan kapitalizm ve emperyalizm, çözümü olmıyan çelişiler içinde, tarihe karışmaya mahkûmdur. Hepinize sevgi ve saygılar sunarız.»

MALATYA'DA ALTI DEVRİMCİ KARDEŞİMİZ TUTUKLANDI

Malatya'lı 6 emekçi kardeşimiz, devrimci eylemlerinden dolayı tutuklanarak cezaevine gönderilmişlerdir.

T.İ.P Genel Sekreteri Dr. Tarık Ziya Ekinci, cezaevindeki arkadaşlarımıza 26 Haziran 1969 günü şu mesajı göndermiştir :

«Sayın
Hacı Tonak
Süleyman Kırteke
Teslim Töre
Köse Polat
M. Ali Özdoğan
Ali Erdoğdu
Ceza Evinde Tutuklu
MALATYA

Basından öğrendiğimize göre, emekçi halkımızın bilinçli ve fedakâr öncüleri olarak, Anayasa çerçevesinde yaptığınız devrimci eylemlerden dolayı tutuklanmış bulunuyorsunuz. Bir süre devrimci çalışmalarınızdan uzak kalmış olmanız bizi üzecektir. Fakat şuna inanıyoruz ki, bu baskılar sizlerin mücadele azminizi daha çok bileyecek ve Malatya'lı emekçi halkımızın öncülüğünde daha başarılı atılımlar yapmanıza imkân verecektir.

Toprak ağalığı ve komprador burjuvazisini tedirgin eden, bağımsızlık ve sosyalizm için yaptığımız mücadeleler, Anayasa dışı baskılarla ve tehditlerle hiçbir zaman engellenemez. Fukara köylüyü, işçiyi, esnafı, tüm emekçi halkımızı uyandırarak, Türkiye'yi emperyalizmin boyunduruğundan kurtarıp, tam bağımsız, kalkınmış bir ülke haline getirmek için yürüttüğünüz mücadele, yurtseverliğinizin bir gereğidir. Görevinizi şerefle ifa ettiğinizi görmekten kıvanç duymaktayız.

Sizlere yöneltilen suçlamaların asılsızlığı, bağımsız yargı organları önünde ortaya çıkacak, suçsuz olduğunuz ve mücadelenizin haklılığı anlaşılacaktır.

Geçmiş olsun dileğiyle, siz yürekli partili kardeşlerime içten sevgi ve saygılar sunarım.
Dr. Tarık Ziya EKİNCİ
T.İ.P. GENEL SEKRETERİ»

ÖLÜYE SALDIRMAK BARBARLIKTIRİ

«İRTİCA, EMPERYALİZMLE İŞBİRLİĞİ HALİNDEDİR»

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Yargıtay Başkanı merhum İmran Öktem'in cenaze merasiminde gerici saldırganların yarattığı olaylar üzerine, 4 Mayıs 1969 günü basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Ortaçağ zihniyeti karşısında cesaretle savaşmış, aydınlık kafalı bir hukuk adamı olan Yargıtay Başkanı rahmetli İmran Öktem'in cenaze merasimindeki olayları, üzüntü ve endişe ile öğrenmiş bulunuyoruz. Ölüden öc almaya kalkışacak kadar insanlığını unutmuş olanların dünkü manzarası, bizde tiksinti ve yeis uyandırmıştır. Ölüye saygı gösterme, tarihin en karanlık devirlerinden beri, şaşmaz bir ahlâk kuralı olarak görülmüştür;, ölüye saldırmak barbarlık sayılmıştır. İnsanlık duygusu taşıyan herkeste dünkü olay tiksinti uyandırmıştır.

CÜRETKÂR BİR ADIM

Fakat olayın bir başka yönü daha vardır ki, ciddî endişemize mucip olmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanı ile Sayın Başbakana önceden bildirdikleri menfur maksatlarını, gözü dönmüş yobazlar alayı, Başkentte ve Emniyet Kuvvetlerinin gözleri önünde, kuvveden fiile çıkarmak imkânını bulmuşlardır.

Sayın Demirel, belki bu olayı da inanç ve fikir özgürlüğü olarak nitelemekte ve böylece sorumluluklarından bir kere daha sıyrılmayı düşünmektedir. Oysa olayın inanç ve fikir özgürlükleriyle hiçbir ilişkisi yoktur. Olay, irticaın cüretkâr yeni bir gövde gösterisidir.

EMPERYALİZMİN YENİ SİLÂHI

Zamanımızda irtica, Amerikan emperyalizminin nüfuz ve istilâ bölgesinde, önemli bir silâh olarak kullanılmaktadır. Bundan dolayı siyasî hesap ve benzeri çıkarlarla irticaın gelişmesine yıllardır göz yummuş, hatta onu teşvik etmiş olanların sorumlulukları katmerlidir.

İrticaın emperyalizmle, yani düşmanla işbirlikçi hüviyetini ve dinle, imanla bir ilişkisi olmadığını halkımıza anlatmak için, aydınlar, özellikle aydın din adamları seferber olmalıdırlar. Ve irtica yuvalarını besliyen dış ve iç kaynakları kurutmalıdırlar. Tehlike ciddidir. Hükûmeti vazifeye çağırıyoruz.»

«İMRAN ÖKTEM, ANAYASACI BÜYÜK BİR YARGICIMIZDI»

Genel Başkan Aybar, Yargıtay Başkanı İmran Öktem'in ölümü dolayısıyla, merhumun eşi Bayan Ferhunde Öktem ile Yargıtay Başkan Vekili Ferruh Adalı'ya birer taziye telgrafı çekmiş, ayrıca 2 Mayıs 1969 günü basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Sayın İmran Öktem'in vakitsiz ölümünden duyduğumuz elem pek büyüktür. İmran Öktem, «Haklı fukarayı, haksız ve güçlü zengine karşı korumuş» olan faziletli, büyük hâkimlerimizden biriydi.

Halktan yana Anayasa düzeninin kök salıp yerleşmesi konusunda büyük hizmetleri daima anılacaktır. Kederli ailesi fertlerine ve meslek arkadaşlarına başsağlığı dilerim.»

İSTANBUL İLİNİN ÇALIŞMA PROGRAMI

İstanbul Müteşebbis İl Yönetim Kurulu, 1969 - 1970 döneminde yapacağı çalışmaları programlaştırarak uygulamaya başlamıştır. Seçim dönemine girdiğimiz şu günlerde öteki il ve ilçe yöneticilerimizin de yararlanacaklarını umduğumuz bu programın ana çizgilerini Dergimize aktarıyoruz:

«Partimiz 45 gün ara ile iki büyük kongreden çıkmıştır. Kongrelerde yapılan teori tartışmalarından sonra alınan Büyük Kongre kararları ve Tüzükte yapılan değişikliklerle, Partimizin sosyalist niteliği daha iyi belirlenmiştir. Kongre kararları ve Tüzükteki yeni hükümler, öteki maddelerle birlikte bütün üyelerimizi ve bütün organlarımızı bağlamıştır. Bu nedenle, yeni Büyük Kongreye kadar Parti içinde teori tartışmaları, yerini, kararlara uygun çalışmalara, uygulamalara bırakmıştır. Elbetteki strateji tartışmalarının ve yeni durumlar karşısında yeni stratejiler tayin etmek için görüşmelerin yeri de Genel Yönetim Kurulu ile Merkez Yürütme Kurulu'dur. Bize düşen görev, Kongre kararlarına ve Tüzük hükümlerine göre çalışmaktır. Hepimiz üst organların kararlarına, aksi tezi savunmuş olsak bile, aynen uyacak ve o kararın uygulanmasına çalışacağız. Katıldığımız organlarda, üyeler olarak Parti Tüzük, Program ve Kongre kararlarına uygun olmak şartı ile kişisel görüşlerimizi dilediğimiz şekilde, başkalarının görüşlerine de saygı göstererek, kimseyi suçlamadan, kendimizi de suçlanacak durumlara düşürmeden açıklamada serbest bulunuyoruz. Ne var ki konu organda nasıl karara bağlanmışsa, o karara uygun hareket etmek, örgütleriçi kuralların en başta gelenidir. Bu nedenle, geçmiş teorik tartışmalarda taraf olanların, Büyük Kongre kararı karşısında artık karşılıklı dayanışma ve anlaşma içinde bulunması kadar doğal birşey olamaz. Onun için, şu veya bu üyemizi muvafık, muhalif diye önyargılarla nitelemekten dikkatle kaçınacağız. Bazı arkadaşlarımızın da kendi kendilerini ön hükümlerle şartlandırmaları ve önceden her karara ve eyleme karşı tepki göstermeyi kararlaştırmaları, beklemediğimiz bir tutum olacaktır.

Şu halde artık hepimiz tek bir vücut gibi; bağımsız, demokratik ve sosyalist Partimizin teşkilâtını genişletecek, Partimizin emekçi halk kitleleri tarafından daha çok benimsenecek bir duruma gelmesi için vargücümüz ile çalışacağız. Amerikan emperyalizmine karşı mücadele ile sosyalizm için mücadeleyi inançla, içiçe, beraberce sürdüreceğiz. Emekçilerin iktidara gelmesini yakınlaştıracağız.

İl Yönetim Kurulumuz, bu genel görüş birliğinden sonra, bu dönemde Partimiz için çok önemli olan iki hedef üzerinde çalışmalarını toplamayı yararlı bulmuştur :

1 — **Parti içinde birlik ve beraberliği kesin olarak korumak.**

2 — **Seçimde de İl olarak en iyi sonucu almak.**

Bunları başarabilmek için bu iki ana hedefi ayrıntıları ile birlikte açıklamada yarar görüyoruz.

1 — Parti içinde birlik ve beraberliği kesin olarak korumak, her Türkiye İşçi Partili'nin başta gelen görevidir.

Zâten Partiye girerken, Tüzük ve Programına bağlı olduğumuzu belirtmişizdir. Şu halde hepimiz, Türk İşçi sınıfının ve onun demokratik öncülüğü etrafında toplanmış bütün emekçi sınıf ve tabakaların kanun yolundan iktidara gelmesi amacında birleşmişizdir. Partimiz demokratik, bağımsız ve sosyalist bir örgüt olduğu için, başka ülkelerdeki emekçilerin iktidara gelme ve sosyalizme geçiş yollarını, giderek sosyalizm biçimlerini taklit etmiyecektir. Sosyalizmi kapitalizmden ayıran ve bir düzeni sosyalist yapan temel ilkeler ve farklılıklar bir olmakla beraber, her memleketin toplumunun ekonomik ve sosyal yapısı, içinde bulunduğu somut şartlar, iktidara gelme, sosyalizme geçme ve uygulamada değişiklikler gösterebilir. Bu nedenle biz TİP'liler olarak, Tüzük ve Programımızda açıklanan sosyalizme ve sosyalizme geçiş için tesbit edilen yola içtenlikle bağlı kalmaya devam edeceğiz. Aynı inançlarda birleşmiş insanlar olarak, Partimiz içinde sosyalizmi başka türlü anlamaya imkân bulunamıyacağından, hepimiz çalışmalarımızı kanun içinde, açık seçik olarak yürütmeye eskisi gibi devam edeceğiz. Devlet olarak Türkiye'nin tam bağımsızlığını nasıl içtenlikle savunuyor ve istiyorsak, Sosyalist Parti olarak da sosyalist eylem içinde bağımsızlığımızı aynı titizlikle koruyacağız. Kendi yolumuzu, mücadele yöntemlerimizi çizen Tüzüğümüze ve Programımıza bağlı kalacağız. Partimizin teşkilâtını genişletme, işçi sınıfını, yoksul köylümüzü, küçük esnafımızı, arkasız memurlarımızı, dar gelirlilerimizi ve genel olarak tüm emekçi halk kitlelerimizi aydınlatma ve eğitme biçimlerimizi kendimiz çizeceğiz, kendimiz karara bağlayacağız. Bu nedenle, Genel Yönetim Kurulu'nda etraflıca görüşülen eğitim konusunda Merkez Yürütme Kurulu'muzun vereceği direktifler içinde eğitim işlerimizi plânlayacağız. Hiç şüphesiz bütün çalışmalarımızda ve mücadelelerimizde sosyalizme açık, emekçi halktan yana olan Anayasamızdan kuvvet alacağız. Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerimizin hiçbirinden fedakârlık yapmadan, İkinci Millî Kurtuluş mücadelemizi başarıya ulaştırmada, örgüt olarak ve üyeler olarak üstümüze düşen görevi bilinçle yerine getirmede en ufak bir ihmal göstermiyeceğiz. Kendi organlarımızda vereceğimiz kararlara, kamu oyunda en geniş desteği sağlıyarak, gençliğin devrimci kanadıyla Partinin Program ve Tüzüğünün gösterdiği hatta birleşmiş olarak, devrimci mücadelede ortak amaçlara doğru günün koşullarını gözeterek en etkin mücadeleyi vereceğiz. Parti saflarımızı

→

emekçi halkımızla, devrimci gençliğimizle, sosyalist aydınlarımızla kolkola, **«emperyalizme karşı, sosyalizm için savaş»** parolası etrafında derleyip, toparlamaya özenle önem vereceğiz.

Yeni çalışma dönemimizin gerektirdiği işlerin üstesinden gelebilmek için, bir tek vücut gibi hareket etmekte, bu ortak inançlarımız elbette önemli rol oynayacaktır. Demek ki, çalışmalarımızın başarılı sonuçlar vermesi için herşeyden önce parti-içi birliği korumak ve sürdürmek, hepimize düşen ilk ve en doğal görevdir. İktidarın yeni tertipler ve tasarılarla sosyalist muhalefeti güçsüz bırakmak için giriştiği Anayasa dışı tertiplere karşı kanun içinde en güçlü mücadeleyi verebilmek için, herşeyden önce Parti hattında darılma ve gücenmeye yer vermeden, parti içi demokrasiye ve onun gereklerine uyarak çalışma erdemini elbette hep beraber göstereceğiz ve onun için de önümüzdeki günler ve aylarda pek çok başarı kazanacağımız inancını elbirliğiyle gerçekleştireceğiz.

Emekçi halk kitleleriyle içli dışlı ilişkilerimizi arttıracak çalışmalara hemen başlayacak, her ilçenin bilinçli üyeler kazanma çalışmalarına yardımcı olacak, **bütün mahalle ve köylerde parti görevlileri tayin edecek** ve onlarla işbirliği yaparak Partimizin daha etkin bir güç haline gelmesini başaracağız. Somut olarak önümüzde duran ilk parti görevi işte budur.

2 — Bu dönemde, önümüzdeki en önemli ikinci hedef seçimlerdir. Partimiz için seçimler hayati önem taşır. Çünkü Partimiz, halkın oyu ile kanun yolundan iktidara gelmeyi, halkın oyunu kaybedince kanun yolundan iktidardan çekilmeyi amaç bildiğinden, seçimlerde en iyi sonuçlar almak için çalışmaktan geri duramaz. Hiç şüphesiz, sosyalist parti olarak oy alalım diye öteki partilerin başvurduğu ve **«oy avcılığı»** deyiminde ifadesini bulan olumsuz yollara yönelmiyecek, fakat emekçi halkı bilinçlendirecek ve onların bilinçli oylarını almaktan da geri durmuyacağız. Mâdem ki Partimiz seçimle iktidara gelmeyi amaç edinmiş ve bunu Tüzüğünün 3. Maddesinin son fıkrasında açıkça belirtmiştir, o halde emekçi halkımızın yararına köklü dönüşümler yapabilmek ve iktidara seçimle gelebilmek için, emekçi halkımızın bilinçli, güvenli oylarını almamız vazifemizdir, baş işimizdir.

Zâten taşlı-sopalı saldırılara, sürekli iftiralara uğrayan, sık-sık Anayasa dışı tertiplerle karşılaşan Partimize böyle bir ortamda oy vermek, **bir bilinç işidir, yürek işidir, ve kime, niçin oy verdiğini bilmenin bir sonucudur.** Halkımız TİP'e oy verirken; Amerikan emperyalizmine karşı, NATO'ya karşı, Ortak Pazar'a karşı, insanın insan tarafından sömürülmesine karşı, Anayasa dışı yasalara karşı, topraksızlığa karşı, işsizliğe karşı, adaletsiz vergilere karşı, pahalılığa, yokluğa ve yoksulluğa karşı olduğunu belirtmektedir. TİP, bu sloganlarla seçimlere girdiği için, emekçi halkımızın gerçekleri görmeye başlıyanları ve toplumcu aydınlar TİP'e oy vermektedirler. Bu oylara **«bilinçsiz oy»** demeye elbette imkân yoktur. Biz bu bilinçli oyları arttırmak için daha geniş kitleleri aydınlatma zorundayız ve böylece alabileceğimiz çok sayıda oylarla Meclis'te güçlü bir Grup kurmaya elbette önem vereceğiz.

İl olarak seçim öncesi aylarda çok iyi hazırlanmamız, yasaların gerektirdiği işlemleri tam ve doğru olarak yapacak bir uyanıklık ve bilgi içinde bulunmamız gereklidir. Geçen seçimlerden edindiğimiz deneylerden de yararlanarak, önümüzdeki seçimlerde Partimizin İstanbul'da alabilmesi beklenen oyları daha da arttıracak çok başarılı sonuçları amaç bileceğiz.

Oylarımızın hem oran, hem de sayı olarak artması, maddî imkânlarımızın ve bilgilerimizin, ve de tecrübelerimizin tümünü seçimlerde seferber etmemize bağlıdır. İl olarak bütün üyelerimiz ve İlçelerimizle tam bir işbirliği içinde, aidat ve bağış toplama kampanyasını açacak ve hiç şüphesiz, bu kampanyadan yüzümüzün akı ile çıkacağız. Maddî olanaklarımız ölçüsünde İlimizin bütün semtlerine, bucak ve köylerine uyarıcı, partiyi tanıtıcı, emekçi halkımızın konuşmalarından, sorunlarından, meraklarından esinlenerek, onları en gerçekçi bir biçimde etkileyici ve tatmin edici ekipleri göndermeyi plânlayacağız. Partimizin temel ilkelerine yüzde yüz bağlı, Program ve Tüzüğümüzü iyi hazmetmiş konuşmacıların seçim döneminin gerektirdiği bilgi, tecrübe ve alışkanlıklarla donatılması için İl olarak eğitici çalışmaları düzenliyeceğiz.

Emekçi halkımızın bize bağladığı umutları boşa çıkarmamak azmi ile bu seçimlerin Partimiz ve yurdumuz için bir dönüm noktası olması hedefini gözden uzak bulundurmıyacak bir çalışma içinde olacağız. Bütün İllerimize örnek, kardeşçe dayanışmayı ve şevkli çabayı yeniden gerçekleştirmede İl Yöneticileri olarak bize düşen bütün görevleri yerine getireceğiz. Bunun için bütün İlçelere yardımcı olmak, İlçelerimizin karşılaştığı mahallî güçlükleri yenmede katkılarda bulunmak, üst kurullardan gelen direktifleri eksiksiz uygulamada muhtemel tereddütleri giderici açıklamaları yapmak maksadıyla bazı kararlara varmış bulunuyoruz. Yönetim Kurulu üyelerimiz, ikişer ay sıra ile bütün ilçelerimizde çalışmalar yapacaktır. Arkadaşlarımız; İlçelerimizde düzenlenecek toplantıları, Yönetim Kurulu çalışmalarını, üyelerle olan ilişkileri, mahalle ve köy görevlileriyle yapılan temasları izliyecek, Tüzüğümüzün 28. Maddesi uyarınca, gerekirse İl'in yazılı uyarılarda bulunmasına yardımcı olacak tesbitler yapacaktır.

Amacımız, İl sınırları içinde temsil ettiğimiz demokratik, bağımsız sosyalizmin en başarılı yılını, kardeşçe dayanışma içinde, sorumlulukların nerede başladığını, nerede bittiğini bilerek emekçi halkımıza armağan etmektir (...)

Bütün bu açıklamalarımızda yer alan inanç ve anlayışla işe koyulan Yönetim Kurulumuz, en yeni üyelerimizden en kıdemli, en tecrübeli üyelerimize kadar hepimizin; demokratik, bağımsız, sosyalist TİP'in başarıdan başarıya ulaşması yolunda yürekleri hizmet aşkıyla dolu olarak bu seçim döneminde, olmazları olur yapacak bir çalışmayı gerçekleştirmede en başarılı sınavı vereceğine inanmaktadır.»

4 NOLU SEÇİM GENELGESİ

(İL VE İLÇE BAŞKANLIKLARINA)

«Önümüzdeki Milletvekili Genel Seçimleri, Partimizin temsil ettiği Türkiye sosyalist hareketinin yeni bir aşama yapmasını sağlıyacak, önemli bir dönüm noktasıdır. Bu seçimlerde, 1965'ten beri katettiğimiz mesafeyi rakam rakam öğrenmek imkânını bulacağız. Gerçekten, bizim için seçim sonuçları, köylülerimizin, işçilerimizin, zanaatkârlarımızın, küçük esnaf ve memurlarımızın, yani emekçi halk kitlelerinin bilinçlenme derecesini ortaya koyacaktır. Halk iktidarına giden yolun neresinde bulunduğumuz, önümüzdeki seçimlerde elde edeceğimiz oyların sayısıyla anlaşılacaktır. Bundan dolayı, seçimlerde bir yandan emekçi halkımızın bilinçlenmesine ve örgütlenmesine çalışırken, bir yandan da Parti olarak daha çok güçlenmeliyiz. Yani, üye ve yöneticilerimiz halkla daha sıkı bağlar kurmak suretiyle, militanlık vasıflarını arttırmalıdırlar. Bu çalışmalarımızın faydalarından biri de, Partimizce gösterilecek adayların, emekçi halkımızı hakkıyla temsil edecek nitelikte olan arkadaşlarımızdan seçilmesine imkân vermesidir. Önseçimlerde Partimizin amaç ve programını gerçekleştirmede en yetenekli, en bilinçli ve her bakımdan etkin rol oynıyacak arkadaşlarımızın aday olmalarını sağlamak, hepimizin başta gelen görevlerindendir. Bu arkadaşlarımızın emekçi kesiminden olması, Partimizin emekçileri iktidara getirme amacına uygun olduğu için, bilhassa önemlidir.

Aday tesbiti için yapılacak önseçimler, aşağıdaki esaslara göre yürütülecektir :

1 — Önseçimler, 31 Ağustos1969 pazar günü, örgütümüzün bulunduğu bütün il ve ilçelerde, İlçe Seçim Kurulu Başkanlarının yönetiminde yapılacaktır.

2 — Önseçimlerde aday olmak için, **«Türkiye İşçi Partisi Milletvekili Adayları Seçim Yönetmeliği»**-nin öngördüğü şartları haiz olmak ve bu Yönetmeliğe göre gerekli formaliteleri eksiksiz bir şekilde tamamlamış olmak gerektir.

3 — Önseçimlerde aday olmak isteyen partili kardeşlerimizle, hiçbir partiye mensup olmıyan bağımsızlar, «MİLLETVEKİLİ ADAYLARI SEÇİM YÖNETMELİĞİ» ni tetkik ettikten sonra, 20 Haziran 1969 tarihinden itibaren, örneği ilişikte gönderilen **«Türkiye İşçi Partisi Milletvekili Adaylığı İstek Kâğıdı»** ndan iki nüshayı doldurarak, gerekli belgeleri de eklemek suretiyle, Parti Genel Sekreterliğine, posta ile iadeli taahhütlü olarak gönderir veya **«alındı»** karşılığında bizzat Genel Sekreterliğe teslim eder.

Adaylık için müracaat süresi, Merkez Yürütme Kurulumuzca 57 gün olarak tesbit edilmiştir. 20 Ha-

→

« MEMURLAR, ANCAK EMEKÇİLERİN İKTİDARINDA TEMİNATA KAVUŞABİLİR »

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Dr. Tarık Ziya Ekinci, **Türkiye Kamu Personeli Sendikaları Konfederasyonu ile Malatya Memur Sendikaları Dayanışma Konseyi'**-nin, Malatya'da ortaklaşa düzenledikleri direniş toplantısına, 4 Mayıs 1969 günü aşağıdaki telgrafı göndermiştir.

«Memurlar Sendikası
Dayanışma Konseyi Başkanlığına
Şehir Sineması
MALATYA

Tüm çalışan halkımızın, işçi, memur ve hizmetlilerin insanlık onuruna yaraşır bir ücrete kavuşmaları, çalışma hayatının teminat altına alınması, Anayasamızın devlete yüklediği bir görevdir.

Bugünkü bozuk düzende, çalışan tüm vatandaşlarımız gibi, memurlarımızın da özlük işleri, ücret konuları, sosyal ve kültürel sorunları çözüm beklemektedir.

Haklarınızı almak için yaptığınız mücadele, Türkiye'de demokrasinin yerleşip kök salması ve Anayasanın hayata geçmesi için, emekçi halkımızın yürüttüğü sosyalist mücadelenin bir parçasıdır.

Emekçi halkımızla birlikte, memur ve hizmetlilerin de her bakımdan teminatlı bir hayata kavuşması; ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarının en iyi bir şekilde çözülmesi, ancak emekçilerin iktidarında, Anayasanın eksiksiz olarak uygulandığı bir düzende mümkün olacaktır.

Direniş toplantınızın, daha etkin mücadeleler için bir aşama olmasını diler, Partim ve şahsım adına saygılar sunarım.

Türkiye İşçi Partisi
Genel Sekreteri
Dr. Tarık Ziya EKİNCİ»

ziran 1969 günü başlıyan müracaat süresi, 15 Ağustos 1969 günü saat 17.00'de sona erer. Bu tarihten sonra adaylık için yapılacak müracaatlar geçerli olmıyacaktır.

4 — 31 Ağustos 1969 günü İlçe Seçim Kurulu Başkanlarının yönetiminde yapılacak önseçimlerde **«Türkiye İşçi Partisi Milletvekili Adayları Seçim Yönetmeliği»** nin 10. Maddesi uyarınca, her ilçede Partiye kayıtlı bütün asıl üyeler, o seçim çevresinde önseçim seçmeni olarak görevlidirler ve adayların seçiminde oy kullanmak hakkını haizdirler. Yönetmeliğimizin bu hükmü, Partimizin bütün öteki partilerden farklı bir anlayışla, önseçimlerin, Partiye kayıtlı bütün asıl üyelerce yapılmasını, yani tam demokratik esasların uygulanmasını öngörmektedir. Bundan dolayı İl ve İlçe yöneticisi arkadaşlarımızın, şimdiden harekete geçerek, önseçim günü olan 31 Ağustos 1969 tarihinde bütün üyelerimizin sandık başına gelmelerini sağlamaları gerekmektedir.

Önseçimlerde, ancak Partinin asıl üyeleri oy kullanabilir. Şu halde:

A) Öteden beri asıl üyelik hakkını kazanmış olanlarla, 6 aylık adaylık süresini 31 Temmuz 1969 Perşembe günü saat 17.00'ye kadar doldurmuş olanlar ve aday üyelikleri yetkili organca reddedilmemiş bulunanlar, önseçimlerde oy kullanmak hakkını kazanmış bulunacaklardır.

B) Merkez Yürütme Kurulu'nun, yetkisiyle kurulan müteşebbis İl veya İlçe Yönetim Kurulu üyeleriyle, İl Yönetim Kurullarının verdiği yetki ile kurulan Müteşebbis İlçe Yönetim kurallarının üyeleri, görev aldıkları tarihten itibaren asıl üye sıfatını kazanırlar. Bu nedenle, bütün müteşebbis İl ve İlçe Yönetim Kurullarında görevli bulunan üyeler, partiye giriş tarihlerine bakılmaksızın, önseçimlerde seçmen olmak hakkına sahiptirler.

5 — Önseçim seçmen kütükleri, İlçe Yönetim Kurulları tarafından, İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarından alınacak matbu cetvellere, 4. Maddenin (A) ve (B) fıkralarında yeralan esaslara uygun şekilde, Partiye kayıtlı asıl üyelerin yazılmasiyle 4 nüsha olarak hazırlanır.

Bu şekilde hazırlanmış önseçim seçmen kütükleri, İlçe Başkanlarınca 4 nüsha halinde, en geç 1 Ağustos 1969 cuma günü saat 17.00'ye kadar İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarına, bir «alındı» belgesi karşılığında verilecektir.

A) Önseçim seçmen listelerinin zamanında hazırlanarak, İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarına verilmemesi halinde, o il çevresinde Partinin seçime girmesi, kanunen mümkün olmıyacaktır. Bundan dolayı, önseçim seçmen listelerinin, yukarıda belirtilen süreler içinde İlçe Seçim Kurullarına verilmesini, arkadaşlarımızdan önemle rica ederiz.

B) Yüksek Seçim Kurulunun kararı gereğince, il merkezlerinde önseçim seçmen listelerinin Merkez İlçe Yönetim Kurulları tarafından hazırlanarak, İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarına verilmesi zorunludur.

İl Yönetim Kurullarının bu görevi yapmaları mümkün değildir.

Bundan dolayı, henüz Merkez İlçe Teşkilâtı kurulmamış illerde, **derhal** İl Yönetim Kurulları tarafından, en az 5 kişiden müteşekkil bir Merkez İlçe Müteşebbis Yönetim Kurulu teşkil edilerek vilayete bildirilecek ve neticeden Genel Merkeze bilgi verilecektir.

C) Şu da var ki, il teşkilâtı bulunmıyan yerlerde, Partimizin bir tek ilçede bile teşkilâtlanmış olması, bize, o ilde seçime girme hakkını verir. Bunun için, o ilçenin veya ilçelerin, süresi içinde önseçim seçmen listelerini, bağlı bulundukları İlçe Seçim Kuruluna vermeleri şarttır.

6 — 4 nüsha olarak İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarına sunulan önseçim seçmen listeleri, 3 Ağustos 1969 pazar günü, hem İlçe Seçim Kurullarında, hem de Parti binalarında, bütün partililerin görebilecekleri şekilde, aynı anda askıya çıkarılacak ve 10 Ağustos 1969 günü saat 17.00'de askıdan indirilecektir.

11 Ağustos 1969 pazartesi gününden 13 Ağustos 1969 çarşamba gününe kadar bu listelere yapılacak itirazlar incelenecek ve 14 Ağustos 1969 perşembe günü önseçim seçmen kütükleri kesinleşmiş olacaktır.

7 — Kesinleşmiş önseçim seçmen kütüklerinde isimleri bulunan Partili seçmenlerin, önseçimlerde oy kullanırken hüviyetlerini ispat edebilmeleri için, kendilerine yalnız önseçimlerde geçerli olmak üzere, Parti İlçe Başkanlıklarınca, aşağıdaki örneğe uygun, mühürlü ve imzalı bir belge verilecektir.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ ÜYELERİNE MAHSUS ÖN SEÇİM SEÇMEN BELGESİ (*)

Üyenin adı soyadı	:
Babasının adı	:
Doğum yeri ve tarihi	:
Kayıtlı olduğu ilçe	:
Partiye girdiği tarih	:
Üyeliğinin kesinleştiği tarih	:
Partideki görevi	:
Önseçim seçmen kütüğündeki sıra numarası	:

Türkiye İşçi Partisi
.... İlçe Başkanı
(Mühür ve imza)

8 — Mühür ve başlığı bulunmıyan il ve ilçeler, bu ihtiyaçlarının karşılanması için, Genel Merkeze en kısa zamanda bilgi vereceklerdir.

9 — Bu Genelge hükümlerinin dikkatle okunarak, gereğinin yerine getirilmesi, önümüzdeki Milletvekili Genel Seçimlerinin kanun hükümlerine uygun bir şekilde yürütülmesi için zorunludur. Daha fazla bilgi isteyen arkadaşlarımızın, vakit geçirmeden Genel Merkeze başvurmaları rica olunur. İl ve ilçe yöneticisi kardeşlerimizin büyük bir dikkat ve itina ile Genelge hükümlerini yerine getireceklerine olan inancımızı belirtir, hepinize üstün başarı dileklerimizle, sevgi ve saygılar sunarım.

Dr. Tarık Ziya EKİNCİ
Genel Sekreter»

(*) Bu belge kimlik kartı yerine geçer.

ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİNE «HAYIR» DEDİK

Siyasî Haklar Konusundaki Mücadelesiyle T. İ. P. Anayasacı Tek Parti Olduğunu Bir Kez Daha İsbat Etti!

C.H.P. lideri İnönü'nün bir gazeteye verdiği beyanatla günün konusu haline getirilen ve daha sonra Meclislerde müzakeresi yapılan siyasî hakların iadesiyle ilgili Anayasa değişikliği teşebbüslerine karşı partimiz çok kesin bir tavır almış ve bu konudaki yürekli mücadelesiyle bütün Anayasacı güçlerin sevgi ve takdirini toplamıştır. Türkiye İşçi Partisi, son olaylar karşısındaki tutumuyla, Anayasayı içtenlikle savunan biricik parti olduğunu da bir kez daha ıspatlamıştır. Bu sayfalarımızda, siyasî haklar konusunun ortaya çıkışından kapanışına kadarki sürede Genel Başkan Aybar'ın verdiği çeşitli demeçleri ve yaptığı konuşmaları, kronolojik bir sıra içinde izliyeceksiniz.

«YENİ BİR SAMİMİYETSİZLİK ÖRNEĞİ»

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, CHP Lideri İnönü'nün fikir ve basın suçlarının affı hakkındaki teklifiyle ilgili olarak 16 Mayıs günü basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«CHP'nin Sayın Liderinin, Türk Ceza Kanununun 141-142-163. Maddelerinden ve 6187 Sayılı Vicdan ve Toplanma Hürriyetinin Korunması Hakkındaki Kanundan, 5680 Sayılı Basın Kanunundan ve 171 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunundan dolayı mahkûm edilmiş olanların affedilmesi için bir kanun teklifi hazırlayıp, bugün Meclise sunacakları öğrenilmiştir.

Yeni bir samimiyetsizlik örneği karşısındayız.

1966 yılında çıkartılan, bazı suç ve cezaların affına dair kanun Büyük Mecliste görüşüldüğü sırada, Türkiye İşçi Partisi Grubu, 141-142 ve 163. maddelerle, bütün fikir suçlarından mahkûm edilmiş olanların da affın kapsamına alınmasını istemiştir. Bu önergemiz reddedilmiştir. Reddedenler arasında CHP de bulunmaktaydı. Nitekim, görüşmeler sırasında CHP Grubu sözcüsü: «Anayasanın temel ilkelerini aynı derecede korumakla ödevli olduğuna kani bulunan CHP grubu, bu suçların genel af dışında bırakılmasını uygun karşılamıştır.» şeklinde konuşmuş ve 141 - 142 ve 163. maddelerden hüküm giymiş olanların af kapsamına alınmasına karşı çıkmıştır.

Şimdi ise CHP'nin Sayın Lideri, Anayasa'nın temelinden tahribine yolaçan eski DP'lilerin siyasî haklarına kavuşması hakkındaki kanunun Büyük Meclisten geçmesinde başlıca rolü oynamış olmanın vebalinden kurtulma gayreti içindedir. Getirdiği yeni af teklifinin başka bir anlamı yoktur. Sayın İnönü CHP'nin son tutumunun doğurduğu tepkileri, bu suretle önliyebileceğini sanmaktadır. Zira üç yıl önce karşı çıktığı Türkiye İşçi Partisi teklifini bugün benimsemiş olması, başka türlü izah edilemez.

Siyasî hayatımızı bu gibi zikzaklardan, böylesine eyyamcı tutumlardan mutlaka temizlemek ve prensiplere dayanan, dürüst bir mücadele biçimine sokmak zorundayız. Dün 141-142. maddelerden, 163. maddeden hüküm giymiş olanların af kapsamına alınmasının, Anayasamızın temel ilkeleriyle bağdaşmadığını savunan CHP, bugün aynı suçların affı için bir teklif getirmektedir. Oysa Anayasamızın temel ilkeleri, 66'dan bu yana değişmediğine göre, bu ilkeleri yorumda, anlayışta ve kavrayışta CHP liderinin son davranışı, Osmanlı politikacılığının yeni bir örneğinden başka birşey değildir.

Biz öteden beri, demokrasilerde fikir suçu olmıyacağını, olamıyacağını savunmuşuzudur. Biz öteden beri, Anayasayı ve Anayasanın temelinde yatan 27 Mayıs Hareketinin meşrûluğunu savunmuşuzdur. Biz öteden beri, Yassıada hükümlülerinin affına karşı çıkmışızdır. Zira, biz öteden beri, Anayasa temelinden yıkılmadıkça, Anayasanın gayrimeşrû ilân ettiği ve hukuku, Anayasayı çiğnemekle suçladığı kişilerin siyaset hayatına yeniden girmeleriyle, zincirleme olayların zuhur edeceğini ve Anayasanın tahribi istikametinde adımlar atılacağını söylemişizdir. Biz öteden beri, 1960'tan öncesine dönülmesine, tarih çarkının tersine çevrilmesine, yani gerçek anlamı ve bütünüyle irticaya karşı çıkmışızdır. CHP bütün bu konularda devamlı olarak tavizler vermiştir. Son tavizi, dün Büyük Meclisteki oylama sırasında verdi.

Fikir ve basın suçlarının affı için CHP'nin getirdiği af teklifinin samimiyetsizliği, bizim aynı mahiyetteki teklifimize karşı koymasiyle sabit olmuştur. Bu gibi samimiyetsiz teşebbüsler, CHP'yi, Sayın →

Liderini ve onun doğrultusunda yürüyen «Ortanın Solu» ekibini, tarih önündeki sorumluluktan kurtaramıyacaktır.»

«ANAYASAYI KORUYACAĞIZ»

Mehmet Ali Aybar, 17 Mayıs günü verdiği demeçte siyasî hakların iadesi hakkındaki tasarı kanunlaştığı takdirde, Anayasa Mahkemesine başvurulması için, Merkez Yürütme Kuruluna teklifte bulunacağını açıklamış ve şunları söylemiştir :

«Türkiye İşçi Partisi, fukara halktan yana, devrimci, lâik ve sosyalizme açık 27 Mayıs Anayasasının temelden tahribine yönelmiş zihniyetle, sonuna kadar mücadeleye azimli ve kararlıdır. AP Genel Kongresinde alınan karar doğrultusundaki teklif, Millet Meclisinde, CHP liderinin şahsi gayretleriyle kabul edildi. Salı günü de Senatoda görüşülecektir.

Anayasamızın temel ilkelerini tahrip edici mahiyetteki bu teklifin yarattığı tepkiler devam etmektedir. Anayasacı ve 27 Mayıs'tan yana olan bütün güçler, böyle bir geriye dönüşün karşısında bulunduklarını ilân ediyorlar. Bugün, Ordu'nun da bu teşebbüsün karşışında olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Beri yandan, Adalet Partisinin dümen suyuna itelenmiş olan CHP'nin bütün kademelerinde ve özellikle tabanında da şiddetli ihtilâfların ve karşı koyuşların başgösterdiği ifade edilmektedir .

Bütün bunlar, Anayasayı koruma görevi, Anayasa tarafından kendilerine verilmiş bulunan yurdun uyanık evlâtlarının görev başında olduklarını göstermektedir.

Türkiye İşçi Partisi Anayasayı, Anayasa kurallarını harekete getirmek suretiyle, sonuna kadar müdafaaya azimlidir, kararlıdır. Bunu şimdiye kadar defalarca ve başarıyla ispat etmiştir.

Anayasanın 11 ve 68. Maddelerinde yapılmak istenen değişiklik, Anayasamızın temel ilkelerini tahrip edici mahiyettedir. Gerçekten de, Anayasanın başlangıç kısmında, hukuka ve Anayasaya karşı tutum ve davranışlarıyla mahkûm edilmiş olan kişilerin, Anayasayı uygulamakla görevli bulunan Meclise yeniden yeralmaları, Anayasanın meşrûluğuna ve Anayasaya kaynak olmuş bulunan 27 Mayıs'ın meşrûluğuna bir suikast teşebbüsüdür. Şu halde böyle bir değişiklik, Anayasaya aykırıdır. Bunun, Anayasanın 155. maddesine dayanılarak yapılmış olması, Anayasaya aykırı olmasını ortadan kaldırmaz. Zira hukuken geçerli olabilmek için, Anayasadaki değişikliklerin, Anayasanın temel ilkelerine uygun olarak yapılmış olması gerekmektedir. Hukuk ilminin son gelişmelerine göre, anayasalar içinde kaideler, birbirlerine kademeli olarak bağlıdır. Yani anayasalarda temel prensipler ve onlara bağlı olarak hüküm ifade eden maddeler mevcuttur. Bu maddelerin, temel prensiplerin ihlâli mahiyetindeki değişiklikleri, Anayasaya aykırı kanunlar gibi muamele görür ve Anayasa Mahkemesince iptal edilir. Hadisemizde 11 ve 68. maddelerin değiştirilmesi, aslında dolaylı olarak Anayasanın dayanağı olan 27 Mayıs'ın meşruluğu ilkesinin ortadan kaldırılmasına teşebbüstür. Anayasanın bu yoldan çiğnenmesine karşı Anayasa Mahkemesinde iptal dâvası açılması için Merkez Yürütme Kuruluna teklifte bulunacağız.»

«BU OYUNA MÜSAADE ETMİYECEĞİZ»

Mehmet Ali Aybar; Celâl Bayar ve İnönü'nün son demeçleri münasebetiyle, 18 Mayıs günü aşağıdaki demeci vermiştir :

«Anayasamızın başlangıç kısmında, 1950-60 döneminin bütün vebalini taşıyan iktidar olarak nitelediği kişilerden ve bunların başta gelenlerinden olan Bay Celâl Bayar'ın son demecinde, 27 Mayıs'ın meşruluğuna dair ve kendi iktidarlarının Anayasamızca gayri meşrû sayıldığı hakkında tek bir cümle, ima yollu bile olsa, suçlarını kabul ediş anlamına gelecek tek bir kelime yoktur.

Bu nokta kimsenin gözünden kaçmamış olsa gerekir. Bay Bayar, şimdiden Anayasamıza ve bu Anayasanın tarihî ve felsefi dayanağı olan 27 Mayıs'a meydan okumaktadır. Memleketin kaderi, Bay Bayar ve arkadaşlarının, kin ve intikam hisleriyle hareket etmiyecekleri husussundaki sözlerinin yaratabileceği iyi niyetli bir inanç havasına terkedilemez. Anayasayı ve hukuku, iktidara geldikleri ilk günden itibaren bir kenara itmiş, demokratik hakları kabaca çiğnemiş, memleketi yabancı sermayenin istismarına açmış ve Amerika'ya teslim etmiş olanların, bugün ancak nedamet hisleriyle konuşmalarına cevaz vardır. Bay Bayar herşeyden önce, kendisinin ve arkadaşlarının suçluluğunu kabul etmelidir. Oysa buna yanaşılmamaktadır.

Bunca felâkete sebep olmuş insanların, Türk halk oyu karşısına, gadra uğramış birer kahraman edasiyle çıkmaları, çıkabilmeleri, 8 yıldan beri Adalet Partisi'nin öncülüğünde yürütülmüş ve son günlerde Cumhuriyet Halk Partisi Liderinin de gayretleriyle, zehirli meyvelerini vermeye başlamış olan tahrip edici politikanın hazırladığı ortam sayesinde mümkün olmuştur. Ne var ki, bütün manevralar artık açık seçik ortaya çıkmıştır. Anayasamızın çiğnenmesine göz yummıyacak insanlar olarak, Türkiye'yi yeniden felâketler silsilesi içine iteliyecek böyle bir oyuna müsamaha ve müsaade etmiyeceğiz.

CHP Liderinin basına verdiği son demeç de, dikkat çekicidir. Öyle anlaşılıyor ki, Sayın İnönü, Adalet Partisi sırtından gerçekleştirmek istediği plânın açığa çıkması ve büyük tepkilerle karşılaşması yüzünden, kendisi ve partisi için dönüş yapma imkânları aramaktadır. CHP liderinin, hükümeti, «gerçek niyet ve arzusunu bildirmemekle ve bir niyete sahip görünüp, bir başka niyeti gerçekleştirme hevesi içinde olmakla» suçlaması gerçeklere aykırı düşmektedir. Bizzat CHP liderinin ifade ettiği gibi, eski DP'lilerin affı ve siyasî haklarına kavuşturulması konusu, 8 yıldan beri işlenen ve adım adım gerçekleştirilen bir meseledir. Böyle bir meselede, karşı tarafın niyet ve maksatlarının bilinmediği şeklindeki iddialar, ya basiretsizlik, ya da çok kısa vadeli bir geriye dönüşün ilk işaretleridir. Cumhuriyet Halk Partisinin ve Sayın Liderinin Büyük Mecliste oynadıkları rol, herkesin gözleri önünde cereyan etmiştir. CHP'nin oyları olmasaydı,

siyasî hakların iadesi ve böylece Anayasanın temelden tahribine yolaçan bir durum ortaya çıkmazdı. Anayasada böylesine bir gedik açma teşebbüsüne girişildikten sonra, görülen tepkiler karşısında, karşı tarafın niyetini bilmediğini iddia etmek, meşrû bir mazeret sayılamaz. Zira Sayın İnönü'den, karşı tarafın, yani hükümetin hakiki maksadını öğrenmeden AP teklifini sonuna kadar desteklemiş olmasının nedenini sormak, her vatandaşın hakkıdır.

Bay Bayar'la, CHP Liderinin demeçleri ayni doğrultudadır. Her ikisi de, gayeye ulaşmak için her vasıtayı mübah sayan Osmanlı politikacılığının birer örneğidir.

Türkiye İşçi Partisi eski Demokratlara siyasî haklarının iade edilmesine karşı, Anayasa Mahkemesine başvurarak, sonuna kadar mücadele edecektir. Bu mücadelemizin kaynağı, 27 Mayıs'ın meşruluğuna olan inancımız, DP iktidarını temsil eden şahısların suçluluğu hakkındaki kesin hükmümüz ve Anayasaya olan bağlılığımızdır. Türkiye İşçi Partisi beliren tepkilere göre politika değiştirmeyi adet edinmiş bir teşekkül değildir. Eski Demokratlara, memleket zararına hareket serbestisi tanıyan teşebbüslerin karşısına çıkmak, tarihî görevimizdir. Halkın hizmetinde olma sorumluluğunu taşıyan bir parti için, bundan başka tutulacak yol yoktur. Zikzaklar çizmek, bir gün arayla 180 derece dönüş yapmak, bizim adetimiz değildir.»

«NE MERHAMETE, NE DE AFFA LÂYIKTIRLAR»

Mehmet Ali Aybar, siyasî hakların iadesiyle ilgili olarak 19 Mayıs günü basına verdiği demeçte şunları söylemiştir :

«Bugün, Birinci Millî Kurtuluş Savaşımızın ölümsüz önderi Atatürk'ün Anadoluya geçişinin 50. Yıldönümünü kutluyoruz. Bugün, Atatürk'ün Cumhuriyetimizi emanet ettiği gençlerimizin bayramıdır. Ve ne hazin bir tecellidir ki, bugün, Türkiyemizi bağımlı bir ülke haline getirmiş olanların siyasî haklarına kavuşturulması yolunda adımlar atılmaktadır.

En ağır suçu işlemiş olanlara siyasî hakları geri verilmek isteniyor. Bu irtica hareketlerinin nedenleri, oynanan oyundan çoğunlukla habersiz bulunan milletimize açıklanmalıdır. Yassıada mahkûmlarına siyasî haklarının iadesi, sadece Anayasamızın meşruluk temelini tahriple kalmıyacaktır. 27 Mayıs hareketi, gayrimeşruluk çizgisine itelendikten sonra, Anayasamızın fukara halkımız lehine gerçekleştirilmesini öngördüğü reformların da hükümsüz hale getirilmesi için yeni adımlar atılacaktır.

Vurguncu ve işbirlikçi sınıflardan yana olan Adalet Partisi, halkçı Anayasamızdan rahatsız olduğunu ve bu Anayasayı kökünden değiştirmek istediğini gizlememiştir. Nitekim, fukara köylülere toprak dağıtılmasına yanaşmamıştır. İşçilerin, memurların insanca geçinmelerini sağlıyacak reformlar yapmaya yanaşmamıştır. Petrol gibi, madenler gibi millî servetlerimizi korumaya yanaşmamıştır. Bunlara yabancıların el atmasına aracılık etmiştir. Amerikan emperyalizminin yurdumuzu büsbütün nüfuz ve etkisi altına almasında başlıca rollerden birini oynamıştır.

Bütün bu işler, Anayasamıza ve millî menfaatlerimize ters düşmektedir. Buna karşı Anayasamız, devrimci ve güçlü bir silâhtır. Yassıada hükümlülerinin siyasî haklarının iadesiyle açılan gedikten yararlanılarak, Anayasayı devrimci niteliğinden ayıracak yeni adımlar atılacaktır.

Siyasî hakların iadesine bu açıdan bakmak lâzımdır. Mesele, bir atıfet ve merhamet işi olarak mütalaa edilemez. Bu davranış, 27 Mayıs'ın meşruluğu ile birlikte, onun getirdiği Anayasa düzenine bir suikasttır.

27 Mayıs hareketi, emekçi fukara halkımız lehinde bir adım olarak, Türkiye'nin yeniden tam bağımsız bir ülke haline gelmesi ve köklü dönüşümler yapılması için gerekli hukukî ve sosyal ortamı hazırlamıştır. Şu halde 27 Mayıs'ın meşruluğunu inkâr edecek teşebbüsler, devrimci harekete ve İkinci Millî Kurtuluş Mücadelemize set çekme isteklerinin kesin bir ifadesidir.

Türkiye İşçi Partisi, tadil teklifinin Senatodan geçmesi halinde, son merci olarak Anayasa Mahkemesine başvuracaktır. Ve Türkiye İşçi Partisi şu inançtadır ki, geriye doğru atılan adımlar, başarı kazanmış görünseler bile, bu başarılar geçici olmaya mahkûmdur. Türk halkını 10 yıl süre ile ezmiş ve memleketi Amerikan emperyalizminin, yabancı tekellerin boyunduruğu altına sokmuş olanlar, ne merhamete, ne de affa lâyıktırlar.»

«SENATO'NUN HAYIR DEMESİNİ BEKLİYORUZ»

Mehmet Ali Aybar, Anayasa değişikliği konusunda, Cumhuriyet Senatosuna düşen tarihî görevle ilgili olarak, 20 Mayıs 1969 günü Basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Anayasamız Cumhuriyet Senatosuna, özellikle Anayasanın değiştirilmesi konusunda farklı bir yer tanımıştır. Üye sayısı bakımından Millet Meclisine göre daha küçük bir topluluk olan Cumhuriyet Senatosu, kuruluşu itibariyle, Anayasa ilkelerinin korunmasında özel bir rol oynıyabilecek bir ağırlık taşımaktadır. Bilindiği gibi Cumhuriyet Senatosu, seçimle gelmiş üyeleri yanında, bir de tabiî Senatörlük ve Cumhurbaşkanı tarafından atanmış Senatörlük müessesesini ihtiva etmektedir. Tabii Senatörler eski Millî Birlik Komitesi üyeleri sıfatiyla, 27 Mayıs ilkelerinin koruyucularıdır. Anayasanın ruhuna göre Cumhurbaşkanlığınca atanmış senatörler de, aynı görevle yükümlüdürler.

Anayasanın temelden tahribine yönelmiş bir teşebbüs karşısında bulunduğumuza göre, Cumhuriyet Senatosunun buna karşı göstereceği tepki ve alacağı kararın apayrı bir önemi bulunacak ve devrim tarihimiz bakımından da özel bir anlam taşıyacaktır. Biz Cumhuriyet Senatosunun, seçim endişeleri ve küçük hesapların üstüne çıkacağı umudunu taşımaktayız. İyice bilinmelidir ki, Türk toplumunun ileriye doğru gidişini durdurmak ve hele geriye çevirmek, eşyanın tabiatına aykırı düşeceği için, mümkün değildir. Oysa Millet Meclisinden geçmiş olan teklif, bu mahi-

→

yette bir teşebbüstür. Bu teklifi getirmiş olanların ve bunu Osmanlı Politikacılığının yeni örneklerini vererek, art düşüncelerle ve küçük hesaplarla desteklemiş olanların, yani başta Cumhuriyet Halk Partisinin Sayın Lideri ile Ortanın Solu ekibinin isteyerek veya istemiyerek, Anayasayı geriye götürme teşebbüsleri içinde oldukları açık bir hakikattir.

1961 Anayasası, ancak Türk fukara halkının ve gerikalmış ülkemizin ihtiyaçlarını daha iyi karşılıyabilmek için, ileriye doğru değiştirilebilir. Yassıada Mahkemesinin, vatana ihanet suçuyla hüküm giydirdiği bir avuç insanın affı ve siyasî haklara kavuşturulması için Anayasanın değiştirilmesini makul ve meşrû bir işmiş gibi göstermeye imkân yoktur.

Cumhuriyet Senatosunun, tarihî sorumluluklarını müdrik olarak, 27 Mayıs'ı gayri meşrû duruma iteliyen ve fukara halkımızın istikbal ümitlerini söndürmeye yeltenen bu teşebbüse kesinlikle «hayır» demesini beklemek hakkımızdır.

Biz Türkiye İşçi Partisi olarak, Türkiye'yi Amerika'nın ve yabancı tekellerin büsbütün nüfuz ve hakimiyeti altına sokmuş ve böylece fukara halkımızın ıstıraplarını arttırmış olan 1950-60 dönemine dönülmesinin kesinlikle karşısında olacağız ve bir kere daha ifade edelim; Anayasa değişikliği hususundaki teklif kanunlaştığı takdirde, son merci olarak Anayasa Mahkemesine başvuracağız.»

«İSTİSMAR YARIŞI»

Mehmet Ali Aybar, CHP Lideri İnönü'nün mektubu ve Başbakanın son tutum ve davranışlarıyla ilgili olarak, 21 Mayısta basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Siyasî hayatımızı derin bir buhrana sürükliyen, siyasî hakların iadesi meselesi, son safhaya girmiştir. Bugün, bu meselenin nedenleri üzerinde daha açık bilgilere sahip bulunuyoruz. Böylesine derin bir buhranın, demokratik hayatımızı tehlikeye sokan çok ciddi bir ihtilâfın, hiç değilse tarafların itirafına bakarak, ne kadar küçük hesaplarla patlak verdiğini ibretle görüyoruz.

Sayın CHP Liderinin Cumhurbaşkanımıza yazdığı mektup, siyasî tarihimize, şöhretleri yıkan bir belge olarak geçecektir. Bu mektuba bakılırsa, Sayın İnönü, siyasî hakların iadesi meselesini ne insanî mülâhazalarla ele almış, ne de bunun Anayasayı temelinden sarsacak ve dolayısiyle Anayasayı koruyan kuvvetlerin şiddetli tepkileriyle karşılaşacak bir olay olduğunu hesabetmiştir. O sadece, seçimler arifesinde Adalet Partisinin bu konuyu istismar etmesini önlemek ve böylece bu istismarı tersine çevirerek, kendisi yararlanmak istemiştir.

Beri yandan Adalet Partisi Genel Başkanı ve Başbakan Demirel de aynı küçük hesaplarla, eski DP'lilerin siyasî hayata dönmelerini arzu ediyormuş gibi görünerek, siyasî hakların iadesi meselesini yokuşa sürmeye çalışmıştır. Bu samimiyetsiz tutum, dün Cumhuriyet Senatosunda, Adalet Partililerin takındıkları tavırla, açıkça ortaya çıkmıştır.

Meseleye hangi açıdan bakılırsa bakılsın, ibret verici bir manzarayla karşılaşmaktayız. Biri iktidarda, diğeri muhalefette olan iki büyük partinin sorumluları, halka, saygısızca bir oy deposu gözüyle baktıkları için, devlet adamlarına yakışmıyacak hafiflikle, Anayasa rejimini temelden tehlikeye düşürebilecek bir buhranın patlamasına yolaçmışlardır.

Siyasî hakların iadesi teklifinden doğan buhran, Parlâmentomuzun itibarına gölge düşürmüştür. Bu, kimsenin inkâr edemiyeceği bir gerçektir. Bu vahim durum, iktidar partisiyle, ana muhalefet partisinin büyük seçimlerde eski demokratların siyasî hakları konusunu istismara kararlı olmalarından doğmuştur. Demek ki demokrasiye oy avcılığı gözüyle bakılınca, siyaset adamları, hattâ bunlar arasında İnönü gibi yıllanmış bir devlet adamı bile, son derece sorumsuzca davranışlara itelenebilmektedir.

Eski Demokratların sırtında oynanmak istenen oyun, bugün Anayasamızın varlığına öylesine bir tehlike yaratmıştır ki, başta Sayın Cumhurbaşkanı ve ordunun büyük kumandanları, siyasî haklar konusunda kesin tavır takınmışlardır. Ve bu kesin tutumlarının, ordunun alt kademelerinden gelen şiddetli tepkilerin bir sonucu olduğunu ifade etmişlerdir. Keza Silâhlı Kuvvetlerin idareye fiilen el koyacakları söylentileri de, son günlerde kuvvet bulmuştur.

İşte CHP Liderinin, Adalet Partisine, seçimlerde siyasî haklar konusunu istismar ettirmemek için giriştiği tertip bu sonucu doğurmuş, yani Anayasa düzenini temelden tehlikeye düşürmüştür.

CHP'nin Sayın Lideri, küçük seçim hesapları ile yarattığı bu vahim durumdan sıyrılabilmek için, Anayasa değişikliğinin 27 Mayıs'ın meşruluğunu zedelemiyeceğini ileri sürmekte ve giderek, gene kendi açısından Anayasa zedelenmiş olmıyacağı için, Silâhlı Kuvvetlerin işe müdahale etmesine ihtimal vermediğini ifade etmektedir.

Sayın İnönü'nün olayları bu şekilde değerlendirmesi, şüphesiz toplumun tümüne mal edilemez. Şu halde, bu değerlendirişi mutlak bir doğru farzederek girişilen teşebbüsler, basiretli devlet adamı olma niteliği ile bağdaştırılmaz. İnönü'nün tahmin ve hesaplarının yanlış olduğu, yaratılan buhran ve gösterilen şiddetli tepkilerle ortaya çıkmıştır.

Beri yandan Sayın Demirel ve arkadaşlarının da maskesi düşmüş, önümüzdeki seçimlerde çoğunluğu sağlıyabilmek için iki yönlü bir tertip içinde oldukları da açığa çıkmıştır.

Atlatılacağını umduğumuz bu buhran, Osmanlı tipi politikacılığın iflâsına yolaçarsa, müsbet sonuçlu bir dar boğaz olarak tarihimize geçecektir.»

«ANAYASAYA YÖNELTİLEN SUİKAST, AKAMETE UĞRATILMIŞTIR»

Mehmet Ali Aybar, Anayasa tâdil teklifinin Senatoda Komisyona iade edilmesi üzerine, 22 Mayıs'ta basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Hükümlü Demokratların siyasî hakları meselesinin Senatoda Komisyona iade edilmiş olması ile, buhran atlatılmış değildir.

Olaylara tarih önünde sorumluluk taşıyan insanlar sıfatıyla ve meselenin ağırlığıyla mütenasip bir ciddiyetle bakmak zorunluluğu var-

dır. Oysa ne Başbakanlık koltuğunda oturan zatın, ne de ana muhalefet partisi liderinin, meseleyi gereken cidiyetle ele aldıklarını görüyoruz. Başbakan dünkü konuşmasında, köşeye sıkışmış insanların telâşı içinde olduğunu ortaya koyan, perişan cümleler sarfetmiştir. CHP lideri ise, seçim için yaptığı küçük hesaplar içinde, susmayı tercih etmiştir.

Son buhran, yıllardır devam eden ve AP iktidara geldikten sonra büsbütün şiddetlenen genel bir buhranlar zincirinin son halkasıdır. Biz defalarca bunu ortaya koymaya çalışmışızdır. Adalet Partisi sorumlularına, yani Başbakan ve arkadaşlarına, sandıktan çıkma felsefesini terkederek, Anayasa içinde hükümet etme zorunluluğunu hatırlatmışızdır. Türkiye artık tarihinin yeni bir aşamasına gelmiştir. Çok partili rejime geçiş, bundan sonra 1960 a kadar devam eden sürede yöneticilerin hıyanete varan sorumsuz idareleri yüzünden çıkmaza giriş, nihayet 27 Mayıs hareketi ve o günden bu yana oluşan olaylar, Türkiye'nin hızlı bir uyanış içinde olduğunu ve artık dışa bağlı bir sömürü sisteminin boyunduruğunda yaşamak istemediğini ortaya koymaktadır. Oysa gerek Adalet Partisinde, gerekse Cumhuriyet Halk Partisinde sorumluluk mevkiinde bulunanlar, bu tarihi gerçeği kavramış görünmemektedirler.

Bu son buhran bir yönüyle, Anayasanın kurduğu mertebeler sistemini zedelemiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarına gölge düşürmüş görünmektedir. Zira Millet Meclisinde 2/3 çoğunlukla kabul edilen Anayasa tadil teklifi Cumhuriyet Senatosunda Başbakanın bulduğu ve kendi tabiriyle «şerefli hal sureti» dediği bir yoldan Komisyona iade edilmek suretiyle, askıya alınmıştır. Fakat bir başka yönüyle bu son buhran, Anayasayı ihmal etmenin, çiğnemenin müeyyidesiz olmadığını da ortaya koymuştur. Bütün Anayasacı güçler, Bayar-İnönü-Demirel koalisyonunun, başka başka maksatlarla da olsa, Anayasayı temelden tahrip edecek teşebbüslerine hayır demişler ve bu hayır, son kertede ağır basmıştır.

Gerçekten şerefli bir hal sureti aranıyorsa, bu duruma düşmüş olan Başbakan ve arkadaşlarının istifa etmeleri gerekir. Kaldı ki, demokrasinin icabı da budur. Keza sözlerin bir kıymeti varsa, «bu kanunu çıkartacağım» diyen İnönü'nün, Demirel'in bulduğu şerefli hal suretinin gölgesine sığınması icaberdi. Oysa İnönü «Yorum yok» demekle yetinmiştir. Ne var ki, bunlar politikayı, bir nevi yağlı direk üzerinde yürümek ve her ne pahasına olursa olsun ayakta durabilmek hüneri şeklinde anlamaktadırlar.

Adalet Partisi Senato Grubunun, Demirel'in teklifi üzerine bulduğu «Şerefli hal sureti» de, aslında Anayasanın yeni bir ihlâli mahiyetinde ve buhranı asla halletmeyip, daha da derinleştirecek, bir korkak tedbirdir. Zira Anayasanın 155. maddesi karşısında Senatonun, Mecliste kabul edilmiş Anayasa tadil metnini değiştirmeye yetkisi olmadığı anlaşılmaktadır. Aksi takdirde aynı tadil metninin, her iki Meclisten 2/3 çoğunlukla çıkması mümkün değildir.

Biz 1965 te Demirel Hükümeti programına karşı Mecliste yaptığımız konuşmada, Türkiye'nin bir düzen buhranı içinde olduğunu söylemişizdir. Türkiye'de halktan yana, lâik, demokratik, sosyalizme açık bir Anayasa yürürlükte olduğu halde, iktidarda bulunan partilerin, israrla bu Anayasaya ters bir politika izledikerini ortaya koymuşuzdur. Ve Demirel hükümetinden, her vesileyle, Anayasa çizgisi içine gırmesini istemişizdir. 27 Mayıs hareketini gayrı meşrû duruma düşürecek son af teşebbüsü, bardağı taşıran damladır. Yüksek Komutanların bu teşebbüse hayır demiş olmaları, Demirel'in dünkü konuşmasında, hükümet-ordu münasebetlerinin çerçevesi içinde bir rahatsızlığın dile getirilmesi ve kendisine iletilmesi şeklinde ifade edilmekle, gerçek durum yumuşatılarak yansıtılmak istenmiştir. Fakat aynı konuşmada Demirel, demokrasinin kurtarılmasından da söz ederek, «şerefli hal sureti» dediği ric'atin, Grupça kabulünü talep etmiştir.

Bu son buhran, hiç şüphesiz Meclislerin itibarını gölgelemiştir. Ama bunun sorumluluğu, Anayasa dışına düşmekte israr eden Adalet Partisi gruplarıyla, bizzat Demirel ve arkadaşlarına düşmektedir. Keza bunun sorumluluğu, küçük hesaplarla böyle bir buhranın patlak vermesine sebep olan CHP lideri ve Ortanın Solu ekibine de düşmektedir.

Fakat bu son buhran, şu hususun da su yüzüne çıkmasına vesile olmuştur.

Adalet Partisi oylarına, Cumhuriyet Halk Partisinin oylarıyla, diğer küçük partilerin oyları da katıldığı halde, Anayasaya ters düşen bu çoğunluğun nasıl aciz bir duruma düştüğünü, tarihten ders almasını bilenlerin gözleri önüne bir ibret levhası olarak sermiştir. Bu buhrandan Anayasacı güçler galip çıkmışlardır. Terazinin bir kefesinde Bayar'ı, İnönü'sü, Demirel'i ve Ortanın Solu ekibiyle, bütün Osmanlı Politikacıları, bütün ağa - komprador ve bürokrat temsilcileri ,hatta aynı kefede Amerikan emperyalizminin gözle görünmeyen ağırlığı; ve terazinin öbür kefesinde halktan yana, Anayasacı ve sosyalizmden yana filizlenen güçlerin tarihi ağırlığı... Tarihin gelişme seyrinde olan Anayasacı güçler, yani başta Türkiye İşçi Partisi olmak üzere, devrimci sendikalar, gençlik kuruluşları, üniversiteler, yargı organları, kısacası asker-sivil, Anayasânın uyanık bekçiliğini yapan, halktan yana, yarına dönük bütün güçler, Anayasaya yöneltilen suikastı akamete uğratmışlardır. Bu, yarınlar için bir teminattır.»

YENİ PROGRAM ÇIKTI

Çoktan beri tükenmiş bulunan TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ PROGRAMI yeniden bastırılarak satışa çıkarılmıştır. PROGRAM'ın 3. Baskısı yine 5 liradır.

Türkiye'nin maddî, sosyal ve politik yapısını bilimsel bir yöntemle işleyip kalkınma yolunu gösteren T.İ.P. PROGRAMI'nı ödemeli ya da posta pulu karşılığında Genel Merkez adresimizden sağlıyabilirsiniz.

AYBAR, GÜNEY ve GÜNEY-DOĞU KÖYLERİNİ DOLAŞTI

Genel Başkan Aybar, seçim gezilerinden ikincisini Güney ve Güney-Doğu Bölgelerine ayırmış, 7 Mayısta çıktığı geziyi, siyasî haklar konusunun Meclise getirilmesi üzerine 13 Mayısta yarım bırakarak Ankara'ya dönmek zorunda kalmıştır.

Aybar bu gezisinde de genel olarak köylerde konuşmuştur. Aşağıda, Genel Başkanın son gezisindeki konuşmaları bulacaksınız.

«KÖYLERE GİDİYORUZ»

Mehmet Ali Aybar, Güney ve Güney-Doğu illerimize bağlı ilçe ve köylerde yapacağı geziye başlarken, 7 Mayıs 1969 günü basına aşağıdaki yazılı demeci vermiştir:

«Demokrasiyi yaşatmak için işçileri, köylüleri, zanaatkârları, küçük memurları sınıf bilinciyle devlete sahip çıkartmaktan başka çare yoktur. Çalışan halk sınıfları iktidar koltuğundan uzak tutulduğu sürece, demokrasi, ağalar, tüccarlar, patronlarla, yüksek memur ve teknokratların, halkın sırtında oynadığı bir tahtaravalli olmaktan öteye gidemez ve ne Türkiye'miz tam bağımsız, kalkınmış bir ülke haline gelebilir, ne de halkımız ezilmekten, sömürülmekten ve hurafelerle uyutulmaktan kurtulabilir.

Dün Büyük Mecliste cereyan eden müzakereler bunun böyle olduğunu bir kere daha ortaya koymuştur. Halk oylarının % 53 ünü temsil ettiğini ileri süren Sayın Başbakan, irticanın hızla gelişip yoğunlaşmasına imkân veren ortamı hazırlamış olmasının sorumluluğunu taşıdığı halde, Meclisteki AP çoğunluğunun oylarıyla, bu sorumluluğun hesabını vermekten kurtulmuştur. Türlü vasıtalarla aldatılıp, uyanması geciktirilmiş halk kitlelerinden koparılmış oylarla, halka karşı sürdürülen bir iktidarın, gerçek demokrasiyle hiçbir ilişkisi olmadığını Başbakana defalarca söylemişizdir. Bugün AP iktidarı Meclisteki ezici çoğunluğuna rağmen, Türkiye'nin uyanmış halk kitlelerini ve Anayasaya bağlı aydın güçlerini karşısında bulmaktadır. Koca Yargıtayın tarihimizde ilk defa gösteri yürüyüşü yapmak için sokağa çıkmasının taşıdığı mâna üzerinde, Başbakan Demirel durup düşünmek mecburiyetindedir. Yargıtayın gösterdiği tepki ve bu tepkiye paralel diğer hukuk müessese lerimizin gösterdikleri tepkiler, hükümetin Anayasa çizgisinin gerisine düştüğünün açık delilleridir. Başbakan hâlâ Anayasayla ters düştüğünü kabul etmemekte ve din ve vicdan hürriyeti kisvesi altında irticai hareketlerin gelişmesine hiç kimseyi inandırmıyan demagojik beyanlarla izin vermektedir. Bugün Türkiye'de halkımızın samimi dini inançlarını istismar ederek, Amerikan emperyalizmi ve sair yabancı sermaye çevreleri lehine, lâik cumhuriyet rejimini devirip, bir şeriat devleti kurma çabası içinde olan teşkilâtlanmış güçlerin bulunduğu ve faaliyet gösterdiği bir gerçektir. Halkı cihad'a çağıran gazeteler, halkı Anayasaya karşı direnmeye teşvik eden dergiler ve nihayet bir kısmı yeraltında faaliyet gösteren, bir kısmı da dernekler çerçevesinde halkımızı zehirliyen ve dışardan beslenen irtica güçleri vardır. Bu gerçeği inkâr etmek mümkün değildir. Adalet Partisi iktidarının, seçimlerin yaklaştığı şu günlerde, bu irtica güçlerine karşı çıkmak niyetinde olmadığı, tersine seçimlerde bu güçlerden yararlanmayı düşündüğü muhakkaktır. Ne var ki, evdeki hesabın çarşıya uymaması ve Adalet Partisi iktidarının himayesinde gelişen irtica güçlerinin, Adalet Partisinin de başını yemesi, hiç de ihtimal dışında değildir.

Biz Türkiye İşçi Partisi olarak, Anayasamızın ve demokratik düzenin, ancak uyanmış, bilinçli halk sınıfları tarafından korunacağına inanmaktayız. İrtica tehlikesinin karşısına da, ancak uyanmış, siyasi bilince ulaşmış köylüler, işçiler, zanaatkârlar, küçük memurlar, kısacası bilinçli halk kitleleri çıkacaktır. Aslında irtica, bugünkü dışa bağlı sömürü düzeninin zehirli meyvelerinden biridir. Ve düzen, paranın hakimiyetinden, emeğin hakimiyetine geçilmek suretiyle değiştirilmedikçe, irtica kaynaklarının kurutulması mümkün değildir. Bugünkü kapkaç düzenini bürokrat sınıfına mensup ve göbekleri sömürü düzenine bağlı aydınlar takımı değiştiremez. Bugünkü düzeni, ancak ve ancak emekçi halkın kendisi değiştirebilir. Bu işte sosyalist ve ilerici aydınlar, emekçi halkımıza yardımcı olmak suretiyle, tarihi görevlerini yerine getirmiş olurlar.

Türkiye İşçi Partisi önümüzdeki büyük seçimleri bu açıdan değerlendirmektedir. Köylere gidiyoruz. Vatandaşlarımıza gerçekleri bir bir anlatmaya çalışıyoruz. Nasıl sömürüldüğünü, maliyet hesapları yaparak ve nasıl uyutulmak istendiğini, yalana veya hurafelere dayanan propagandaları çürüterek anlatmaya çalışıyoruz.

Türkiye'mizin geri kalmışlıktan kurtulması, demokrasinin teminata kavuşması, emekçi halk kitlelerinin bilinçle devlete sahip çıkmalarına bağlıdır.»

MERSİN'DE

Aybar, 8 Mayıs günü Mersin'e bağlı köylerde yaptığı konuşmalarda özetle şunları söylemiştir:

«Türkiye'de rejim değişikliğini gerçekleştirecek sosyal grup olarak fukara köylüler, temsil ettikleri oy potansiyeli ve halen en ağır şekilde sömürülen sosyal grup olmaları ba

kımından, son derece önemli bir un surdur. Çok partili rejime geçtiğimizden beri hakim sınıflar tarafından, fukara köylülere, iktidar koltuğunda nöbet değiştirmelerine hizmet eden oy hazinesi gözüyle bakılmıştır. Dört yılda bir iktidarı tayin eden köylüleri uyandırmamak için her çareye başvurulmuştur.

Biz köylülere, işçilere, çalışan halk sınıf ve tabakalarına inanıyoruz. Onların yalanlar, hurefelerle sonuna kadar aldatılamıyacağına inanıyoruz. Bundan dolayı köy köy dolaşarak gerçekleri anlatmaya çalışıyoruz. Fukara köylüler en çok sömürülen, en çok ezilen ve hiçbir teminatı olmıyan sosyal gruptur. Köylünün yetiştirdiği mahsullerin fiatını ya devlet, ya tüccar tesbit etmektedir. Ve tesbit edilen bu fiatlar, mahsulün hakiki değerinden çok, pekçok düşüktür. Böylece bir avuç sermayedar, köylünün sırtından büyük vurgunlar vurmaktadır. Bu mekanizmanın nasıl işlediğini, köylü vatandaşımızın hesaba katmadığı emeğinin değeri ile tarlasının icarını da maliyet hesaplarına katarak, fukara köylülerin kimler tarafından, nasıl sömürüldüklerini, köylü vatandaşlarımızın gözleri önüne seriyoruz. Gene köylü vatandaşlarımıza, sahte din adamlarının, onun samimi din duygularını nasıl ve kimler hesabına istismar ettiklerini de anlatıyoruz. Bu çifte sömürü, AP iktidarınca, oy avcılığında bir basamak olarak kullanılmaktadır.

Bugün CHP düzen değişikliğinden söz etmektedir. Düzen değişikliği, devlet çarkının fukara köylüler, işçiler, zanaatkârlar, küçük memurlar ve esnaflar lehine dönmesiyle olur. Köylüyü toprağa kavuşturmakla; işçilere iş ve insanca yaşamalarını sağlıyacak ücret vermekle, çalışan sınıfları sosyal güvenliğe kavuşturmakla olur. Kredilerin zengine değil, küçük müstahsile dağıtılması ve vergi yükünün varlıklılara yükletilmesiyle olur. Çalışan vatandaşların temel haklarını gerçekten kullanmalarıyla olur. Bütün bunlar ise, ancak bugünkü düzenden zarar gören sınıfların, yani köylüsü, işçisi, küçük memuru ve zanaatkârı ile çalışan halkın oyları nı bilinçle kullanarak iktidara gelmeleriyle gerçekleşir. Bizim düzen değişikliğinden anladığımız budur. Biz kapkaç kapitalizm düzeninden kurtulmayı istiyoruz. Oysa CHP bu na karşıdır. Halkı iktidara getirmeyi düşünmüyor. CHP, devlet yönetmeyi meslek edinmiş bürokratlar takımının yeniden iktidara gelmesi ni istiyor.

Köylüler, işçiler, küçük memur lar! AP'ye de, CHP'ye de hayır demelisiniz. Türkiye'nin bir Amerikan ileri karakolu olmaktan kurtulması da, sizin gerçekten yurdun efendisi, bir numaralı vatandaş olmanız da buna bağlıdır. Kendi öz partiniz olan Türkiye İşçi Partisi ile bizzat iktidara gelmenize bağlıdır.»

MERSİN KÖYLERİNDE

Mersin iline bağlı köyler deki gezisine 9 Mayısta da devam eden Aybar, bu köylerde de şu konuşmaları yapmıştır:

«Fukara köylü vatandaşlarımız, devlet yükünün en ağır kısmını sırt larında taşımaktadırlar. Vergilerin en büyük kısmını köylüler ödemek tedir. Üstelik millî gelirin hemen yarısını da köylü vatandaşlarımız meydana getirmektedirler. Fakat devletin köylülere yaptığı hizmet son derece azdır. Köylüden çok alıp, ona az verir. Devlet yardım ve hizmetleri fukara köylüye değil, zengin şehirliye uzanır. Türk köylüsünün hayatı, Osmanlı devletinden bu yana hemen hiç değişmemiştir. Türk köylüsü yüzlerce yıl evvel nasıl sömürülüp horlanıyorsa, bugün de aynı şekilde sömürülüp horlanmaktadır. Nüfusumuzun % 72 si köylü olduğu halde, millî gelirden köylülerin istifadesi, bu oranın çok altındadır. Fukara köylü vatandaşımız toprak istemektedir. Fukara köylü vatandaşımız, yetiştirdiği mahsulün gerçek değer pahasına satın alınmasını istemektedir. Kredi istemektedir. Yol istemektedir; su istemektedir; elektrik istemektedir; okul istemektedir.

Ormanda yaşıyan köylülerin hali büsbütün perişandır. Yolu yoktur, toprağı yoktur. Üstelik avuç içi kadar tarla açtığı, ağaç kestiği için, devlet yakasına yapışmaktadır. Mersin'de bahçecilik yapan köylüler, mahsullerini yok pahasına komisyonculara, aracı tüccara satmak zorundadırlar. Sattıkları mahsulün kilosunu da, fiatını da komisyoncu tüccar tayin eder.

Bu bir vurgun düzenidir. Bu vurgun düzeninde köylüler, işçiler, zanaatkârlar, küçük memurlar, yani çalışan halk sınıfı okkanın altına gitmektedirler. Bu vurgun düzenini, dün CHP iktidarı yürütüyordu. Bugün de bu vurgun düzeni ni, AP iktidarı yürütmektedir. Ama vurgun düzeninin sonu görünmüştür. Çünkü köylü vatandaşlarımız, dertlerine kendilerinden başka kim senin çare bulamıyacağını anlamaya başlamışlardır. Artık yetiştirdiği mahsulün maliyet hesabını yapmakta ve yok pahasına komisyoncuların, tüccarın kapattığı mahsulünün müstehlike kaça devredildiğini ve aradaki farkın kimlerin cebine girdiğini bilmektedir. Fukara köylüler, bugünkü vurgun düzenini, Anayasaya sahip çıkarak temelden değiştirmedikçe; sömürülmekten, horlanmaktan, ezilmekten kurtulamıyacaklarını anlamaktadırlar. Ve düzeni değiştirmek için, suyun başına gelmek ve suyu kendi tarlalarına akıtmak gerektiğini kavramaktadırlar.

Türkiye, temelden değişmenin arifesindedir. Hiçbir kuvvet köylülerin, işçilerin, zanaatkârların, küçük memurların, yani çalışan Türk halkının iktidara gelerek, bugünkü kapkaç düzenini değiştirmelerine engel olmıyacaktır. Türkiye'de her şeyin ağalar, patronlar ve beyler tarafından yürütüldüğü zamanlar artık tarihe karışmak üzeredir. Ağalarla beyler takımı arasındaki koltuk kavgası tarihe kavuşmak üzeredir. Olaylara köylerden bakınca, bu kavganın iğrençliği büsbütün ortaya çıkmaktadır.

AP'nin temsil ettiği dışa bağlı komprador kapitalizmi ile, CHP'nin temsil ettiği, keza dışa bağlı bürokratlar kapitalizmi arasındaki iktidar mücadelesi, aslında devler memleketinde cücelerin kavgasını andır maktadır. Devler, yani emekçiler, son kavganın zafer şarkılarını şim diden söylemeye başlamışlardır. Güzel günler yakındır. Halkımızın ezilmekten, aldatılmaktan, horlanmaktan kurtulacağı güzel günün →

güneşi, ufuktan doğmaya başlamıştır.»

ADANA KÖYLERİNDE

10 Mayısta Adana köylerinde konuşan Aybar, irtica konusunda da durarak özetle şunları söylemiştir:

«Memleketimizde irtica var! İrtica, son zamanlarda yayılıp güçlenmiştir. Ama irtica yeni değildir, öteden beri okşanmakta, teşvik edilmektedir. İrtica; aslında köylünün, işçinin, zanaatkârın, küçük esnaf ve küçük memurun, yani fukara halkın rahatça sömürülmesi için, baştaki zengin takımının dış sömürücü ile elele vererek memleketi medeniyet-dışı tutması demektir. İrtica, bugünkü vurgun düzenini rahatça yürütmek için, halkın din duygularını her istikamette kışkırtmak demektir. Ve böylece emekçilerin uyanmasına, kendi güçlerini kavramasına engel olmak demektir. İç ve dış vurguncular, halkın uyanmasına engel olmak için dini, bir «hurafeler yığını» haline getiren sahte din adamlarını maşa diye kullanırlar. Ama halkın yobazlar tarafından uyutulması bir vasıtadır. Gaye, halkı uyutmak suretiyle sömürü düzenini yürütmektir. Bugün Türkiye'de durum budur.

Ama tekrar ediyoruz; bu durum yeni değildir. Ne var ki, emekçi halkımız hızla uyanmakta olduğundan, AP. iktidarı irticaya daha geniş ölçülerde imkân tanımış, fırsat vermiştir. Tekrar ediyorum: İrtica, bugünkü vurgun düzenini yürütmek için memleketi, medeniyetin, terakkinin dışında tutmaktadır. Ve bu maksatla, dışa bağlı zengin takımının, vurguncu ve sömürücü dınıfların, halkın samimi din duygularını istismar etmeleridir. Tarihimiz irtica hareketi örnekleriyle doludur. Çünkü Türkiye dış ve iç sömürünün pençesinden tam manasiyle, hiçbir vakit kurtulamamıştır. Şu halde irticanın zehirli faaliyetlerini gerçekten yoketmek, tasfiye edebilmek için, emperyalizmin ve kapitalizmin kıskacından kurtulmamız şarttır. İrticaı emperyalizmden, kapitalizmden ayrı düşünmek mümkün değildir. İrticayı sömürü düzeninden ayrı bir şeymiş gibi görmek ve göstermeye çalışmak, aslında hedefi şaşırtmak olur.

Memleketimizde bürokratlar, yani sömürü düzenini yürütmekle görevli yüksek memur ve teknisyen takımı, irticayı hiçbir vakit sömürü düzeninin bir silâhı olarak görmek ve göstermek istememişlerdir. Onlar irticayı sadece dinî duyguların kullanılması şeklinde mütalâa etmişlerdir. Bundan dolayı irtica kâh yer altında, kâh bugün olduğu gibi açıkça faaliyet göstermekten hiç bir zaman geri kalmamıştır.

Şu halde emperyalizmle ve onun ortak ve işbirlikçisi olan ağa, aracı tüccar, patron ve aracı yüksek memur takımı ile kesin mücadele edilmedikçe, irticanın kökünü kazımak mümkün değildir.

İrticanın kökünü kazımak, emperyalizmin ve kapkaç kapitalizmin in kökü kurutulmakla olur. Bunu ancak, uyanmış; kimler tarafından ve nasıl sömürüldüğünü kavramış, bilinçli işçiler, köylüler, zanaatkârlar ve onlarla elele, halktan yana olan ilerici aydınlar başarabilir.

Köylüler, işçiler, zanaatkârlar bu vurgun düzeninin yürütülmesi için maşalık eden yobaz, sahte din adamlarının, kendilerini nasıl uyutmaya çalıştıklarını görüp anlıyorlar.

Türkiye, yeni düzenin doğum sancılarını çekmekte. Yeni düzen, «ayak takımı» diye bugüne kadar horlanmış ve uyutulmuş olan mübarek halkımızın suyun başına geçmesiyle gerçekleşecektir. Doğum sancılarını çektiğimiz düzenin adı; demokratik, bağımsız Türkiye sosyalizmidir.»

İL BAŞKANLARI TOPLANTISI

Güney gezisine devam eden Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, 11 Mayısta Adana'da; Adana, Mersin, Maraş, Gaziantep, Hatay, Antalya İl Başkanları ile yaptığı toplantıda şunları söylemiştir:

«Ankara'nın yüksek politika mahfillerinde koparılan fırtınaları Mersin'in, Adana'nın köylerinden izliyoruz. Seçimler yaklaşırken, iktidar koltuğu etrafındaki bu fırtınaların memleket gerçekleri ile ters düşüşü daha açık şekilde beliriyor. Osmanlılardan beri siyasi gücü tekelinde bulunduran ve devleti yöneten yüksek memurlar ve siyasiler takımı, yani bürokratlar umumi bir taarruza geçmiş görünüyorlar. Bu halktan kopuk bir avuç yönetici, batıcılık ve ilericilik iddiaları perdesi arkasında daima hırslarını, indî görüşlerini ve küçük politika hesaplarını, memleket davaları gibi göstermeyi âdet edinmişlerdir.

Yakın tarihimizde bu bürokratlar takımını, yani devleti yöneten beyler ve paşalar takımını, siyaset alanında önce İttihat ve Terakki, şimdi ise CHP temsil etmektedir. 1950 de iktidarı kaybeden bu takım bütün kademelerini seferber etmek suretiyle, devleti yeniden ele geçirmek için saldırı üstüne saldırı tazeliyorlar. İmran Öktem'in cenaze merasimindeki olayları saldırıların basamak yapmış bu takım, şimdi de siyasi hakların iadesini vesile olarak kullanmaya kalkışmıştır.

Şüphesiz memlekette irtica vardır. Ve irtica yuvaları Amerikan Emperyalizminin, CIA ajanlarının ve bunların yerli ortaklarının maddi-manevi desteği ile, son zamanlar da gerçek bir tehlike halini almıştır. Fakat çok partili siyasi hayat başladıktan sonra, yani 1946 dan bu yana irticaya ilk tavizi vermiş olanların, bugün irtica karşısında feryat edenler arasında bulundukları da dikkatten kaçmıyor. Gene bu baylar, seçimler arifesinde siyasi hakların iadesi için ön safta mücadele edeceklerini ifadeden geri kalmıyorlar.

Yassıada hükümlülerine siyasi hakların iadesi, yeni ve çok vahim problemler çıkarabilir. Zira, siyasi hakların iadesi, yalnız Anayasanın bir-iki maddesinin değiştirilmesiyle bitecek bir iş değildir. Bu teşebbüs, Anayasanın tarihi ve felsefi dayanaklarını da sarsabilecektir ki, bu da eski Millî Birlik Komitesinin icraatının ve tabiî senatörlerin durumlarının tartışma konusu haline getirilmesine yol açabilecektir. Bu teşebbüs, 27 Mayıs öncesine dönüş özleminin bir ifadesi sayılmak icabeder.

Bütün bunlar prensipsizliğin ve eyyamcılığın açık örnekleridir. Devlet yönetimini kendilerine bir tanrı vediası sayan bu beyler ve paşalar takımı, devleti ele geçirmek olan hedeflerine ulaşmak için, her yolu mubah görürler. Tarihimize

bir gözatarsak, mutlakiyet idaresini, loncalar, narhlar ve gedikler sistemi ile yürütmüş olan bu beyler ve paşalar takımı, daha sonra meşrutiyeti ve cumhuriyeti de yönetmişlerdir. Şimdi ise, zamanla ahkâm değişeceğinden olacak, bunlar da inanç ve fiillerini değiştirerek, «Ortanın Solu»nda bulunmakta ve kimbilir yarın nerelere dönecekleri belli olmamaktadır.

Bunların karşısında toprak ağalarını ve ithalâtçı-ihracatçı, montajcı, vurguncuları temsil eden AP nin politikası ve çizgisi, pek safça ve acz içinde bocalıyarak da olsa, açık ve kesin olarak bellidir. Biliriz ki, AP iktidarı toprak reformu yapmaz. Özel teşebbüsçüdür. Anayasaya karşıdır. Amerikan emperyalizmi ve yabancı sermaye ile içli-dışlıdır. Ve irticayı teşvik ederek ve kaba kuvvete de başvurarak halkı uyutmak suretiyle, iktidar koltuğunu muhafazaya çalışmaktadır. Bütün bunları açıkça görür ve biliriz.

CHP ise, devleti ele geçirmek için, her renge bulanan bir bukalemun gibidir.

TİP, doğduğu günden beri bir prensip partisi olmuştur. Kime ve neye karşı olduğumuzu, kimden ve neden yana olduğumuzu açıkça söylemişizdir. TİP kurulduğundan beri, fukara halkımızın hak ve menfaatlerini savunduğunu ve halkı sömüren ağalar, tüccarlar, montajcılar ve bürokratlar takımına karşı olduğumuzu tekrarlamışızdır. Biz ilk günden beri, Anayasanın eksiksiz, tastamam uygulanmasını istemişizdir. Anayasanın tarihi ve felsefi dayanağı olan başlangıç kısmını, ilk günden beri samiyetle savunmuşuzdur. Anayasayı çiğneyerek, meşruiyetini kaybetmiş olan DP yöneticilerinin devrilişini ve Yassıada da hüküm giyişini, hükümetleri Anayasaya, hakka, hukuka ve halka saygılı olma yolunda tutacak tarihî bir müeyyide olduğuna inanmışızdır.

Şimdi ise CHP, Adalet Partisini de aşarak, bu tarihî teminatı temelinden sarsacak birtakım teşebbüslere girişmiş bulunuyor. Bizce bu manevranın biricik sebebi, eski demokratların siyasi hakları gibi, istismar edilebilecek bir konuyu, seçimden önce AP'nin tekelinde bırakmamaktır. Böylece bu iki partinin Anayasaya sadakatsizlikleri ve halka karşı oluşları ve aralarında esaslı bir fark bulunmadığı, bir kere daha ortaya çıkmaktadır.»

İSKENDERUN'DA

Genel Başkan Aybar, 12 Mayısta İskenderun'da verdiği demeçte, İnönünün son konuşmasının A.P.—C.H.P. Koalisyonuna ilk adım sayılabileceğini söylemiş ve şunları eklemiştir:

«CHP lideri, Yassıada hükümlülerinin siyasi hakları konusunda ki demecinde israr etmektedir. Eski demokratların siyasî hayatımızda yeniden rol almaları, Anayasamızın tarihî ve siyasî temellerini zedeliyecektir. CHP liderinin, AP kongresinde alınan karar doğrultusundaki istekleri gerçekleşecek olursa, Milli Birlik Komitesinin bütün icraatını ve bu arada Yassıada Mahkemesi kararlarını revizyona tâbi tutmak gerekecektir. Bu yolda atılacak adımlar, memleketimizi son derece vahim sonuçlu çatışmalara götürecektir.

Ayrıca CHP liderinin seçimler arifesinde böyle bir demeç vermiş olması, ister istemez bazı ihtimalleri de akla getirmektedir. Bilindiği gibi, bundan bir süre önce, Amerika'nın, AP-CHP koalisyonuna taraftar olduğu ileri sürülmüştü. Sayın İnönü'nün son demeci, bu istikamette atılmış ilk adım telâkki edilebilir. Gerçekten, Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki menfaatleri bakımından, eski Demokratların katılmasiyle genişletilmiş bir AP-CHP koalisyonu, en geçerli bir hal suretidir. Böylece Amerikalılara göre, CHP-AP çatışmasiyle, gücünü kaybeden Amerikan dostluğu nu yeniden 1950-60 seviyesine çıkarmak mümkün olacaktır. Orta-Doğu buhranı, Amerikalılar indinde, Türkiye'nin stratejik önemini arttırmış ve Amerikan eleyhtarı cereyanları bastıracak güçte bir hükümet kurulmasını zorunlu hale getirmiştir.

Her hal ve kârda, Sayın İnönü nün bu tutumu, CHP'de hiçbir şeyin değişmediğini ve değişmiyeceğini pek açık olarak ortaya koymuştur. CHP bürokratlar partisidir. CHP liderinin son demeci, «Ortanın Solu» balonunun patlamasına vesile olurken, halktan kopuk ve halka karşı mahiyetini, bir kere daha açığa çıkarmıştır.

Biz öteden beri, AP ve CHP'nin hakim sınıfların iki kanadını temsil ettiklerini; fukara halkımıza, emekçi sınıflara karşı, kapitalizmden yana ve Amerikan emperyalizmi ile işbirliği halinde olduklarını iddia etmişizdir. Son gelişmeler, bu iddialarımızı doğrulamaktadır. Ne var ki, hızla uyanan halkımız, beyler-paşalar takımı ile, sermayedarlar takımının oynadıkları bu oyunlara, uzun zaman müsaade etmiyeceklerdir. Amerikan plânları ile tez gâhlanan ve halkın da hoşuna gideceği sanılan, siyasi hakların iadesi gibi oyunlarla, halka karşı bir iktidarı sürdürme teşebbüsleri iflâsa mahkûmdur.»

GAZİANTEP'TE

Hatay'dan Gaziantep'e geçen Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, 13 Mayıs günü verdiği demeçte özetle şunları söylemiştir:

«Sayın İnönü ne derse desin, eski demokratların affedilmesi, Amerikan emperyalizminin istekleri ve çıkarları doğrultusunda bir oluydur. Zira Amerika, eski demokratların destekliyeceği bir AP-CHP koalisyonunun, 1950-60 döneminin muhalefetsiz dostluğunu yeniden iade ve ihya edebilecek güçte olabileceğini düşünür.

CHP liderini ve ortanın solundaki CHP ekibini, tarih önünde sorumluluktan kimse kurtaramıyacaktır.

Mesele, insani duygularla ve memlekete huzur getirmek gibi endişelerle izah edilemez. Yassıada hükümlülerine siyasi hakların iadesi, 1960'tan bu yana yapılmış her işin muhasebesinin yapılmasına yol açacağı için, derin huzursuzluklara yolaçacaktır. 1950-60 döneminde iktidarda bulunanlar, hukuken Anayasayı çiğnemekle suçlanmışlar ve bu suçları mahkeme kararı ile sabit olmuştur.

İster basiretsizliklerden, ister sınıfsal ve kişisel çıkarları yüzünden olsun, siyasette böyle bir suçla mahkûm olmuş olanların tekrar si-

(Sonu 32. sayfada)

AYBAR'IN TEŞKİLÂTA GENELGESİ :

«SOL AKIMIN LİDERLİĞİ BÜROKRAT TABAKAYA BIRAKILAMAZ»

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, 5 Haziran'da parti örgütüne aşağıdaki Genelgeyi göndermiştir :

«Sevgili Partili Kardeşlerim,

CHP yöneticilerinin zımnî muvafakatıyla, Adalet Partisi iktidarının millî bakiye sistemini kaldıran seçim kanunu değişikliği, iki büyük partinin münavebe ile veya birlikte devletin kaderini elinde tutması sonucunu sağlamak maksadını gütmüştür. Bugün için, bu iki partiden biri, büyük toprak ağalarının ve özellikle ithâlatçı, ihracatçı ve montajcı sermayedarların çıkarlarını savunan Adalet Partisi'dir; ötekisi de, bürokratlar dediğimiz sınıfın, yani yüksek memurların teşkil ettiği sosyal grubun devleti tekelinde tutmasını öngören Cumhuriyet Halk Partisi'dir.

Bu sosyal sınıflar veya grupların her üçü de, emekçi halk sınıflarının karşısındadır. Şöyle ki, millî geliri çıkarlarına göre bölüştürürler; keza çalışma şartlarını kendi çıkarlarına göre düzenlerler.

Beri yandan, Adalet Partisi yöneticileri olsun, CHP yöneticileri olsun, emperyalizme bağlı bugünkü kapkaç kapitalist rejiminden yanadırlar. Her ikisi de NATO'dan ve ikili anlaşmalardan yanadırlar.

Böylece hâkim sınıflarla emekçi halk sınıflarını birbirinden ayıran çizgi, gayet açık ve seçik olarak ortaya çıkmaktadır. Türkiye - de hiçbir ekonomik veya sosyal mesele, yukarıda çizdiğimiz tablo gözönünde tutulmadıkça ve giderek, hâkim sınıf durumunda bulunan ağa, komprador ve Amerikancı bürokratlar üçlüsü iktidardan düşürülmedikçe çözümlenemez.

Bu durum karşısında kimi yazar ve düşünürlerimiz, Türkiye'nin meselelerinin bir sol **KADRO**'nun iktidara gelmesiyle çözümleneceği hususunda fikir birliğine varmış görünmektedirler. Sanki sosyal sınıflar dışında düşünülmeleri mümkünmüş gibi, sol eğilimli aydınların bir siyasî kadro olarak iktidara gelmeleri ile, meselelerimizin çözümleneceği hususundaki bu iddialar üzerinde, dikkatle durulması gerekmektedir. Oysa bu, emekçi halk sınıflarını, tarihî ağırlıkları ve tarihteki rolleriyle değerlendirmeyen bir görüştür. Gerçekten, sosyolojik anlamda bir iktidar değişikliği olmadan, yani işçiler, köylüler, küçük esnaf, zanaatkâr ve küçük memurların, emekçi sınıflar olarak ağırlıklarını devlet yönetiminde hissettirmeden, Türkiye'de hiçbir köklü dönüşüm yapılamaz. Bundan dolayı halktan kopmuş bir sol kadronun iktidara gelmesi, meselemizi çözmek şöyle dursun, yeni birtakım güçlüklere, zorluklara sebebiyet verecektir.

Bu çok önemli noktayı gözden kaçıran bazı sol eğilimli düşünür ve yazarlarımız, bürokrasinin yeni aldığı sol etikete aldanarak, Cumhuriyet Halk Partisi'nin iktidara gelmesini can ve gönülden arzulamaktadırlar. Türkiye İşçi Partisi'nin bütün çabası, emekçi sınıfları iktidara getirmektir. Sosyalist aydın kadro, ancak böyle bir iktidarda yararlı işler görebilir. Emekçilerin çekitaşı gibi ağırlığı olmazsa, sol aydınlar kadrosunun ayakları yerden kesilir ve neticede emekçi halk sınıflarının ıstırapları, dertleri azalacak yerde çoğalabilir. Biz Türkiye sosyalizmi için ve emperyalizme karşı mücadele ederken, asıl görevimizin emekçi kitlelerinin bilinçlenmesini hızlandırmak ve onları iktidar yolunda örgütlemek olduğunu asla gözden kaçırmıyoruz.

Şüphesiz hangi sınıfa mensup olursa olsun, emekten yana, halktan yana olan herkese saflarımız açıktır. Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu devrimci ortamda, her sınıf ve tabakadan, özellikle yüksek memurlar grubundan olup da, halktan, emekten yana mücadeleye katılan devrimci kimseler vardır. Ayrıca somut olaylarda, devrimci bir tutum ve davranış içine girenler de vardır. Elbette TİP bu durumları gerçekçi olarak değerlendirmeye ve bu gibilerle işbirliği yapmaya hazırdır. Ama ne var ki, tarihî gelişimde, bürokratlar tabakasının özel bir yeri bulunmaktadır. Ve her hal ve kârda, sol akımın liderliğinin bürokrat tabakaya bırakılmıyacağı, yakın tarihimizin doğruladığı bir gerçektir.

İşte Türkiye İşçi Partisi'yle bütün öteki partiler arasında mevcut olan fark, bu noktada toplanmaktadır.

Önümüzdeki büyük seçimlerde canla-başla çalışarak emekçi halkımıza bu gerçekleri anlatacağız. Seçim kampanyasının ağırlığı köylerde olacaktır. Ancak bu, şehir emekçilerinin ihmal edileceği anlamına gelmez. Ama köylere, şimdiye kadar olduğundan daha çok gitmeye çalışacağız. Köylü vatandaşlarımızla sohbetler yaparak, dertlerinin çözümlenebilmesi için suyun başına gelmeleri gerektiğini açık seçik anlatacağız. Meselelerin temelden çözülmesi gerektiğini iyice belirteceğiz.

Partimizi büyük bir imtihan bekliyor. Bu imtihanı başarı ile geçeceğimize eminim. Hepimiz imkânlarımızı sonuna kadar kullanacağız. Emekçi halkımızın kaderini değiştirmek için, gücümüzün yettiğince didineceğiz. Güzel günler gelecektir.

Bu inançla, hepinize saygılar, sevgiler...»

Mehmet Ali AYBAR

EMEKÇİ HALKTAN PARTİSİNE:

«AĞALARIN KEYFİ UĞRUNA SÜRÜLDÜM»

«Sayın Mehmet Ali Aybar

ANKARA

Bu mektubu, ne merhamet dilemek, ne de bir çıkar sağlamak amacı ile yazdım. Sadece 1964 yılından beri şahsıma uygulanan yasa dışı işlemlerin içyüzünü açıklamak ve böylece hukuk devleti ilkesinin nasıl zedelendiğini arzetmek istiyorum.

14 yıllık meslek hayatımda daima müfettişler tarafından taltif ve tebrik edilmeme rağmen, her gittiğim yerde ya bir yobazın, ya bir partizanın, ya da bir çıkar sahibinin iftiralarına uğramakta ve bunların sözlerine uyan Millî Eğitim Bakanlığı'nın **«KIYIM»** makinesinden geçmekteyim. Tek suçum, çalışmalarımda dürüst olmam ve sahtekâr olmamamdır.

1 — 1964 yılında Hekimhan Ortaokulunda iken, Okul Müdürü ile İlçe Kaymakamının suiistimallerine karşı geldiğim için, bambaşka bir iftira ile Bakanlık emrine alındım. Tahkikat sonunda suçsuzluğum anlaşılmakla Kurtalan Ortaokuluna tayin edildim.

2 — 1967 yılında, Kurtalan Ortaokulu Müdürünün yeterlik belgeli oluşu, çalışmalarımı kıskanması ve asılsız iftiralarla beni jurnallaması sonunda işten el çektirildim. Mahkemeye verildim. Bakanlık Müfettişliğince yürütülen tahkikat sonunda suçsuzluğum anlaşılmakla, Van Atatürk Lisesine tayin edildim. Kurtalan Asliye Ceza Mahkemesi'nin 21.10.1968 tarih ve 1968/65 sayılı kararı ile berat ettim.

3 — 1967 yılında «Komünizm propagandası yapmak» suçu ile savcılığa verildim: Elâzığ Savcılığının 5.9.1967 tarih ve 967/837 sayılı tâkipsizlik kararını aldım.

4 — 1965 yılında Millî Eğitim Bakanlığı'nca bana verilen üç ay kıdem indirmesi cezasına karşı Danıştay'da açtığım iptal davası, Danıştayın 1965-2665 esas ve 1968-3252 sayılı kararı ile lehimde iptal edildi.

5 — 1967 yılında Bakanlıkça açılan Türkçe kursuna önce katılmam uygun görüldü. Sonra işten el çektirildiğim için kabul edilmedim. Fakat, Millî Eğitim Bakanlığı'nın 28.3.1968 tarih ve 410.0'67'5845 sayılı yazılarıyla «Kursa katılmadığı» gerekçesiyle cezalandırılmam cihetine gidildi. Hem kursa almıyorlar, hem de cezalandırmaya kalkışıyorlar.

6 — 1968 yılında Van Atatürk Lisesinde tüm müracaatlarımıza rağmen ses çıkarılmadığı, Lisenin bir NURCU OCAĞI haline getirilmesi ile huzursuzluğun artması üzerine 12 öğretmenle birlikte bir boykota gitmek zorunluğunu duymuştuk. Boykotla ilgili yürütülen tahkikat sonunda, Okulu bir **«Nurcu Yuvası»** haline getiren Lise Müdürü ile iki öğretmen muhtelif yerlere, bendeniz de Çayırlı Ortaokuluna naklen tayin edildik. Ancak, yeni görev yerime gittikten sonra şeriatçı ve nurcu Öğretmen Celâl Toprak'a ait nakil kararnamesi önce durduruldu, sonra kendi memleketi olan Suşehri'ne nakli yapıldı. Yani TORPİL patlatıldı.

7 — 1968 yılında Erzincan Çayırlı Ortaokulunda iken köylerin kooperatifleşmesine öncülük ederek Çayırlı'nın 50 köyünü birleştirdim. İki milyon sermayeli bir «ÜRETİM-TÜKETİM ve SATIŞ KOOPERATİFİ» kurma teşebbüsüne geçtim.

Köylülerin kooperatifleşmesi ile çıkarlarına halel geleceğini düşünen Çayırlı'nın tüccarları, kooperatifleşme işini baltalamak amacı ile bir heyet seçerek Ankara'ya gönderdi. Ankara'ya giden bu heyetin arzularına boyun eğen Millî Eğitim Bakanlığı'nın 28.11.1968 tarih ve 405.1-12 sayılı tepeden inme emirleriyle 16.12.1968 tarihinde gerekçesiz olarak Bakanlık emrine alındım.

8 — Bu duruma hayret eden Çayırlı köylüleri, 6 aylık maaşımı peşin vererek, beni kooperatif işinin yürütülmesi ile görevlendirdiler.

9 — Çayırlı tüccarlarının keyfi uğruna Bakanlık emrine alınmam karşısında Danıştay'da dâva açmış bulunuyorum. Ayrıca 43 köy muhtarı da mühürledikleri bir dilekçe ile Danıştaya müracaat ederek dâvaya müdahil olarak katılmışlardır.

Şimdi soruyorum:

a) Öğretmen olarak görevimi tam yaptığım,

b) Öğrencilerimi, eğitim ve öğretim amaçlarına uygun olarak yetiştirdiğim,

c) 14 yıllık meslek hayatımda çalıştığım yerlerde yaptığım yenilikler ve olumlu çalışmalarımla tüm çevre halkının sevgi ve sempatisini kazandığım,

d) Aile reisi olarak yuvama bağlı ve normal bir insan olduğum,

e) İnsan olarak daima çevreme ve öğrencilerime yararlı çalışmalarda bulunduğum,

f) Asker olarak görevimi başarı ile yaptığım,

Ve şimdiye kadar şahsıma isnad edilen suçların hiçbirini işlememekle, hep haklı çıkarak, her bakanlık emrine alınmadan sonra yeni bir yere tayin edildiğim halde, Millî Eğitim Bakanının **«KIYIM»**la elde ettiği nedir?

Bunca yasadışı ve masabaşı tasarruflarıyla uğradığım maddî kaybın telâfisi, keyfi kararlar veren Millî Eğitim Bakanına ait değil midir?

Bu olayla ilgilenmek, ilgililerden hesap sormak, Meclis Kürsüsünde ettiğiniz yeminin kapsamına giriyor mu, girmiyor mu?

Gereğini saygılarımla arzederim.

30.III.1969

H. BASRİ AYDIN

Adres :
Fırat Mahallesi, 2. Ara Sok. No. 49
MALATYA»

DÜZENİN KURBANLARI AF BEKLİYOR

«GENEL AF» İSTEDİK

Kanunlarımız karşısında en ağır suçları işlemiş bulunan Yassıada hükümlüleri, bugün tamamen affedilmişlerdir. Bununla da yetinilmiyerek, adı geçen kimselerin siyasî haklarının iadesi yolunda da ciddî teşebbüslere girişilmiştir. Bu durum karşısında, çoğu bozuk toplum düzeninin kurbanı olan âdi suçlularla basın ve fikir suçundan hüküm giymiş binlerce vatandaşımızın artık cezaevlerinde tutulmaları açık bir haksızlıktır. Türkiye İşçi Partisi bu haksızlığa son vermek için hazırladığı «Genel Af Kanunu» Teklifini Meclis Başkanlığına vermiştir. Bu sayfalarımızda, partimizin «Genel Af» konusundaki görüşünü ve Meclise sunulan kanun teklifinin metnini bulacaksınız.

«DEMİREL SAMİMÎ İSE GENEL AF ÇIKARSIN»

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, 15 Mayıs günü verdiği demeçte, Demirel'in siyasi hakların iadesiyle ilgili konuşmasını ele alarak, hükûmeti «genel af» çıkarmaya dâvet etmiştir. Aybar'ın konuşması şöyledir:

«Dün Başbakan, Anayasada Türk milleti «Bütün fertlerin kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün» olarak tavsif ve tarif edildiği için, hükümlü Demokratların çektikleri ıstıraba bir son verilmesini ve bundan dolayı da siyasî haklarının iadesini Anayasaya uygun bir vecibe olarak mütalâa etmiştir. Başbakanın Anayasayı, işine geldiği gibi yorumlamasına alışmış bulunuyoruz. Bu son yorumu da, öteki yorumları gibi, hukuk ilmi bakımından hiçbir değer taşımaz ve demagojik bir iddia olmaktan öteye geçmez.

Ancak, Başbakan bu iddiasında samimi ise, yani en ağır bir suçla hüküm giymiş olan eski Demokratların afını ve siyasî haklarının iadesini, Türk milletini teşkil eden fertlerin tasada, kaderde ve kıvançta ortak olmaları lâzım geldiği gerekçesiyle Meclise getirtmiş ve bu tasarının bir günde kanunlaşmasına çaba sarfetmişse, samimiyetini isbat için, Başbakanı derhal bir genel af kanunu getirmeye dâvet ederiz. Başbakan Demirel, özüyle sözünün bir olduğunu ispat etmek mecburiyetindedir. Bunun için de, bütün siyasi suçluları, bütün fikir ve basın suçlularını ve bütün adi suçluları kapsıyan ve bunları bütün neticeleriyle affeden genel bir af kanununu Meclis tatil olmadan önce çıkarmak mecburiyetindedir. Adalet Partisi Meclis Grubu, bu işi tek başına gerçekleştirecek çoğunluktadır.

→

Onbinlerce hükümlü, halen dört duvar arasında ıstırap çekmektedirler. Bunlarla tasada ortak olmak ve bunları kıvanca kavuşturmak için, Demirel ve arkadaşları genel bir af kanunu tasarısını, bir an önce Meclisten çıkarmak zorundadırlar.

Türk halkı, Meclisin dünkü çalışmalarına benzer çalışmalardan usanmıştır. Halkla bütün bağlarını koparmış bir seçkinler zümresinin birbirlerini kâh suçlamalarını, kâh affetmelerini, fukara halkımız ibretle seyretmektedir. Ve bu gibi olaylardan, hakim sınıfların ve onları temsil eden politikacıların kendisine hiçbirşey getirmiyeceği sonucunu çıkarmaktadır. Güney ve Güney-Doğu illerimizin köylerinde yaptığım geziden dün döndüm. Hiçbir vatandaşım bana siyasî hakların iadesiyle ilgili soru sormadı. Ama kabağın, fasulyenin, pamuğun, çiğidin ellerinden yok pahasına nasıl kapatıldığını anlatarak, bu soygun ve vurgundan ne zaman ve nasıl kurtulacaklarını söylememi istediler. Türkiye'ye huzur, Büyük Meclisin, Celâl Bayar'ın yeniden Meclise girmesi için bir günde kanun çıkarmasiyle değil, fukara halkın dertlerine eğilmesi ve çare bulmasiyle gelecektir. Türkiye İşçi Partisinin topraksız veya toprağı yetmiyen köylülere bedava toprak dağıtılması için yaptığı kanun teklifi, 3 yılı aşkın bir zamandan beri Meclis Komisyonunda uyumaktadır.»

«MECLİS TATİLE GİRMEDEN GENEL AF ÇIKARILMALI»

Mehmet Ali Aybar, 23 Mayıs 1969 günü, devrik DP yöneticilerinin siyasî haklarını iade için girişilen teşebbüsten sonra, bütün fikir suçları ile, bütün âdi suçları kapsıyan bir af kanununun, Meclis tatile girmeden önce çıkarılmasının zorunlu olduğuna değinen, aşağıdaki demeci vermiştir :

«Kanunlarımızın tavsif ettiği en ağır suçu işlemiş ve bundan hüküm giymiş olan devrik DP iktidarının bir avuç yöneticisini affettikten ve bunlara siyasi haklarını iade için girişilen teşebbüslerden sonra, umumi bir affın derhal ilânı, en iptidai adalet duygularının kaçınılmaz bir emri haline gelmiştir. Türk milleti fertlerinin kaderde, kıvançta, tasada ortak oldukları gerekçesiyle, hükümlü DP'lilerin affını istemiş olan Başbakanı, bu sözlerinde samimi ise, Meclis tatile girmeden önce, adi suçları da kapsıyan bir umumi af ilânına davet etmiştik. Kendi durumunu kurtarmakla meşgul bulunan Başbakandan ses seda çıkmadı. Böylece halkın oylarıyla iktidara gelen, fakat halkın sırtından geçinenlere hizmet doğrultusunda politika yürütenlerin adalet, hakkaniyet ve sair ulvi duygularla, uzaktan dahi bir bağlantıları olmadığı, bir kere daha sabit oldu.

141-142 dahil bütün siyasi ve fikir suçlarının affı için teklif getireceklerini ilân ederek, Yassıada'lıların affında oynadıkları meşum rolü unutturmak isteyen İnönü ve Ortanın Solu ekibinden de ses seda çıkmadı.

Türkiye İşçi Partisi, fikir suçlarını kapsıyan ve âdi suçları da şumulü içine alan, gerçek anlamda bir genel af teklifini en kısa zamanda hazırlayıp Meclise sunma imkânlarının bulunmasını arzu etmektedir. Adi suçlardan hüküm giymiş vatandaşlarımızın büyük çoğunluğu, bugünkü bozuk düzenin kurbanlarıdır. Paranın hükümranlığı altındaki bugünkü kapkaç düzeni, bütün manevi değerleri tahrip etmiş ve tahrip etmektedir. Böyle bir düzende milyonluk suistimaller, milyonluk kaçakçılıklar, büyük bir hoşgörü ile karşılanırken, işsizlikten veya geçim darlığından hırsızlık eden, rüşvet alan, veya ihtilâsta bulunan veya mahallî törelere uyarak adam öldüren, veya Güney-Doğu illerimizde 3-5 paket çay kaçakçılığı yapan vatandaşlarımızın dört duvar arasında ıstırap çekmeleri, açık bir adaletsizliktir. Bütün bunlardan dolayı biz, canavarca işlenmiş adam öldürme suçu ve zorla ırza geçme, veya casusluk suçu gibi suçlar dışında bütün suçların, yani 141-142, 163 ve benzeri maddelerde yeralan bütün fikir suçlarıyla, bütün adi suçların, Meclis tatile girmeden önce affedilmesi için, derhal harekete geçeceğiz. Türkiye'de, halktan kopuk politikacıların maskesi böylece bir kere daha düşürülürken, bir yandan da, uzun yıllardan beri, toplum yapısının bozukluğu yüzünden suç işlemiş vatandaşlara uzatılmamış bulunan atıfet eli, merhamet eli uzanmış bulunacaktır.»

«KANUN TEKLİFİNİ SUNUYORUZ»

Mehmet Ali Aybar, Türkiye İşçi Partisi'nin hazırladığı «Genel Af Kanunu» teklifinin Millet Meclisi Başkanlığına sunulması münasebetiyle, 26 Mayısta basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Kanunlarımız muvacehesinde en ağır suçları işlemiş bulunan Yassıada hükümlüleri affedildikten ve siyasi haklarının iadesi için teşebbüslere girişildikten sonra, büyük çoğunluğu bugünkü bozuk toplum düzeninin kurbanı olarak suç işlemeye itelenmiş yoksul vatandaşlarımızın hapishanelerde tutulması ve ailelerinin fakru zaruret içinde kıvranmaları, hakkaniyet ve adalet duygularıyla asla bağdaştırılamaz.

Bundan dolayı Grubumuzun hazırladığı, çok küçük bazı istisnalar dışında bütün âdi suçları, basın ve fikir suçlarını kapsıyan bir genel af kanunu teklifini, bugün Millet Meclisi Başkanlığına takdim etmiş bulunuyoruz.

Bu teklifimiz, Meclisler tatile girmeden önce mutlaka kanunlaşmalıdır. Her hal ve kârda Türkiye İşçi Partisi, bu teklifin bir an önce kanunlaşması için mücadele edecektir.

Af Kanunu başta olmak üzere, toprak reformu, işçilerin emeklilik haklarına ilişkin kanun, Personel Kanunu, Üniversite Tazminat Kanunu ve Orman Kanunu gibi, fukara halkımızın sabırsızlıkla kanunlaşmasını beklediği teklif ve tasarılar kanunlaştırılmadan önce, Meclisler tatile girmek haklarına sahip değillerdir.»

T. İ. P. TARAFINDAN MECLİSE SUNULAN « GENEL AF » KANUN TEKLİFİ

«Ankara, 26 Mayıs 1969
Millet Meclisi Başkanlığına,
Hazırladığımız genel af kanunu teklifinin, gerekçesi ve teklif metni ilişikte sunulmuştur.

T.İ.P. Grubu Üyesi
Yunus Koçak
Konya Milletvekili

Teklifimizin kanunlaşması için gereken işlemin yapılmasına aracılığınızı dileriz.
Saygılarımızla,

T.İ.P. Grup Başkanvekili
Tarık Ziya Ekinci
Diyarbakır Milletvekili»

GENEL AF KANUNU GEREKÇESİ

Zaman zaman toplumlarda genel af ilân etmek suretiyle, işlenmiş suçların üzerine sünger çekmek, toplumda adaletin tecellisi için ve huzurun sağlanması bakımından zaruret haline gelir. Ceza Hukuku müellifleri, sosyologlar ve psikologlar, suçta kişisel nedenler ve ahlâki redaet yanında, toplum yapısının da büyük payı olduğu hususunda mutabakata varmış bulunduklarından, genel af ilânını, toplum hayatında sosyal adaletin temel direği sayarlar.

Yurdumuzda, çok uzun yıllardan beri, gerçek anlamda bir genel af ilân edilmemiştir. Yani suçu ve suçluluğu ortadan kaldıran ve geçmişin üzerine sünger çeken bir af çıkarılmamıştır. Toplum yapısının geriliğinden ve fukara halkı ezen niteliğinden ötürü, suç işleme durumuna itelenmiş vatandaşlarımız, bahtsızlıklarıyla başbaşa bırakılmışlar, nice nice aileler daha da perişan bir hayat sürmek durumunda kalmışlardır. Suçu ve suçluluğu, bütün neticeleriyle ortadan kaldırarak, toplum yaralarının sarılmasında, toplumun bahtsız evlâtlarına rahmet ve şevkat elinin uzatılması kadar, toplumun bizzat kendi hatalarını, düzendeki bozuklukların kefaretini vermesi de zaruri görülmektedir.

Bugün bizde bu yola gidilmesi, her zamandan daha çok gerekli bir hal almıştır. Zira, kanunlarımızın en ağır suç olarak tavsif ettiği, Anayasayı çiğnemek ve hak-hukuk tanımaz davranışlarla Türkiye'yi felâketlere sürüklemek fiillerini işlemiş ve vatana hıyanet suçundan hüküm giymiş devrik DP iktidarının bir avuç yöneticisi affedilmişler ve bununla da yetinilmeyip, bu gibilerin tekrar siyasî hayata atılmaları için, memleketi ciddi buhrana sürükleyen teşebbüslere girişilmiştir. Hal böyle iken, toplum düzeninin bozukluğundan dolayı ve zaruret içinde sürdürülen bir hayatın ilcasiyle, suç işlemek durumuna itelenmiş vatandaşlarımızın dört duvar arasında kalmaları ve ailelerinin daha da sefalete sürüklenmeleri, açık bir adaletsizliktir.

Hapishaneleri dolduran vatandaşlarımızın büyük çoğunluğu, yoksulluktan veya toplumun kendilerine dayattığı töre ve telâkkilerden ötürü suç işlemişerdir. Her şeyin paraya göre değerlendirildiği ve paranın her vasıtayı mübah kıldığı bir toplumda, millî gelir böylesine adaletsizce bölüşülür, okuma - yazma böylesine bir imtiyaz halinde bulunur ve işsizlerin sayısı hergün böylesine artarsa; yoksulluğun, işsizliğin, sefaletin pençesine düşmüş vatandaşlarımızın suç işlemesi, âdeta kaçınılmaz bir hal alır. Türkiye'de suç işleme faktörleri arasında, toplumsal nedenlerin, başka memleketlerden çok daha ağır bastığı, inkâr olunamıyacak bir gerçektir. Gerçekten sosyal ve ekonomik şartların ve cehaletin ve yer yer mahallî törelerin sıkıştırdığı bir ortamda suç işlemeye itelenen vatandaşlarımızın sayısı, her yıl artmaktadır. Resmi istatistikler bu gerçeği doğrularken, keza aynı istatistiklere göre Türkiye'de hemen bütün vatandaşların birbiriyle ihtilâf halinde bulunduğu da kaydolunmaktadır. Gerçekten Türkiye'de, halen 5 milyon civarında adalet organlarına intikal etmiş ihtilâf mevcuttur. Bunun ifade etiği anlam, dava açma veya aleyhine dava açılabilme yaşına gelen herkesin yurdumuzda birbiriyle ihtilâf halinde bulunduğudur. Keza Türkiye'de, Anayasamızın tavsif ve tarifine göre, iktisaden zayıf ve emek gücünü başkalarına satarak yaşamak durumunda olan ve yetiştirdiği mahsulü değerlendirmekten aciz bulunan emekçi halk sınıflarına mensup milyonlarca vatandaşımız, bugününe ve yarınına kuşku ile bakmakta; geçim darlığı veya işsizliğin bunalımı içinde yaşamaktadır. Böyle bir sosyal ve ekonomik durumun, vatandaşı iradesi dışında suç işlemeye teşvik edici bir etken olduğu münakaşa edilemez. Düzen böylesine bozuk ve bir avuç imtiyazlının lehine işlerken, toplumda suç işlenmesini sadece cezai müeyyidelerle önlemeye kalkışmak ve hapishaneleri doldurmak, mevcut adaletsizliği katmerleştirmektedir. Anayasamızın öngördüğü sosyal ve ekonomik reformların bir an önce gerçekleşitirlmesi, suçları önleme bakımından da bir zaruret halini almıştır. Beri yandan, bir genel affın ilânı ile toplumsal huzurun sağlanması da, imkân dahiline girecektir. Bugün toplumumuzda suç işleyen vatandaşlar kültür derecelerine göre bir tasnife tâbi tutulacak olursa, suç işleyenlerin büyük çoğunluğunun hiç okuyamamış veya okumak imkânından gereği kadar faydalanamamış kişilerden meydana geldiği görülür. Keza toplumumuzda suç işleyenler ekonomik durumlarına göre bir tasnife tâbi tutulursa, suçluların büyük çoğunluğunun, geçim sıkıntısı içinde çırpınan vatandaşlardan teşekkül ettiği meydana çıkar. Yine toplumumuzda, suçları, işleniş nedenlerine göre bir tasnife tâbi tutarsak, bunların toprak ihtilâfları, mer'a ihtilâfları, mesken ihtilâfları, geçim zaruretleri gibi ekonomik nedenlerden, veya kan davası gibi, veya başlık verme gibi bir yönüyle ekonomik, bir yönüyle sosyal törelerin dayattığı nedenlerden ileri geldiği müşahade olunur.

Oysa bugüne kadar çıkarılmış af kanunları, yukarıdaki hususları gözönünde bulunduracak yerde, siyasî mülâhazalara dayanmış ve bazı suçların cezalarını, bir ölçüde indirme şeklinde tecelli etmiştir. Yukarıda da işaret edildiği gibi, gerçek anlamda bir af çıkarılmamıştır. Gene yukarıda işaret ettiğimiz nedenle, yani en ağır suçu işlemiş olan Yassıada hükümlülerinin affından sonra, toplum düzeninin bozukluğu yüzünden suçlu durumuna düşmüş vatandaşlarımızın hâlâ cezaevlerinde ıstırap çekmeleri ve ailelerinin perişan durumda kalmaları, açık bir adaletsizlik teşkil ettiğinden, Meclisler tatile girmeden önce, bir genel af kanununun ilân edilmesi, kaçınılmaz bir zaruret halini almıştır. Yoksul halk yığınlarına mensup, adi suç işlemekten hükümlü vatandaşlarımızla, fikirlerinden ve siyasî kanaatlerinden dolayı hüküm giymiş vatandaşlarımızın tam ve gerçek bir affa kavuşturulmasını öngören teklifimizin, Büyük Meclisi teşkil eden bütün Parti Gruplarınca destekleneceğine ve Büyük Seçimlerden önce, böyle bir millî atıfetin, bahtsız vatandaşlarımızdan esirgenmiyeceğine inanmaktayız.

Zira Yassıada hükümlüleri hakkında insanlık, merhamet ve atıfet duygularıyla meşbû bulunduklarını söyleyen diğer partilere mensup milletvekillerinin, toplumun bozukluğu yüzünden suça itelenmiş veya siyasi, felsefi ve dinî inançları yüzünden hüküm giymiş bahtsız vatandaşlarımızdan, bu merhamet ve atıfetlerini esirgemiyeceklerine samimiyetle inanmaktayız.

Genel af teklifimiz şu ilkelere dayanmaktadır :

1 — Toplumun bozuk sosyal ve ekonomik yapısı yüzünden, geçim darlığına veya ihtilâfa düşerek veya toplum törelerinin etkisiyle suç işlemiş olan vatandaşlarımızı ve bunların aile efradını, her türlü intikam duygularının dışında ve sosyal adalet ilkesine uygun şekilde ,yeniden serbest hayata iade ederek, topum yaralarının sarılması ve böylece toplumda huzur ve sükûnun sağlanması,

2 — Fikir suçu kavramını reddeden, demokratik hayat tarzını benimsemiş çağımız toplumlarında, her türlü fikrin serbestçe ifadesi, toplumsal gelişmenin başlıca şartı sayıldığı cihetle, felsefi, dinî ve siyasî inançlarından dolayı hüküm giymiş vatandaşlarımızın affa kavuşturulmasiyle, Anayasamızın temel ilkelerine saygılı olarak, demokrasinin gelişmesi için, toplumumuzda gerekli ortamın yaratılması,

3 — Toplum vicdanının ve ahlâk telâkkilerinin reddettiği veya Türk Ceza Kanununun 450. maddesinin 3 ve 5. bendlerinde hükme bağlanan ,canavarca bir his sevki veya işkence ve tazip ile ika edilen ve birden ziyade kişiler aleyhine işlenen adam öldürme fiilleriyle, zorla ırza geçme gibi fiillerin, affın şumulü dışında bırakılması,

4 — Devletin bağımsızlığına, ülke ve milletiyle bütünlüğüne karşı işlenmiş suçlarla, casusluk suçlarının, keza afın kapsamı dışında bırakılması,

5 — Her ne sebeple olursa olsun, verilmiş ölüm cezalarının müebbet hapse çevrilmesi,

6 — Hazinenin ve suçtan zarar görmüş olanların tazminat ve alacak haklarının saklı kalması suretiyle, bütün adi suçlara, bütün siyasî ve fikir suçlarına şamil bir genel af ilânı, toplumumuzda iç barışı sağlayıcı bir unsur olarak kabul edilmiştir.

GENEL AF KANUNU

MADDE 1 — Aşağıda gösterilen istisnalar dışında, 14 Mayıs 1969 tarihine kadar, konusu kanunlarımıza göre suç sayılan fiillerden dolayı sanık veya hükümlü bulunanlar, kovuşturma hangi safhada olursa olsun affedilmişlerdir.

Bu af kanunu, Anayasanın 68. maddesi hükmü mahfuz kalmak kaydıyla, kapsamına giren fiiller hakkında, suç ve suçluluğu bütün neticeleriyle ortadan kaldırır.

Affın kapsamı dışında bırakılan suçlardan dolayı hükmedilmiş veya hükmedilecek ölüm cezaları, müebbet hapse çevrilmiştir.

MADDE 2 — Aşağıda yazılı suçlar, işbu af kanununun kapsamı dışında bırakılmıştır.

a) Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının 1. bab, 1. faslında yeralan 125 ve 133. maddelerindeki; devlet topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymaya veya devletin istiklâlini tenkise matuf fiil ve hareketler ile casusluk fiilleri,

b) Türk Ceza Kanununun 2. kitabının 9. bab, 1. faslında yeralan 450/3 ve 5. madde ve fıkralarında yazılı, adam öldürme suçunun canavarca bir his sevki veya işkence ve tazip ile ika edilmiş şekli ile, birden ziyade kimseler aleyhine işlenmiş olanlar,

c) Türk Ceza Kanununun 2. kitabının 8. bab, 1. faslında yeralan 414, 415, 416/1-2, 417 418. madde ve fıkralarında yazılı, zorla ırza geçme, küçükleri baştan çıkarma ve iffete taarruz gibi fiillerle, 429, 430/1 ve 431. madde ve fıkralarda yeralan fiiller ve küçükleri fuhşiyata tahrik fiilini kapsıyan 435/1-2. madde ve fıkralarında yazılı fiiller,

ç) Türk parasının kıymetinin korunması hakkında 1567 sayılı kanun ve bunun ek ve tadillerine ait kanunlara göre suç sayılan fiillerle, 1918 sayılı Gümrük ve Tekel Kaçakçılığı Hakkındaki Kanun ve bu kanunun ek ve tadillerine göre suç sayılan fiillerden dolayı hükmedilmiş veya edilecek hapis cezaları affedilmiştir.

Ancak, yukarıdaki kanunlara göre miktar ve kıymetçe 5.000.— lira ve bunun üstündeki miktarlara taallûk eden fiiller için verilmiş veya verilecek olan para cezaları ve her türlü müsadereler, affın kapsamı dışındadır.

MADDE 3 — Suça maruz kalan özel ve tüzel kişilerin ve hazinenin, her türlü alacağa ilişkin hakları mahfuzdur.

Madde 4 — Bu kanun, Resmî Gazetede ilânı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Af Kanununu, Adalet Bakanlığı yürütmekle görevlidir.

Erzincan'da Polis Baskısı Devam Ediyor!

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Dr. Tarık Ziya Ekinci, Partimize yapılan baskı ve saldırılarla ilgili olarak, Başbakan Demirel'e 7 Haziran 1969 günü aşağıdaki telgrafı çekmiştir:

«Sayın Süleyman Demirel
Başbakan
ANKARA

Birçok illerde Partimize ve Partimiz yöneticilerine karşı yürütülen sistemli saldırıların, devletin asayiş kuvvetlerini elinde tutan İçişleri Bakanı Faruk Sükan tarafından yönetildiği ve bazı idare amirlerinin de tertiplere âlet edildiği kanısı, gerek bizde, gerekse kamu oyunda kesinleşmiştir.

Erzincan İl'inde ardı arkası kesilmeden cereyan eden olaylar, bunun belirgin bir kanıtıdır. 21 Nisan günü Erzincan'da Partimiz örgütünü kurmakla görevli bulunan Genel Yönetim Kurulu üyemiz ve Tunceli İl Başkanı Avukat Kemal Burkay'a güpegündüz, otobüsten inerken, terminalde 30 kişi tarafından yapılan saldırı, arkadaşımızın ağır şekilde yaralanmasiyle sonuçlanmıştır. Bizzat İçişleri Bakanına, saldıranların bulunması ve yakalanması için telle yaptığımız müracaat, bugüne kadar karşılıksız kalmıştır.

TEŞKİLÂTA BASKI YAPILIYOR

Bundan sonra İl Başkanımız Mimar Mühendis Azmi Karaoğlu'nun evi taşlanmış ve mesleki çalışmalarını engelleyici baskılar, aralıksız bir şekilde sürdürülmüştür. Erzincan Valisinin baskısiyle düzenlenen sahte bir zabıtla,kontrol mühendisliği görevine son verilmiş, 2 gün önce de, gece, evi tekrar meçhul şahıslar tarafından taşlanmıştır. Saldırganları yakalatması için Vilâyete yapılan müracaat sonuç vermemiştir. İl Yönetim Kurulu üyelerine, Partideki görevlerinden istifa etmeleri için baskılar yapılmaktadır. Almanya'ya işçi olarak gitmek üzere evrakı tekemmül etmiş bulunan Partimiz Erzincan İl Sekreterine, Partiden istifa edip, parti aleyhine metni polisçe hazırlanmış bir demeci basına vermediği takdirde pasaport verilmiyeceği bildirilmiştir.

VALİNİN YÖNETTİĞİ SALDIRILAR

Bu olaylar, Erzincan'da Partimiz yöneticilerine karşı yapılan saldırı ve baskıların İçişleri Bakanının tasvibiyle, bizzat Erzincan Valisi tarafından yönetildiğini açık-seçik ortaya koymaktadır.

Hukuk devleti anlayışının hâkim olması gereken demokratik bir düzende, bir siyasi partinin il kademesindeki yöneticilerine bu derece pervasızca baskıların ve saldırıların yapılması, iktidarı meşruluk dışına düşürecek tasarruflardır.

Anayasanın, hukuka saygılı bir iktidar anlayışının hâkim olmasında; başta iktidar partisi olmak üzere, bütün milletimizin yararı vardır. Anayasaya aykırı düşen bu hukuk dışı tasarruflar, rejimimizi tehdit eden ve iktidarınızı gayrı meşru duruma sokan, sorumsuzca davranışlardır. Rejimimizin bekası ve hukuk devleti anlayışının hâkim olması için, bu kaba kuvvet gösterilerine son verilmesini ve şimdiye kadar yapılan saldırı ve baskıların faillerinin yakalanarak adlî mercilere teslim edilmesini önemle rica ederim.

Türkiye İşçi Partisi
Genel Sekreteri
Dr. Tarık Ziya EKİNCİ»

AYBAR'IN GEZİSİ

(Başı 25. sayfada)

yaset alanında boy göstermeleri, memlekete zarar getirir. CHP liderinin bu teşebbüsü, bir geri dönüş, yani irticaın ta kendisidir.

Dün Kırıkhan'ın, Reyhanlı'nın ağa toprakları üzerinde çalışan fukara köylü ailelerinin, yağmur geçiren bez çadırlarına ve bu çadırların çamur altındaki zeminlerine baktığımda, C.H.P. liderinin memlekete huzur getirmek için giriştiğini söylediği son teşebbüsü, bize hazin bir istihza gibi göründü.

Yassıada hükümlülerinin siyasi haklarına kavuşturulması; yağmur altında 6-7 yaşındaki çocuklar la birlikte, patates yemek için günde 12 saat çalışan bu fukara köylü ailelerine hangi huzuru getirecekler?

İsmet Paşa'nın bahsettiği huzurun, fukara halkımızla uzaktan yakından hiçbir münasebeti yoktur. Kaldı ki, bu teşebbüs, imtiyazlılar arasında da huzura değil, huzursuzluğa yol açacaktır. Türkiye, gittikçe genişleyen bir huzursuzluk içine girecektir.

CHP liderine göre hakların iadesi, Anayasa'nın temel hükümleri mahfuz tutularak yapılacakmış. Böyle bir iddia ciddiye alınamaz. Zira Anayasa, eski demokratların suçluluğu hükmünden hareket edilerek kurulmuştur. Anayasa'nın temelinde, **meşrûluğunu kaybetmiş DP iktidarının devrilmesinin hak sayılması** prensibi yatar. Bundan dolayı, Anayasayı temelinden yıkmadıkça, eski demokratların siyasi hakları iade edilemez. Hukuk ilmi, hukuk mantığı buna manidir. Üstelik Anayasa, Türk Milletinin oylarıyla yürürlüğe girdiğinden, bu teşebbüs onun iradesine de açık bir saygısızlıktır.»

Mithatpaşa Cad. 63/1
Yenişehir — ANKARA

SAYIN ....

(245) Sayın Nejat Öktem
Dirim Sokak No 23
Edirnekapı İSTANBUL